

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nowej Soli

RAPORT

STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE NOWOSOLSKIM W ROKU 2024.

Szanowni Państwo,

Przekazujemy Państwu raport „Stan bezpieczeństwa sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w powiecie nowosolskim w roku 2024”.

Raport zawiera dane, analizy i podsumowanie działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej odnoszące się do obszarów zdrowia publicznego znajdujących się w naszych ustawowych kompetencjach.

Do zakresu działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej należą wszystkie kluczowe obszary mające bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne społeczeństwa m.in. w zakresie bezpieczeństwa wody pitnej, żywności i żywienia, suplementów diety, chemikaliów, kosmetyków, produktów biobójczych, warunków pracy, wypoczynku, nauczania i wychowania, a także udzielania świadczeń zdrowotnych. W tych wszystkich obszarach Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje działania z zakresu nadzoru bieżącego i zapobiegawczego. Ważnym aspektem jest również działalność edukacyjna i informacyjna.

Poprzez działania kontrolne i gromadzenie danych, w tym epidemiologicznych, możliwa jest identyfikacja zagrożeń zdrowia publicznego, a także szybkie i efektywne reagowanie na kryzysy i problemy zdrowotne.

Wierzę, że przekazana informacja przybliży Państwu działalność organów Inspekcji Sanitarnej na rzecz zdrowia mieszkańców powiatu nowosolskiego oraz umożliwi zapoznanie się z ważniejszymi problemami towarzyszącymi jej działalności.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny

Maria Małgorzata Szablowska

Spis treści

Spis treści.....	1
1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie nowosolskim nadzorowanym przez PSSE w Nowej Soli w 2024 r.....	5
1.1. Zakażenia krwipochodne i choroby przenoszone drogą płciową.....	5
1.2. Zachorowania szerzące się drogą pokarmową.....	6
1.3. Zachorowania, przeciwko którym prowadzone są szczepienia ochronne.....	8
1.4. Grupa chorób odzwierzęcych.....	10
1.5. Inne jednostki chorobowe podlegające obowiązkowi zgłoszenia i objęte sprawozdaniami.....	12
1.6. Podsumowanie.....	14
2. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	16
2.1. Szpitale.....	17
2.1.1. Wielospecjalistyczny Szpital SPZOZ w Nowej Soli.....	18
2.1.2. Szpital jednodniowy ARS-MEDICA Bis Lekarska Spółka Partnerska Julian Hucko i Partnerzy, ul. 1-go Maja 30, 67-100 Nowa Sól.....	19
2.1.3. Dolnośląskie Centrum Chorób Serca „Medinet” Filia Nowa Sól ul. Chałubińskiego 7.....	21
2.1.4. Podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz praktyki zawodowe lekarzy i lekarzy dentystów.....	22
2.2. Podsumowanie.....	22
3. Realizacja szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych.....	24
3.1. Szczepienia obowiązkowe.....	24
3.2. Szczepienia zalecane.....	27
3.3. Podsumowanie.....	27
4. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych.....	28
4.1. Informacje ogólne.....	28
4.2. Stan sanitarno-techniczny budynków.....	29
4.3. Warunki do utrzymania higieny osobistej.....	29
4.4. Higiena procesu nauczania.....	30
4.5. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.....	33
4.6. Opieka medyczna.....	34
4.7. Dożywianie uczniów.....	35
4.8. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży.....	35
4.9. Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek.....	36

4.10.	Podsumowanie.....	36
5.	Nadzór nad jakością wody do spożycia, wody w kąpieliskach i basenach.....	38
5.1.	Wstęp - jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	38
5.2.	Zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia	40
5.3.	Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	41
5.3.1.	Braki przydatności wody – zanieczyszczenia mikrobiologiczne	44
5.3.2.	Brak przydatności wody – zanieczyszczenie fizykochemiczne	45
5.3.3.	Warunkowa przydatność wody do spożycia.....	46
5.3.4.	Monitoring substancji promieniotwórczych w wodzie	47
5.3.5.	Stan infrastruktury wodociągowej	47
5.3.6.	Nadzór nad ciepłą wodą.	48
6.	Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpiei	49
6.1.	Nadzór nad pływalniami	50
7.	Podmioty działalności leczniczej.....	51
7.1.	Podsumowanie.....	52
8.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	53
8.1.	Stan sanitarny zakładów: fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej oraz innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej	53
8.2.	Stan sanitarny obiektów, w których świadczone były usługi hotelarskie (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe i pola biwakowe oraz inne obiekty).....	55
8.3.	Stan sanitarny obiektów pomocy społecznej (domy pomocy społecznej, noclegownie oraz placówki zapewniające całodobową opiekę)	57
8.4.	Stan sanitarno-techniczny dworców autobusowych, dworców i stacji kolejowych oraz środków transportu publicznego	58
8.5.	Stan sanitarno-techniczny cmentarzy, domów przedpogrzebowych	59
8.6.	Stan sanitarno-techniczny terenów rekreacyjnych	60
8.7.	Stan sanitarno-techniczny innych obiektów użyteczności publicznej	61
8.8.	Działania kontrolne związane z interwencjami.....	61
8.9.	Podsumowanie.....	63
9.	Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia	63
9.1.	Obiekty objęte nadzorem w 2024 roku	64
9.2.	System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt RASFF, pomocy administracyjnej AAC oraz na rzecz przeciwdziałania fałszowaniu żywności.	66
9.3.	Jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.	67

9.4.	Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.	68
9.5.	Produkcja pierwotna, sprzedaż bezpośrednia i rolniczy handel detaliczny.	69
9.6.	Nadzór nad wprowadzaną do obrotu żywnością prozdrowotną.	70
9.7.	Ocena sposobu żywienia.	71
9.8.	Podsumowanie.	72
10.	Warunki higieniczno-sanitarne środowiska pracy.	74
10.1.	Charakterystyka nadzorowanych zakładów pracy.	74
10.2.	Działalność kontrolno-represyjna.	76
10.2.1.	Liczba osób pracujących w przekroczeniach norm higienicznych.	79
10.3.	Nadzór nad czynnikami biologicznymi.	80
10.4.	Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi i reprotoksycznymi w środowisku pracy.	81
10.5.	Choroby zawodowe w powiecie nowosolskim.	85
10.6.	Nadzór nad chemikaliami.	88
10.7.	Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi.	89
10.8.	Nadzór nad produktami biobójczymi.	90
10.9.	Nadzór nad detergentami.	93
10.10.	Nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3.	94
10.11.	Nadzór nad produktami kosmetycznymi.	96
10.12.	Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.	98
10.13.	Podsumowanie.	101
11.	Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.	103
11.1.	Zakres wykonywanych zadań.	103
11.2.	Stanowiska zajęte w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.	104
11.3.	Stanowiska zajęte w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.	105
11.4.	Opinie dot. projektów.	108
11.5.	Liczba kontroli.	108
11.6.	Uzgodnienia warunków zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego.	109
11.7.	Decyzje płatnicze.	111
11.8.	Inne zagadnienia.	112
11.9.	Współpraca z organami administracji i innymi inspekcjami.	113
12.	Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej.	115
12.1.	Profilaktyka nadwagi i otyłości.	115
12.1.1.	Program edukacyjny „Trzymaj Formę!“.	116
12.1.2.	Współpraca PSSE Nowa Sól ze szkołami z powiatu nowosolskiego.	119
12.1.3.	Wspólne działania profilaktyczne PSSE Nowa Sól i WSSE Gorzów Wlkp.	120

12.1.4.	Współpraca PSSE Nowa Sól z Urzędem Miejskim w Nowej Soli	121
12.1.5.	Kampania informacyjna EFSA - „Wybieraj bezpieczną Żywność”	121
12.2.	Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV	122
12.3.	Profilaktyka uzależnień.....	123
12.4.	Wojewódzki program „Z higieną za Pan brat”	126
12.5.	Wojewódzki Program Profilaktyki Nowotworów	126
12.6.	Program edukacyjny z zakresu profilaktyki nowotworów skóry „Znamię! Znam je?”	130
12.7.	Kampania edukacyjna „Bezpieczne wakacje/ferie zimowe”	132
12.8.	Kampania informacyjna z okazji obchodów Światowego Dnia Zdrowia pod hasłem- „moje zdrowie, moje prawo”	135
12.9.	Działania w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych	136
12.10.	Podsumowanie	137

1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie nowosolskim nadzorowanym przez PSSE w Nowej Soli w 2024 r.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nowej Soli nadzoruje teren powiatu nowosolskiego obejmującego 8 gmin o łącznej powierzchni 771 km² z liczbą mieszkańców 81989 osób (stan na dzień 30 czerwca 2024 r.).

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych przeprowadzono na podstawie analizy przypadków zachorowań zgłaszanych przez lekarzy w związku z ustawowym obowiązkiem zgłaszania zachorowań na niektóre choroby zakaźne oraz sytuacji epidemiologicznej kraju opracowanej przez Zakład Epidemiologii Chorób Zakaźnych i Nadzoru PZH, Departament Przeciwepidemiczny i Ochrony Sanitarnej Granic GIS za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

W celu zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne wdrażane jest postępowanie przeciwepidemiczne, profilaktyczne, w tym nadzór nad szczepieniami ochronnymi.

Prowadzona jest systematycznie działalność informacyjno-edukacyjna skierowana do osób dorosłych, dzieci i młodzieży.

Szczegółowe wielkości zachorowań na choroby zakaźne oraz zapadalność podano w przeliczeniu na 100.000 mieszkańców.

1.1. Zakażenia krwiopochodne i choroby przenoszone drogą płciową.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B (wzw typu B) oraz typu C

Do zakażenia wątroby wywołanej wirusem HBV i HCV dochodzi poprzez kontakt z zakażoną krwią (wirus znajduje się w krwi i tkankach nosiciela) lub kontakt z przedmiotami, które zostały nią zanieczyszczone, wyłącznie w przypadku przerwania ciągłości tkanek, np. nakłucia, rozcięcia skóry lub błony śluzowej, wówczas gdy w czasie ich wykonywania nie są przestrzegane standardy higieniczno-sanitarne.

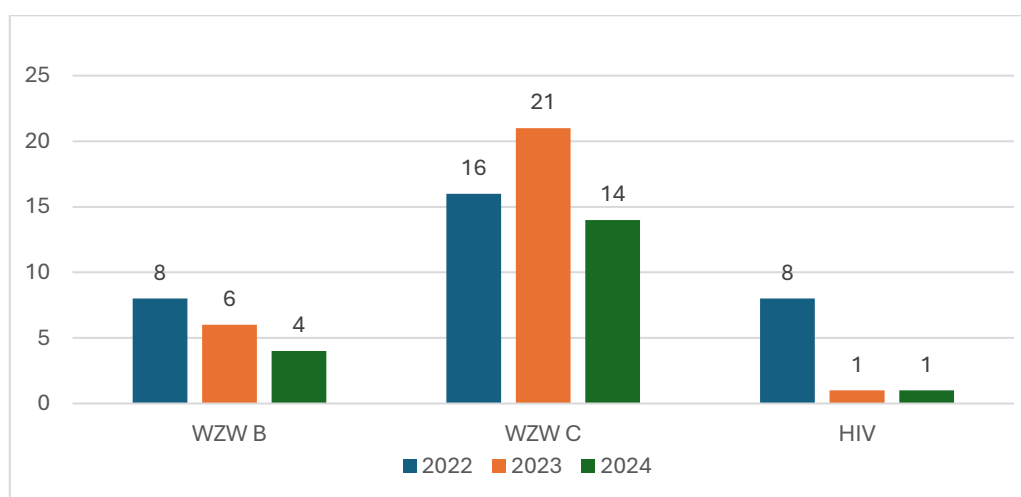
Możliwe są pozamedyczne drogi zakażenia takie jak zabiegi kosmetyczne, fryzjerskie, tatuaże, które przeprowadzono niejałowym sprzętem i niezgodnie z procedurami

higienicznymi niosą istotne ryzyko zakażenia HCV, a także HBV czy HIV. Istotne zagrożenie niesie również stosowanie wielokrotnie i przez wiele osób sprzętów do przyjmowania środków odurzających zanieczyszczonych krwią osoby zakażonej czy też niebezpieczne praktyki seksualne.

W roku sprawozdawczym odnotowano spadek zachorowań zarówno na WZW typu B jak i WZW typu C.

Zakażenia wirusem HIV oraz AIDS – zespół nabytego upośledzenia odporności.

Podobnie jak w roku poprzednim w powiecie nowosolskim zarejestrowano 1 przypadek nowo wykrytego zakażenia HIV (zap. 1,21). Nie zgłoszono zachorowań na AIDS.

Choroby przenoszone drogą płciową

Na tym samym poziomie utrzymują się zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową.

W roku sprawozdawczym zgłoszono łącznie 10 przypadków zachorowań na kiłę, rzeżączkę i chłamydię.

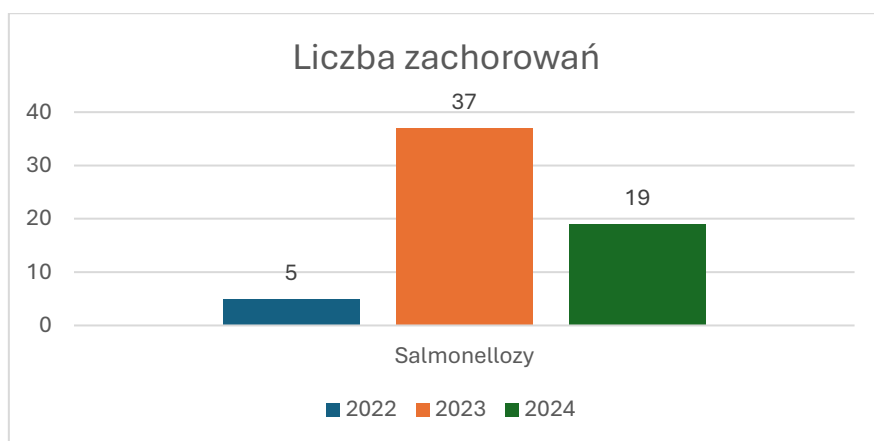
1.2. Zachorowania szerzące się drogą pokarmową.

Salmonelloza

W 2024 roku odnotowano łącznie 19 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami Salmonella: 3 Salmonella Typhimurium, 11 Salmonella Enteritidis, 1 Salmonella Virchow, 1 Salmonella Kunduchi, 3 Salmonella spp.

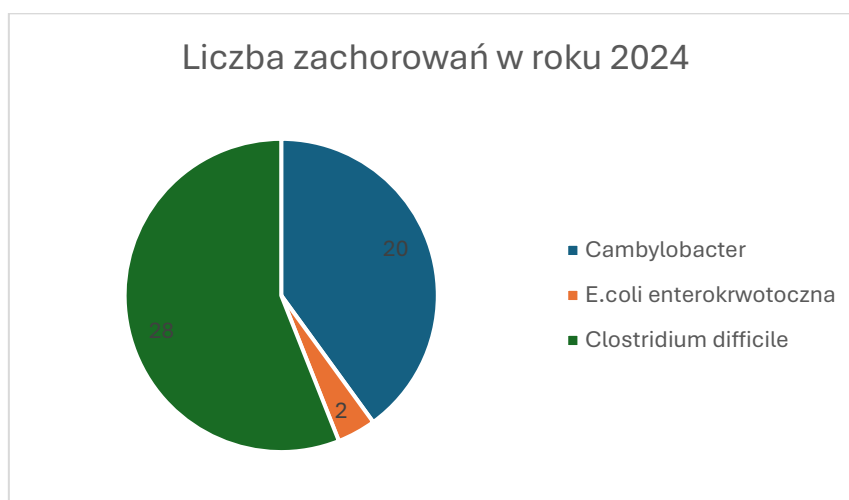
Wystąpiło jedno ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego w środowisku domowym, gdzie narażonych było 6 osób, w tym dwie osoby hospitalizowano. Nie ustalono źródła zakażenia.

Wzrost zachorowań na salmonellozy w roku 2023, gdzie odnotowano łącznie 37 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami *Salmonella* związany był ze stwierdzonym ogniskiem zatrucia pokarmowego w placówce przedszkolnej (27 zachorowań), 10 przypadków dotyczyło osób nie związanych z ogniskiem.

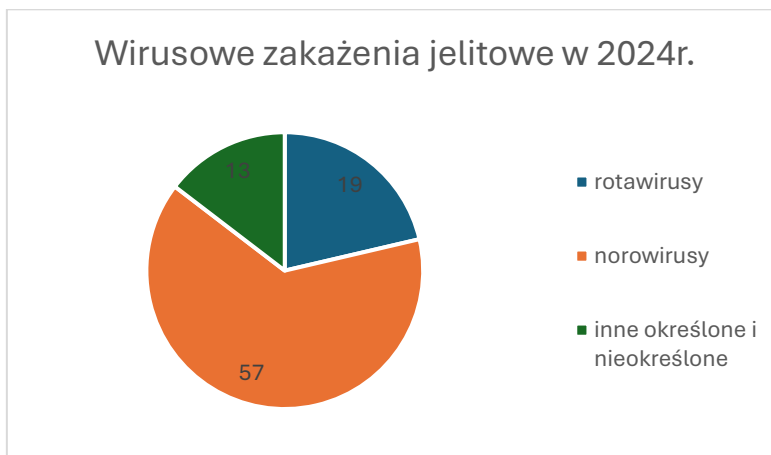
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

W porównaniu do roku ubiegłego wzrosła liczba zachorowań przebiegających z objawami żołądkowo-jelitowymi wywołanych przez pałeczki *Campylobacter* - zarejestrowano 20 przypadków – w tym 18 hospitalizowano, a także 28 przypadków zachorowań wywołanych przez *Clostridioides difficile* – w tym 3 hospitalizowano. Odnotowano również 2 przypadki zakażeń wywołanych przez *E. coli* enterokrwotoczną.

Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2024r. zachorowania zarejestrowane jako wirusowe zakażenia jelitowe w 19 przypadkach wywołane były przez rotawirusy i w 57 przypadkach przez norowirusy.

Biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu zgłoszono u 161 osób (zap. 196,36) przy 122 przypadkach (zap. 147,94), w analogicznym okresie.

Zapalenie wątroby typu E

W 2024r. zarejestrowano jeden przypadek ostrego wirusowego zapalenia wątroby typu E. Wirus ten jest przenoszony głównie drogą pokarmową poprzez spożycie skażonej żywności i wody, ale również źródłem zakażenia mogą być zwierzęta.

Działania podejmowane przez inspekcję sanitarną polegały na skierowaniu osób z kontaktu pod nadzór lekarski.

1.3. Zachorowania, przeciwko którym prowadzone są szczepienia ochronne.

Obserwuje się tendencję wzrostową zachorowań na krztusiec. W roku 2024 zarejestrowano 47 przypadków krztuśca, w tym 13 osób wymagało hospitalizacji. W roku porównawczym odnotowano jedynie 3 zachorowania na krztusiec. Krztusiec jest chorobą, na którą nie wytwarzamy długotrwałej odporności czy to po szczepieniu, czy nawet po przechorowaniu. Szczepienie przypominające zalecane jest w 19 roku życia oraz dla osób dorosłych co 10 lat. Od października 2024 r. wprowadzono

bezpłatne szczepienia przeciw krztuścowi dla kobiet w ciąży. Działanie takie ma na celu redukcję ryzyka zachorowań na krztusiec noworodkowy, hospitalizacji i zgonu niemowlęcia z powodu krztuśca. Korzyści ze szczepienia w postaci wzmocnienia odporności odnosi również zaszczepiona kobieta. Należy pamiętać, że zachorować można w każdym wieku, a chorobę przechodzić kilka razy w życiu.

W analizowanym roku podobnie jak rok wcześniej, nie zgłoszono żadnego zachorowania na błonicę, odrę i różyczkę. Zarejestrowano 1 zachorowanie na świnkę.

Choroba meningokokowa inwazyjna

Nie zgłoszono przypadków inwazyjnej choroby meningokokowej. W Polsce takich przypadków było 158 (zap. 0,42).

Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*

Odnotowano 27 przypadków zachorowań wywołanych przez *Streptococcus pneumoniae*, wszystkie osoby wymagały hospitalizacji, w tym zarejestrowano jeden zgon. Zachorowania przebiegały pod postacią: zapalenia płuc, posocznicy, zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych. W Polsce ogółem zarejestrowano 3515 przypadków, czyli o 558 przypadków więcej niż w roku porównawczym.

Ospa wietrzna

Ospa wietrzna należy do najbardziej zakaźnych chorób wieku dziecięcego, toteż najwięcej zachorowań odnotowuje się u dzieci przebywających w środowisku szkolnym i w przedszkolach.

W 2024 r. zaobserwowano wzrost zachorowań w stosunku do roku 2023: zgłoszono 630 przypadków ospy (zap. 768,39), przy 384 (zap. 465,64) w roku poprzednim.

W Polsce wystąpił spadek zachorowań: zgłoszono 153640 przypadków, a rok wcześniej 190825.

Zachorowania wywołane przez *Haemophilus influenzae*

W 2024r. w powiecie zarejestrowano 7 zakażeń wywołanych tym czynnikiem, natomiast w 2023r. zarejestrowano 3 zakażenia.

Grypa

W powiecie nowosolskim odnotowano 882 przypadki grypy potwierdzonej szybkim testem antygenowym, w tym 12 osób wymagało hospitalizacji.

W Polsce odnotowano spadek zachorowań z 10937 przypadków w roku 2023 na 5886 w roku 2024.

Światowa Organizacja Zdrowia zaleca szczepienia ochronne przeciwko grypie, jako najskuteczniejszy środek nie tylko zapobiegający zachorowaniom, ale również powikłaniom.

Zakażenia wirusem RSV

Wirus RSV jest bardzo zakaźny, atakuje górne i dolne drogi oddechowe, głównie u dzieci w wieku do 5 lat. Zakażenia RSV pojawiają się sezonowo najczęściej jesienią i zimą. W powiecie nowosolskim zarejestrowano 87 przypadków zakażeń wywołanych wirusem RSV. W Polsce zarejestrowano znaczący wzrost przypadków zakażeń wywołanych RSV to jest 41631, czyli o 29577 przypadków więcej niż w roku porównywalnym. Liczba dzieci zakażonych wyniosła 19080 (zap. 3492,29).

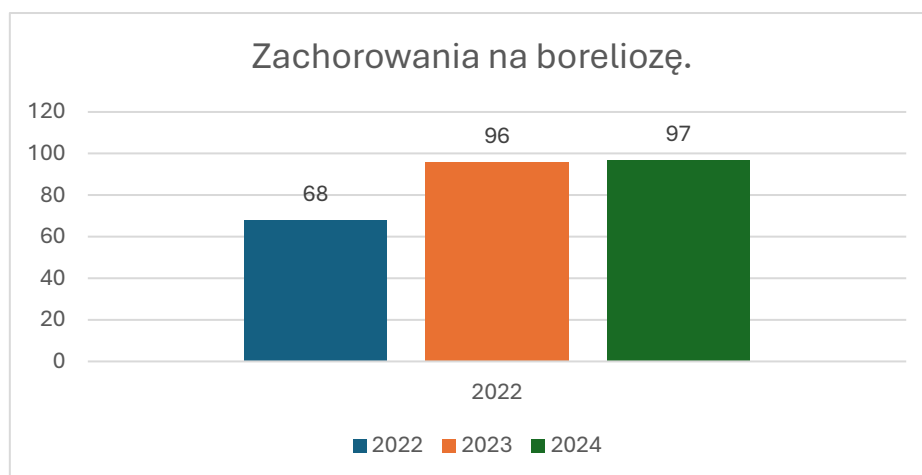
1.4. Grupa chorób odzwierzęcych

Choroba z Lyme – borelioza

Borelioza z Lyme jest najczęściej występującą chorobą odkleszczową w Polsce i Europie, wywołaną przez krętki (bakterie) z rodzaju *Borrelia burgdorferi*. Choroba ta jest przenoszona przez kleszcze z rodzaju *Ixodes*, których rezerwuarem są dzikie i domowe zwierzęta – gryzonie, drobne ssaki oraz ptaki.

Zgłaszalność zachorowań na boreliozę w powiecie nowosolskim utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W 2024r. odnotowano 97 przypadków (118,30). Większość to postać skórna lub stawowa.

Liczba przypadków boreliozy w Polsce od wielu lat wykazuje trend wzrostowy. W roku 2024 zapadalność na boreliozę wyniosła 78,13 (29347 przypadki), w tym na neuroboreliozę 455 (zap. 1,21)

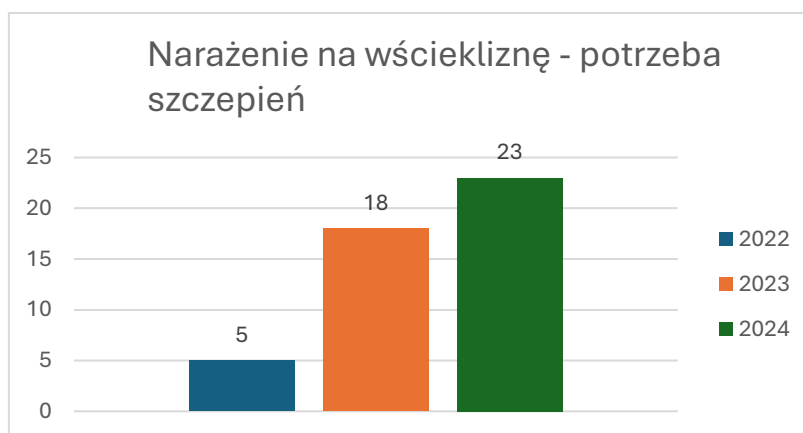

Styczność i narażenie na wściekliznę – potrzeba szczepień

Wścieklizna jest chorobą odzwierzęcą wywołaną przez wirus neurotropowy, przenoszony na człowieka w następstwie pogryzienia bądź zanieczyszczenia uszkodzonej skóry lub błony śluzowej śliną zakażonych zwierząt. U ludzi wirus ten atakuje układ nerwowy, co objawia się ostrym zapaleniem mózgu i rdzenia kręgowego, które niemal zawsze prowadzi do śmierci. Głównym rezerwuarem wirusa są zwierzęta dzikie i domowe (tj.: psy, wilki, lisy, kojoty, psy dingo, nietoperze, a także wiewiórki i koty). Jedynym sposobem zapobiegania śmiertelnym skutkom zakażenia, jest jak najwcześniejsze wdrożenie szczepień p/wściekliznie, a w szczególnych przypadkach zastosowanie również surowicy.

Decyzja lekarza o podjęciu szczepień p/wściekliznie zawsze jest poprzedzona wnikliwym wywiadem epidemiologicznym. W przypadku braku możliwości poddania zwierzęcia przyżyciowej obserwacji weterynaryjnej lub przeprowadzenia badań wirusologicznych tkanki nerwowej, wykluczających wściekliznę, wdrażane są szczepienia. W analizowanym roku zakwalifikowano do szczepień przeciwko wściekliznie 23 osoby (zap. 28.05). W pozostałych 31 zgłoszeniach pokąsania ludzi przeprowadzono weterynaryjną przyżyciową obserwację zwierząt, w wyniku której wykluczono wściekliznę.

Wykonywanie szczepień przeciwko wściekliznie (wyrażoną wskaźnikiem zapadalności), podejmowanych u osób narażonych wykazuje tendencję wzrostową zarówno w powiecie nowosolskim jak i na terenie całego kraju.

Listerioza

Nie odnotowano przypadków zachorowań na listeriozę. W Polsce odnotowano 242 przypadki tej choroby.

1.5. Inne jednostki chorobowe podlegające obowiązkowi zgłoszenia i objęte sprawozdaniami

Płonica (szkarlatyna)

Analiza sytuacji epidemiologicznej płonicy została przeprowadzona na podstawie indywidualnych zgłoszeń zachorowań nadsyłanych przez lekarzy lecznictwa otwartego.

W roku sprawozdawczym zanotowano 83 przypadków płonicy (zap. 101,23). Żadna osoba nie była hospitalizowana. W Polsce wskaźnik zapadalności w 2024 r. wyniósł 129,09 a w roku porównawczym 118,80.

Legioneloza

Legioneloza - to choroba zakaźna, której najczęstszą postacią jest zapalenie płuc o ciężkim przebiegu. Czynnikiem etiologicznym wywołującym chorobę są bakterie *Legionella pneumophila*, a głównym źródłem zakażenia jest zakażona woda wciągnięta do układu oddechowego lub inhalowana w postaci aerozolu wodno-powietrznego. Do zakażenia może dojść poprzez prysznice, wanny z hydromasażem, nawilżacze powietrza, aerozole, fontanny, czy klimatyzację.

W okresie sprawozdawczym zgłoszono 9 przypadków legionelozy - wszystkie hospitalizowano. Odnotowano jeden zgon.

Róża

Róża jest jedną z chorób wywoływanych przez inwazyjne szczepy paciorkowców, należących do rodzaju *Streptococcus pyogenes*. W 2024 roku zarejestrowano 33 przypadki róży (zap. 40,24), a w roku porównawczym zarejestrowano 30 przypadków róży (zap. 40,02).

W Polsce odnotowano wzrost zachorowań. Zgłoszono 6022 przypadków zakażenia *Streptococcus pyogenes* (zap. 16,03), a w roku poprzednim 5369 (zap. 14,24).

Gruźlica

Zwalczanie gruźlicy realizowane jest przez wyodrębniony specjalistyczny pion chorób płuc i gruźlicy we współpracy z podstawową opieką zdrowotną. Lekarze podstawowej opieki zdrowotnej, którzy wstępnie rozpoznają gruźlicę u pacjentów, realizują także opiekę środowiskową. Nadzorowanym leczeniem chorych zajmują się specjalistyczne poradnie, do których pacjenci są kierowani przez lekarzy POZ. W roku 2024 zarejestrowano w powiecie nowosolskim 12 przypadków gruźlicy (zap. 14,63) u osób w przedziale wiekowym 40-76 lat.

Zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych chorzy na gruźlicę podlegają obowiązkowemu leczeniu, a osoby ze styczności z chorymi na gruźlicę w okresie prątkowania, podlegają nadzorowi epidemiologicznemu, badaniom klinicznym i badaniom diagnostycznym.

Giardioza

To choroba inwazyjna układu pokarmowego wywołana przez pasożytniczego pierwotniaka *Giardia intestinalis*. Wrota zakażenia to przewód pokarmowy. W 2024 r. zarejestrowano jeden przypadek giardiozy.

Choroba Creutzfeldta- Jakoba

W 2024 roku nie odnotowano żadnego przypadku tej choroby. W Polsce odnotowano 30 przypadków tej choroby (zap. 0,08).

SARS CoV-2

W 2024 r. zarejestrowano 1045 przypadków Covid-19, w tym 29 hospitalizowano, odnotowano 4 zgony. Dla porównania w 2023 r. w powiecie nowosolskim

zarejestrowano 1345 zachorowań, w tym 37 hospitalizowano, odnotowano 5 zgonów z powodu Covid-19.

1.6. Podsumowanie

W roku 2024 nastąpił wzrost ilości zgłaszanych wirusowych zakażeń jelitowych (w 2024 r. zgłoszono 89 przypadków, natomiast w 2023 r. – 37 przypadki). Najczęstszym czynnikiem etiologicznym były norowirusy. W zakresie biegunek i zapaleń żołądkowo – jelitowych o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, w roku 2024 zarejestrowano 161 przypadki, przy 122 przypadkach w roku ubiegłym. W zakresie bakteryjnych zatruc pokarmowych, których przyczyną były pałeczki jelitowe *Salmonella* zaobserwowano tendencję spadkową. W 2024 r. zarejestrowano 19 przypadków tj. o 18 mniej niż w roku 2023. Odnotowano jedno ognisko zatrucia zbiorowego.

Odnutowano wzrost bakteryjnych zakażeń jelitowych, których czynnikami etiologicznymi były bakterie z rodzaju *Clostridioides difficile* (28 zakażenia) oraz bakterie *Campylobacter* (20 zakażeń).

W grupie chorób zakaźnych przenoszonych drogą krwi w powiecie nowosolskim, w porównaniu do roku 2023 odnotowano spadek liczby nowych przypadków WZW typu C oraz WZW typu B.

Na terenie powiatu nowosolskiego w roku 2024 zarejestrowano 1 nowe zakażenie wywołane wirusem HIV.

Na niskim poziomie utrzymywały się zachorowania, przeciwko którym prowadzona jest powszechna profilaktyka szczepienna. Nie zanotowano żadnego zachorowania na odrę i błonicę. Zarejestrowano 1 przypadek świnki.

W analizowanym roku wzrosła liczba zachorowań na krztusiec: w powiecie nowosolskim zarejestrowano 47 przypadków przy 3 w roku 2023.

W powiecie nowosolskim odnotowano wzrost zachorowań na grypę. Zarejestrowano 882 przypadków grypy potwierdzonej szybkim testem antygenowym, w tym 12 osób wymagało hospitalizacji.

Odnutowano spadek zachorowań na płonicę ze 108 w roku 2023 na 83 w roku sprawozdawczym. Zgodnie z definicją stosowaną dla celów epidemiologicznych były

to przypadki możliwe, rozpoznane przez lekarza jako płonica na podstawie objawów klinicznych, bez potwierdzenia laboratoryjnego.

Liczba zgłoszonych w roku 2024 przypadków inwazyjnych zakażeń bakteryjnych zarejestrowanych po zakażeniu: *Streptococcus pyogenes* na terenie powiatu nowosolskiego utrzymuje się na podobnym poziomie co do roku porównawczego. W Polsce natomiast odnotowano wzrost liczby przypadków zachorowań wywołanych tym patogenem.

W okresie sprawozdawczym odnotowano wzrost zachorowań na ospę wietrzną 630 zgłoszeń, w porównaniu z rokiem 2023, gdzie zarejestrowano 384 zachorowań.

W roku 2024 na terenie powiatu nowosolskiego zarejestrowano 1045 zachorowania na COVID-19, hospitalizowano 29 osób.

Rozdział 1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie nowosolskim nadzorowanym przez PSSE w Nowej Soli w 2024 r. sporządziła: Iwona Korotyszewska

2. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

W ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu nowosolskiego znajduje się ogółem 129 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w tym 3 szpitale:

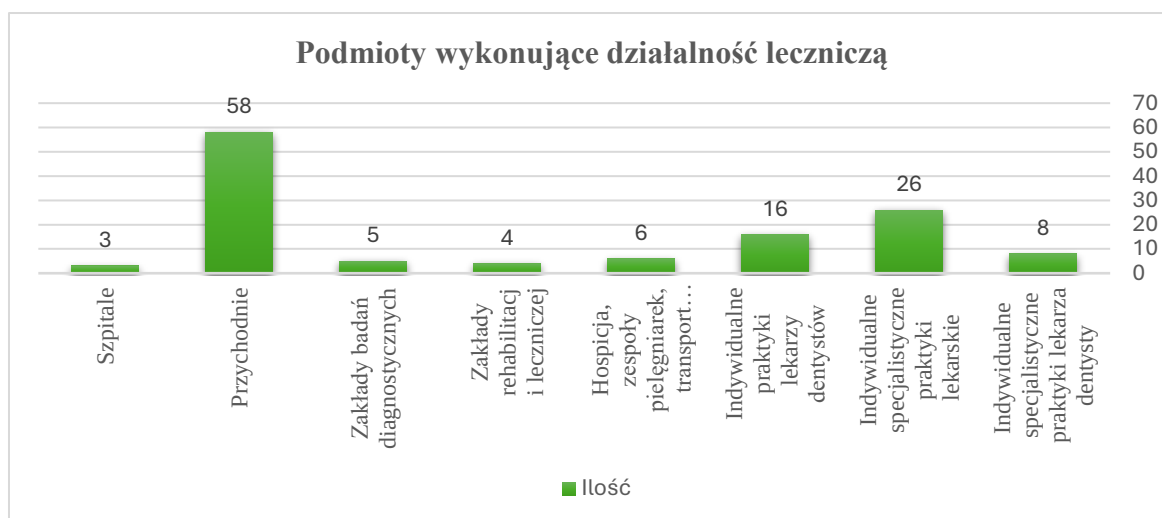
Dolnośląskie Centrum Chorób Serca im. Prof. Zbigniewa Religi MEDINET Sp. z o.o.,
Szpital w Nowej Soli, ul. Chałubińskiego 7,

ARS – MEDICA Bis Lekarska Spółka Partnerska Julian Hucko i Partnerzy w Nowej Soli- szpital jednodniowy,

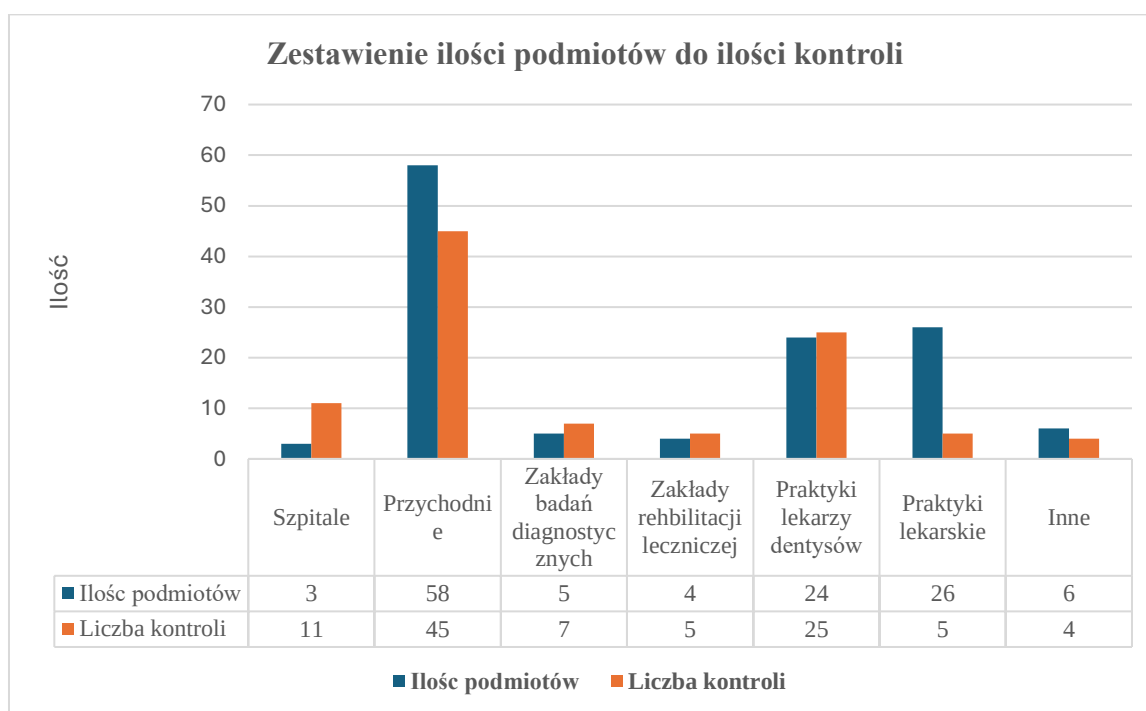
Wielospecjalistyczny Szpital Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowej Soli,
ul. Chałubińskiego 7,

oraz 126 pozostałych podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

LP.	Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Stan na 31.12.2024r
1.	Szpitale	3
2	Przychodnie, ośrodki zdrowia , poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice	58
3.	Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne	5
4.	Zakłady rehabilitacji leczniczej	4
5.	Inne (hospicja, zespoły pielęgniarek, transport medyczny)	6
6.	indywidualne praktyki lekarzy dentystów	16
7.	Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie	26
8.	Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarza dentysty	8
	RAZEM	126

W skali powiatu nowosolskiego największą liczbę z nadzorowanych podmiotów leczniczych stanowią przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria, lecznice i jest to aż 58 obiektów.

W 2024r. przeprowadzono ogółem 102 kontrole placówek będących pod nadzorem.

2.1. Szpitale

W 2024r. w trzech szpitalach przeprowadzono ogółem 11 kontroli, w tym: 3 kontrole kompleksowe, 6 kontroli w związku z wystąpieniem ognisk: 1 kontrola w związku z wystąpieniem ogniska *Klebsiella pneumoniae* KPC, 1 kontrola w związku z wystąpieniem ogniska Grypy typu A, 3 kontrole w związku z wystąpieniem ogniska zakażeń Covid-19, 1 kontrola w związku z wystąpieniem ogniska zakażeń RSV,

2 kontrole tematyczne dotyczące oceny działalności Zespołu d.s. Zakażeń Szpitalnych.

Kontrole przeprowadzone były przez pracowników pionu Epidemiologii. W kontrolach kompleksowych uczestniczyli również pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej, Higieny Żywności i Higieny Pracy.

Zakres tematyczny kontroli kompleksowych prowadzonych przez pion Epidemiologii obejmował: ocenę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń oddziałów i działów szpitalnych, wdrożenie i przestrzeganie procedur higienicznych zapobiegających zakażeniom, ocenę zakresu, sposobu i częstotliwości prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, ocenę działalności Zespołu d.s. Zakażeń Szpitalnych, ocenę realizacji szczepień ochronnych w wybranych komórkach szpitali.

Nadzór przez pion Higieny Komunalnej prowadzony był w zakresie: stanu sanitarnego otoczenia i zaplecza (magazyny bielizny, magazyny odpadów), zaopatrzenie obiektów w wodę oraz w zakresie postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi.

2.1.1. Wielospecjalistyczny Szpital SPZOZ w Nowej Soli

W 2024r. przeprowadzono 8 kontroli, w tym 6 kontroli w związku z wystąpieniem ognisk *Klebsiella pneumoniae* KPC, Grypy typu A, Covid-19, RSV, 1 kontrolę tematyczną oceny działalności Zespołu d.s. Zakażeń Szpitalnych oraz 1 kontrolę kompleksową.

W trakcie kontroli w 2024 roku nie wydano decyzji administracyjnych.

W 2024r. zgłoszono ogółem 6 ognisk, w tym:

- 3 ogniska SARS CoV-2 (1 ognisko w Oddziale Rehabilitacji, 2 ogniska w Oddziale Chorób Wewnętrznych),
- 1 ognisko grypy typu A (w oddziale Neurologii),
- 1 ognisko zakażeń RSV (w oddziale Rehabilitacji Ogólnorozwojowej),
- 1 ognisko *Klebsiella pneumoniae* KPC (w oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii).

W związku z podejrzeniem lub wystąpieniem ogniska epidemicznego szpital przysyłał na bieżąco do PSSE w Nowej Soli raporty wstępne a po wygaszeniu ogniska raporty końcowe w terminach określonych rozporządzeniem.

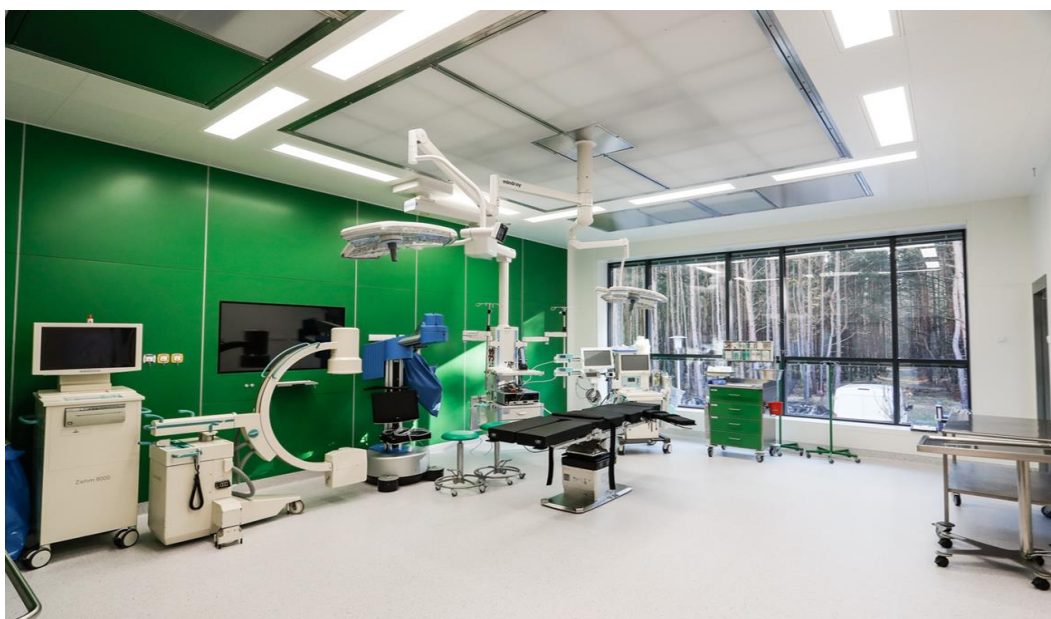
W szpitalu opracowano i wdrożono procedury postępowania zapobiegające szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Nie stwierdzono uchybień w zakresie przestrzegania zasad aseptyki i dekontaminacji powierzchni i sprzętu.

Mandatów nie nakładano.

Stan techniczny kontrolowanych w 2024r. oddziałów był dobry. Wyjątek stanowią oddziały w których toczy się wdrożone wcześniej postępowanie administracyjne – decyzje wydane w 2022r. i w 2023r.

Dotyczy to oddziałów: Chirurgii Ogólnej, Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, Izby Przyjęć, Kardiologii, Rehabilitacji, Neurologii, Wewnętrznej, AIT oraz Laboratorium Bakteriologiczno -Serologicznego.

Termin realizacji obowiązków zawartych w decyzjach przesunięto do dnia 30 marca 2025r. i 30 czerwca 2025r. Obowiązki te dotyczą głównie zniszczonych ścian i podłóg w niektórych pomieszczeniach w/w oddziałów.

2.1.2. Szpital jednodniowy ARS-MEDICA Bis Lekarska Spółka Partnerska Julian Hucko i Partnerzy, ul. 1-go Maja 30, 67-100 Nowa Sól

W 2024r. przeprowadzono 2 kontrole w tym: 1 kontrolę kompleksową i 1 kontrolę tematyczną dotyczącą oceny działalności Zespołu ds. Zakażeń Szpitalnych.

Zakres tematyczny kontroli kompleksowej prowadzonej przez Sekcję Epidemiologii obejmował: ocenę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń oddziałów i działów szpitalnych, wdrożenie i przestrzeganie procedur higienicznych zapobiegających zakażeniom, ocenę zakresu, sposobu i częstotliwości prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, ocenę działalności Zespołu d.s. Zakażeń Szpitalnych.

W szpitalu opracowano i wdrożono procedury postępowania zapobiegające szerzeniu się zakażeń. Nie stwierdzono uchybień w zakresie przestrzegania zasad aseptyki i dekontaminacji powierzchni i sprzętu.

Przeprowadzone czynności kontrolne nie wykazały uchybień sanitarno-technicznych.

W szpitalu jednodniowym wykonywane są zabiegi operacyjne w znieczuleniu ogólnym dożylnym krótkim. W sali operacyjnej wykonywane są zabiegi: laryngologiczne i okulistyczne, ginekologiczne (abrazja, pobieranie wycinków, usuwanie drobnych zmian, których zakończenie odbywa się do 1 godziny).

W 2024r. w ramach działalności placówki wykonano ogółem 1251 zabiegów w tym: 821 zabiegów okulistycznych, 45 zabiegów laryngologicznych, 173 drobnych zabiegów ginekologicznych, 211 zabiegów chirurgicznych, 1 zabieg chirurgii plastycznej.

W 2024 roku nie wydano decyzji administracyjnych i nie nakładano mandatów karnych.

W trakcie kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie stanu sanitarno-technicznego ocenianych pomieszczeń.

2.1.3. Dolnośląskie Centrum Chorób Serca „Medinet” Filia Nowa Sól ul. Chałubińskiego 7

Szpital MEDINET zlokalizowany jest w budynku Wielospecjalistycznego Szpitala SP ZOZ, w związku z czym korzysta ze wszystkich mediów szpitala. W związku z oddaniem do użytkowania nowo wybudowanego Bloku Operacyjnego WS SPZOZ w Nowej Soli, przekazano szpitalowi MEDINET do użytkowania dodatkowe pomieszczenia.

Wydane decyzje administracyjne PPIS w Nowej Soli w latach poprzednich skutkowały przeprowadzeniem w 2024r. modernizacji i przebudowy pomieszczeń oddziału Intensywnej Opieki Medycznej (pełniącej funkcję sali pooperacyjnej) oraz Bloku Operacyjnego.

W zespole bloku operacyjnego zapewniono 2 sale operacyjne.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała uchybień w zakresie przestrzegania zasad aseptyki i dekontaminacji powierzchni i sprzętu.

W 2024r. wydano 1 decyzję administracyjną na poprawę stanu sanitarno-technicznego pomieszczenia sali intensywnego nadzoru w oddziale kardiochirurgicznym. Mandatów nie nakładano.

W szpitalu opracowano i wdrożono procedury postępowania zapobiegające szerzeniu się zakażeń.

2.1.4. Podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz praktyki zawodowe lekarzy i lekarzy dentystów.

W 2024r. w ewidencji PSSE na terenie powiatu nowosolskiego znajdowały się 123 podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne w tym: 58 przychodni i poradni, 4 zakłady rehabilitacji, 5 zakładów badań diagnostycznych i medycznych laboratoriów diagnostycznych, 6 innych (hospicja, zespoły pielęgniarek, transport medyczny) oraz 26 praktyk zawodowych lekarzy i 24 praktyk lekarzy dentystów.

W 2024r. przeprowadzono w w/w placówkach 102 kontrole.

W związku z uchybieniami sanitarno-higienicznymi nałożono mandaty karne:

- trzy mandaty na kwotę 700 złotych w praktykach lekarzy dentystów,
- jeden mandat na kwotę 200 złotych w praktyce zawodowej lekarzy,
- jeden mandat na kwotę 300 złotych w przychodni lekarza rodzinnego,
- dwa mandaty na kwotę 700 złotych w zakładach rehabilitacji leczniczej,
- jeden mandat na kwotę 400 złotych dotyczący placówki zajmującej się transportem medycznym.

Kontrole sprawdzające wszystkich w/w obiektów wykazały usunięcie uchybień. Wydano dwie decyzje administracyjne na poprawę stanu sanitarno-technicznego w Zakładzie Rehabilitacji Leczniczej oraz w podmiocie zajmującym się transportem medycznym.

We wszystkich skontrolowanych placówkach opracowano, zaktualizowano i wdrożono procedury higieniczne zapobiegające szerzeniu się chorób zakaźnych i zakażeń.

Nie stwierdzono uchybień w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

2.2. Podsumowanie

Ocena Szpitala Jednodniowego Ars Medica Bis przeprowadzona w 2024 roku w Nowej Soli wykazała, że stan sanitarno-techniczny pomieszczeń jest bez zastrzeżeń.

W szpitalu Medinet w 2024 roku dokonano modernizacji i przebudowy pomieszczeń bloku operacyjnego i oddział AiIT (pełniący funkcję sali operacyjnej). Zapewniono dwie

sale operacyjne, jak również wszystkie niezbędne pomieszczenia do prawidłowego funkcjonowania zespołu bloku operacyjnego.

Stan techniczny kontrolowanych w 2024r. oddziałów był dobry. Wyjątek stanowią oddziały, w których toczy się wdrożone wcześniej postępowania administracyjne – decyzje z wydane w 2022r. i w 2023r.

Dotyczy to oddziałów: Chirurgii Ogólnej, Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, Izby Przyjęć, Kardiologii, Rehabilitacji, Neurologii, Wewnętrznego, AiIT oraz Laboratorium Bakteriologiczno -Serologicznego.

Stan sanitarno-techniczny większości obiektów ambulatoryjnych jest bez zastrzeżeń. Celem poprawy stanu sanitarno-technicznego w placówkach wydano dwie decyzje administracyjne, z czego jedna została wykonana, a w drugiej termin wyznaczono do 31 lipca 2025 roku. W związku z uchybieniami sanitarno-higienicznymi nałożono 8 mandatów karnych na łączną kwotę 2300 zł.

Działalność Zespołów ds. Zakażeń Szpitalnych w trzech w/w szpitalach oceniono jako dobrą.

We wszystkich skontrolowanych obiektach działalności medycznej opracowano, zaktualizowano i wdrożono procedury higieniczne zapobiegające szerzeniu się chorób zakaźnych i zakażeń.

Działania Inspekcji Sanitarnej w zakresie kompetencji pionu epidemiologii przyczyniają się do zwiększenia bezpieczeństwa sanitarnego pacjentów i personelu w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

Rozdział 2. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą sporządziła: Elżbieta Raszczuk, Kamila Ziubryniewicz, Ewa Kociołek.

3. Realizacja szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych

W powiecie nowosolskim znajduje się 17 poradni podstawowej opieki zdrowotnej i szpital.

Analizę stanu uodpornienia dzieci i młodzieży przeprowadzono na podstawie sprawozdania rocznego z druku MZ54 za 2024 rok.

Łączna ilość dzieci i młodzieży do 19 roku życia wykazana w sprawozdaniu wynosi 15821 osób, z czego 4125 podlegało szczepieniom obowiązkowym w 2024 roku.

Osiągnięcie w tej populacji tzw. odporności zbiorowskiej jest możliwe zwykle przy zaszczepieniu powyżej 95% populacji.

3.1. Szczepienia obowiązkowe

Stan uodpornienia na 31 grudnia 2024r w rocznikach przewidzianych do uodpornienia w 2023 i 2024r kształtował się następująco:

Rodzaj szczepień	Rocznik	%
p/wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (pełne szczepienie)	2023	96,67
p/wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (pełne szczepienie)	2022	98,01

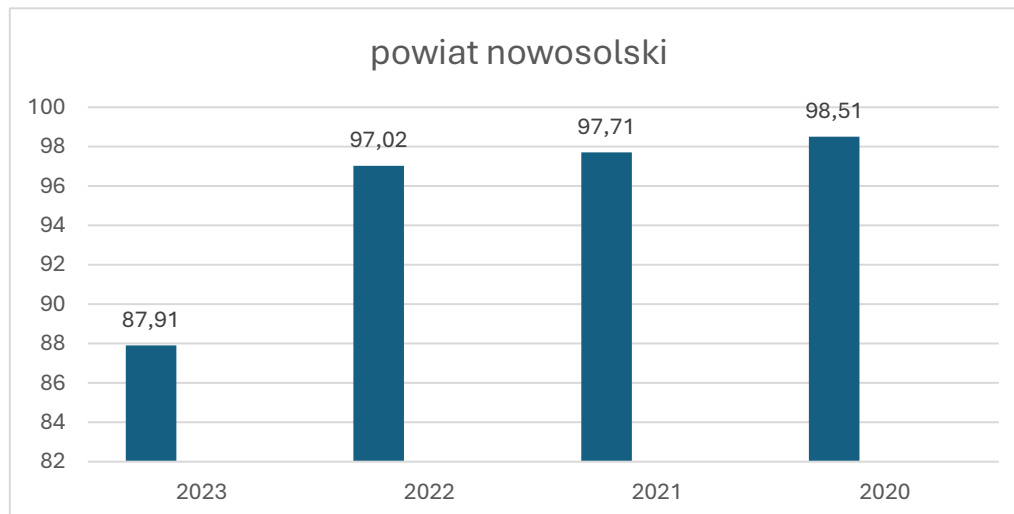
Rodzaj szczepień	Rocznik	%
p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, haemophilus influenzae typu b(szczepienia pierwotne i uzupełniające)	2023	97,72
p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, haemophilus influenzae typu b (szczepienia uzupełniające)	2022	95,37
p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis (I dawka przypominająca 6 r.ż.)	2019*	88,94
p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis (I dawka przypominająca 7 r.ż.)	2018	95,46
p/błonicy, tężcowi, krztuścowi (II dawka przypominająca 14 r.ż.)	2011*	91,25
p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, (II dawka przypominająca 15 r.ż.)	2010	97,20

p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, (III dawka przypominająca 18 r.ż.)	2006*	91,99
p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, (III dawka przypominająca 19 r.ż.)	2005	95,67

*opóźnienia w realizacji szczepień z uwagi na miesiąc urodzenia dziecka w roczniku przewidzianym do uodpornienia

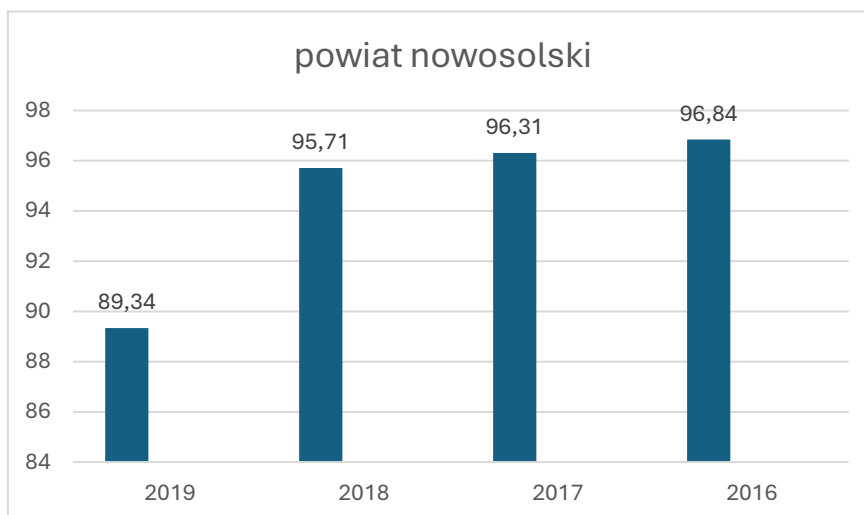
Rodzaj szczepień	Rocznik	%
p/odrze, śwince, różyczce (szczepienia podstawowe)	2023	87,91
p/odrze, śwince, różyczce (szczepienia podstawowe)	2022	97,02
p/odrze, śwince, różyczce (szczepienia przypominające 6 r.ż.)	2019	89,34
p/odrze, śwince, różyczce (szczepienia przypominające 7 r.ż.)	2018	95,71

Stan uodpornienia I dawką szczepionki przeciwko odrze śwince i różyczce dzieci do 5 r. życia.

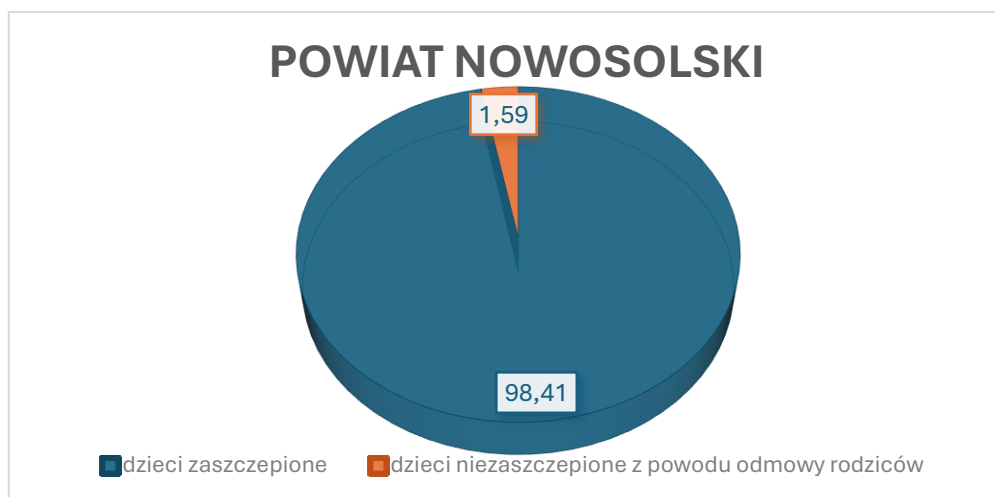
*opóźnienia w realizacji szczepień z uwagi na miesiąc urodzenia dziecka w roczniku przewidzianym do uodpornienia -dotyczy rocznika 2023 r.

Stan uodpornienia II dawką szczepionki przeciwko odrze, śwince i różyczce dzieci od 6 do 9 r. życia

*opóźnienia w realizacji szczepień z uwagi na miesiąc urodzenia dziecka w roczniku przewidzianym do uodpornienia - dotyczy rocznika 2019.

Na koniec IV kwartału 2024 roku na terenie powiatu nowosolskiego zarejestrowano 87 rodziców nierealizujących obowiązkowych szczepień ochronnych w wyniku czego nie zaszczepiono 118 dzieci.

W 2024 roku w powiecie nowosolskim zgłoszono 5 Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych o charakterze łagodnym.

Wszystkie placówki Podstawowej Opieki Zdrowotnej posiadają w chłodziarkach z preparatami szczepionkowymi. elektroniczne rejestratory pomiaru temperatury z funkcją powiadamiania sms. Zawiadomienie o przekroczeniach zadanych parametrów

wysyłane jest do kierownika placówki i bezpośrednio do osoby odpowiedzialnej za magazyn szczepionek.

3.2. Szczepienia zalecane

W 2024 roku spośród szczepień zalecanych wykonano w POZ szczepienia przeciwko następującym chorobom:

- błonicy ,tężcowi i krztuścowi -profilaktycznie –158
- wirusowemu zapaleniu wątroby typu B - 133
- inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* - 96
- ospie wietrznej – 135
- tężcowi- po zranieniu - 824

Od września 2024r wszystkie przychodnie POZ i 5 szkół realizują program szczepień przeciwko ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV). W ramach tego programu zaszczepiono 564 dzieci. Szczepienia dotyczą dzieci od 9 do 14 roku życia. Termin realizacji szczepień HPV będzie obowiązywać do czerwca 2030 r.

3.3. Podsumowanie

Źródłem powyższych danych są karty uodpornienia w placówkach ochrony zdrowia.

Dane zawarte w drukach sprawozdawczych MZ-54, są weryfikowane każdorazowo podczas kontroli w POZ.

Stopień uodpornienia dzieci i młodzieży w powiecie nowosolskim kształtuje się na poziomie powyżej 95%, to odpowiada odporności populacyjnej.

W stosunku do rodziców odmawiających poddania szczepieniom dzieci szczególną rolę powinna odgrywać profesjonalna edukacja prowadzona przez kompetentny personel medyczny, szczególnie lekarzy i pielęgniarki obdarzonych zaufaniem społeczeństwa.

Szczepienia ochronne są nadal najskuteczniejszą metodą zapobiegania chorobom.

Rozdział 3. Realizacja szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych w powiecie nowosolskim sporządziła: Kazimiera Mirowicz

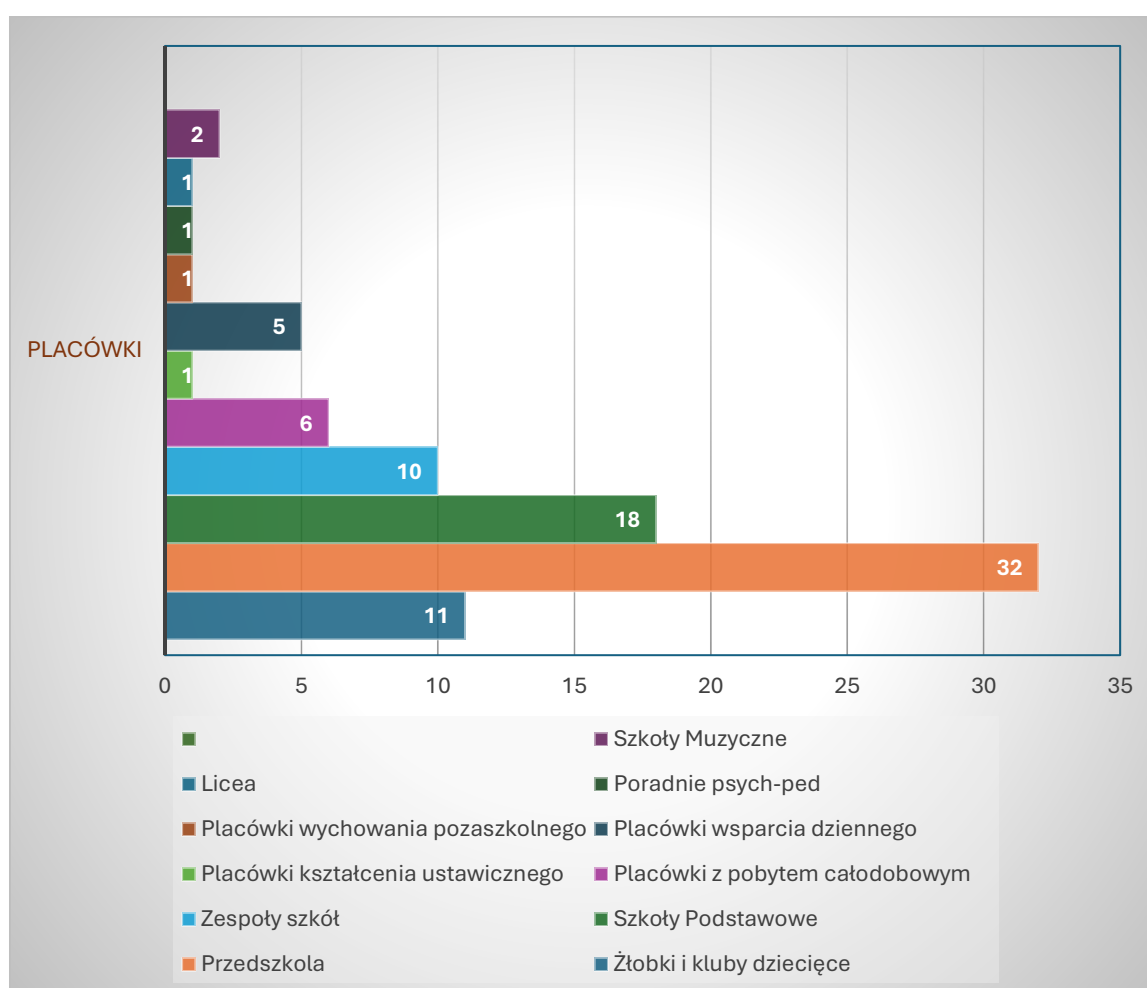
4. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

- higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz ośrodkach wypoczynku,
- higieny procesów nauczania.

4.1. Informacje ogólne

Liczba placówek nauczania i wychowania objętych nadzorem Inspekcji Sanitarnej w 2024r.- 88 obiektów, w tym:

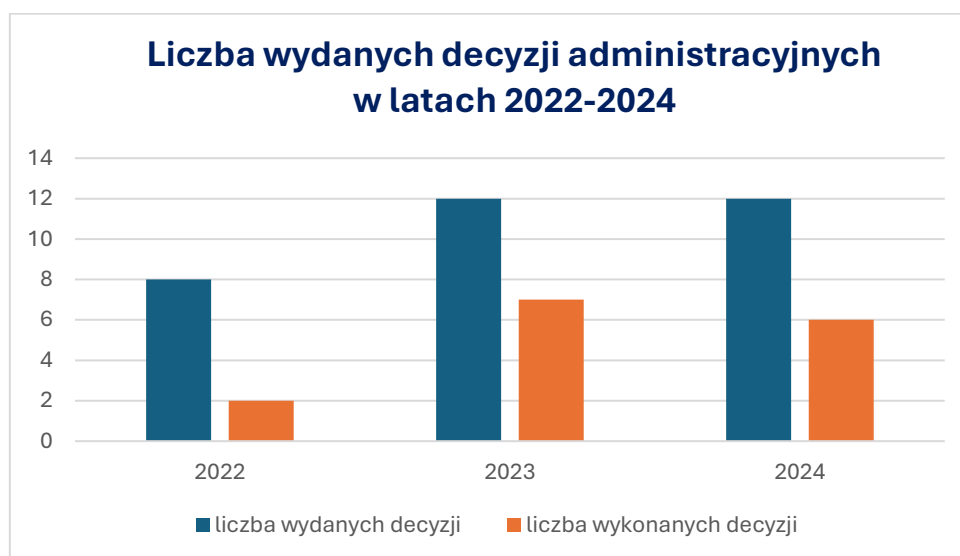
W 2024r. przeprowadzono 105 kontroli sanitarnych w 60 obiektach, w których łącznie kształciło się 10455 dzieci (porów. w 2023r.- 100 kontroli, 9123 dzieci).

4.2. Stan sanitarno-techniczny budynków

W 2024r. w ramach przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w 5 budynkach. Dotyczyły one m.in.:

- zacieków na ścianach i sufitach (w ciągach komunikacyjnych, szatniach, salach lekcyjnych)
- uszkodzonych schodów zewnętrznych
- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń sanitarnych

W odniesieniu do uchybień sanitarnych nakładano obowiązek usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w drodze decyzji administracyjnych.

42% wszystkich wydanych w 2024r. decyzji stanowiły decyzje prolongujące na wniosek strony termin wykonania obowiązków zawartych w decyzjach pierwotnych. Spowodowane to było tym, że zakres prac remontowych obejmował wykonanie obowiązków decyzji w okresie wolnym od zajęć (wakacje 2025) lub brakiem środków finansowych organu prowadzącego na przeprowadzenie prac remontowych.

4.3. Warunki do utrzymania higieny osobistej

We wszystkich skontrolowanych placówkach nie stwierdzono uchybień w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej. Wszystkie placówki zapewniły dostęp do bieżącej wody oraz wyposażenie w środki do higieny osobistej (mydło, papier toaletowy, ręczniki jednorazowe lub suszarki do rąk).

Spośród 60 skontrolowanych placówek pod kątem gospodarki wodno-ściekowej:

- 100% było podłączonych do wodociągu miejskiego/gminnego

- 88% było podłączonych do sieci kanalizacyjnej centralnej (miejscowej/gminnej)
- 12% posiadało zbiornik bezodpływowy (szambo)

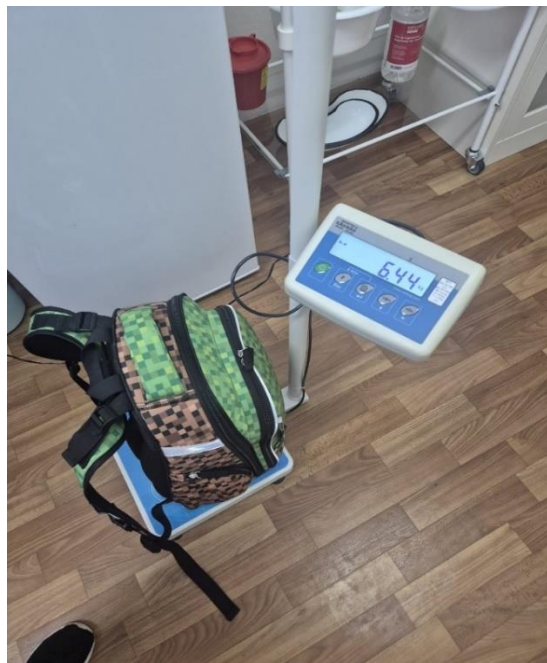
W 5 placówkach nie zapewniono zgodnego z przepisami standardu dostępności do urządzeń sanitarnych (zbyt wielu uczniów w obiekcie w odniesieniu do liczby urządzeń sanitarnych), co stanowi 8% skontrolowanych placówek (w 2023r. stanowiło to 5%).

4.4. Higiena procesu nauczania

Nadzór Inspekcji Sanitarnej nad prawidłowymi warunkami i odpowiednią organizacją pracy ucznia obejmował: działania prozdrowotne w zakresie profilaktyki wad postawy i wad wzroku, monitoring organizacji procesu nauczania (ocena rozkładu zajęć lekcyjnych, odpoczynki w czasie przerw międzylekcyjnych), promowanie dobrych praktyk w odniesieniu do zapewnienia w placówce dostępu do wody przeznaczonej do spożycia.

- Ocena obciążenia uczniów plecakami

Badaniami objęto 402 uczniów klas I-VIII dwóch szkół podstawowych. Przekroczenie wagi plecaka stwierdzono u 56% uczniów. Dokonując pomiarów kierowano się zasadą, że ciężar tornistra nie powinien przekraczać 10% masy ciała.

ROK	2022	2023	2024
Liczba uczniów	405	365	402
Norma	160	168	175
Przekroczenia	245 (60%)	197 (54%)	227 (56%)

Problem stanowi nadmierne obciążenie plecaków uczniów dodatkowymi przyborami szkolnymi (zabawki, dodatkowe piórniki, termosy) oraz niepozostawianie podręczników w szkołach, pomimo zapewnienia przez wszystkie placówki indywidualnych zamykanych szafek szkolnych lub wyznaczonych miejsc w klasach.

➤ **Badania natężenia oświetlenia w placówkach**

Badaniami objęto dwie placówki- szkołę podstawową oraz przedszkole. Pomiary wykonano za pomocą wzorcowanego luksomierza LXP-1 firmy Sonel.

Rodzaj placówki	Ilość pomieszczeń	Ilość badań	Wnioski
Szkoła Podstawowa	11	125	uzupełnienie nieczynnych punktów świetlnych w poszczególnych salach
Przedszkole	6	124	wartość natężenia oświetlenia niższa od minimalnej wartości wymaganej w jednej z sal (zgodnie z zaleceniami dokonano zmian oświetlenia).

Ponadto w badanych placówkach stwierdzono, że wszystkie lampy były czyste i miały właściwe osłony. Czystość ścian i sufitów sal nie budziła zastrzeżeń. W salach zapewniono segmentowe rozmieszczenie rzędów świetlówek, równoległe do ściany

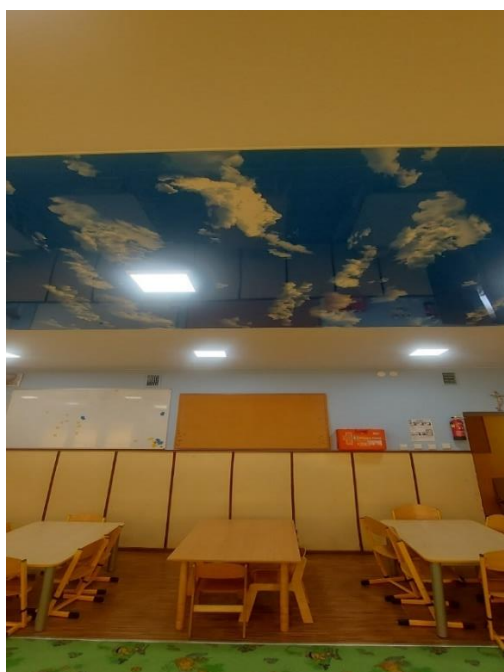
z oknami, możliwość włączania i wyłączania rzędów świetlówek (segmentowo), zapewniono również doświetlenie tablic.

Ponadto w większości skontrolowanych placówek zaobserwowano wymianę oświetlenia na nowe- ledowe.

- Ocena dostosowania mebli do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków

Podczas kontroli placówek oceniano ergonomię stanowisk pracy ucznia/przedszkolaka. Dokonywano pomiarów wzrostu ucznia, wysokości ławki oraz wysokości krzesła.

Nie stwierdzono nieprawidłowości- stanowiska pracy ucznia/przedszkolaka były zgodne z wytycznymi.

Rodzaj placówki	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba badań
Przedszkole	5	16	336
Szkoła podstawowa	5	17	330
Zespół szkół	1	2	38

78% skontrolowanych placówek posiadała 100% certyfikowanych mebli.

➤ *Ocena właściwej organizacji rozkładów zajęć*

Podczas czynności kontrolnych zwracano uwagę na stałą porę rozpoczynania zajęć lekcyjnych, z nie większą od 1 godziny różnicą czasu rozpoczynania zajęć w poszczególnych dniach tygodnia, jak również różnicę liczby godzin lekcyjnych w kolejnych dniach tygodnia- nie większą od 1 godziny.

Dokonano oceny rozkładów zajęć we wszystkich placówkach szkolnych, nie stwierdzono nieprawidłowości.

➤ *Ocena odpoczynku w czasie trwania przerw międzylekcyjnych*

W przeważającej większości w placówkach zapewnione są przerwy 10 min, z co najmniej jedną przerwą 15-20 minutową (73%) oraz przerwy krótsze niż 10 min, ale z co najmniej jedną przerwą 15-20 minutową (27%).

Wszystkie placówki umożliwiają spędzanie przerw na świeżym powietrzu.

➤ *Ocena dostępu do wody pitnej*

W celu zaspokojenia potrzeb uczniów dyrektorzy placówek umożliwiają uczniom skorzystanie z dystrybutorów wody przeznaczonej do spożycia (źródłka, poidelka, woda w dzbankach).

W 2024r. było to ok. 50% skontrolowanych szkół.

4.5. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, kontrolami objęto również warunki sanitarno-higieniczne prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

W 2024r. 77% skontrolowanych placówek zapewniło optymalne warunki do prowadzenia zajęć sportowych. Placówki te dysponują kompleksem sportowym, w skład którego wchodzi: sala gimnastyczna, boisko i zaplecze sanitarne wraz z szatniami.

64% szkół umożliwia uczniom korzystanie z natrysków po zajęciach sportowych.

Korzystanie z infrastruktury poza placówką odbywa się w 6 placówkach. Są to dodatkowe opcje dla uczniów- zajęcia na basenie miejskim, boisku pozaszkolnym lub stadionie miejskim.

W przypadku urządzeń i sprzętu sportowego w kontrolowanych placówkach 76% z nich posiada certyfikowany sprzęt w 100%.

Pozostałe placówki posiadają ponad 50% certyfikatów na sprzęt sportowy. Użytkowany przez szkoły sprzęt jest w dobrym stanie technicznym, poddawany ciągłym przeglądom oraz konserwacji.

4.6. Opieka medyczna

W 82% szkół funkcjonują gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Wszystkie gabinety są w dobrym stanie sanitarno-technicznym. W żadnej ze skontrolowanych placówek opieka medyczna nie jest zapewniona codziennie. Pielęgniarki szkolne są obecne w wybrane dni tygodnia - najczęściej 1-2 razy w tygodniu.

W szkołach, które nie posiadają gabinetów podstawowa opieka zdrowotna nad uczniami była zorganizowana:

- w pomieszczeniach zastępczych na terenie placówki-9%
- była świadczona poza terenem placówki – 9%.

Opiekę stomatologiczną zapewniło 77% skontrolowanych szkół:

- w szkolnym gabinecie stomatologicznym- 1 placówka
- w postaci dentobusu- 2 placówki
- w gabinecie stomatologicznym poza szkołą- 14 placówek

4.7. Dożywianie uczniów

82% skontrolowanych placówek prowadziło dożywianie uczniów oferując ciepłe posiłki (obiady).

59% szkół prowadziło wydawanie śniadań w ramach programów: „Owoce i warzywa w szkole”, „Szkłanka Mleka” dofinansowywanych przez Agencję Rynku Rolnego.

W 32% szkół funkcjonują sklepiki szkolne.

W 64% szkół umieszczone są automaty z żywnością i/lub napojami.

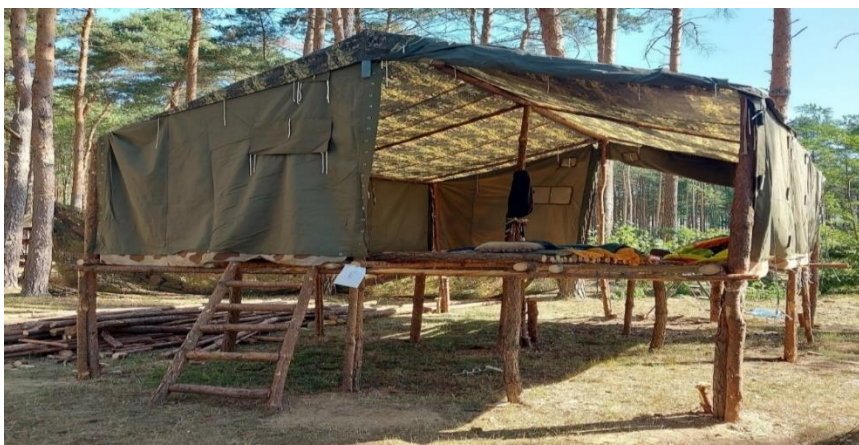
CIEPŁE POSIŁKI		ŚNIADANIE	
jednodaniowe	dwudaniowe	owoce/ warzywa	napój-mleko
5 placówek	16 placówek	13 placówek	13 placówek
134 dzieci	642 dzieci	3072 dzieci	3064 dzieci

Ciepłe posiłki były przygotowywane na miejscu -w szkole, poza placówką lub dowożono (catering).

4.8. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2024r. skontrolowano 24 turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży w trakcie letniego (13) i zimowego (11) wypoczynku (tj. 92% zarejestrowanych w bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej).

LICZBY	WYPOCZYNEK LETNI	WYPOCZYNEK ZIMOWY
Liczba turnusów zgłoszonych w bazie MEN	15	11
Liczba kontroli	13	11
Liczba dzieci	255	191

Kontrole nie wykazały uchybień w zakresie warunków sanitarno-higienicznych wypoczynku.

W trakcie wypoczynku zimowego i letniego przeprowadzono kontrole wspólnie z przedstawicielami Policji, Straży Pożarnej i WOPR w Nowej Soli. Umożliwiło to bieżącą wymianę informacji na temat miejsc wypoczynku dzieci i młodzieży oraz zwiększenie bezpieczeństwa wypoczywających.

4.9. Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek

- utworzono 1 klub dziecięcy w Lubięcinie w nowo oddanym obiekcie;
- utworzono 1 żłobek w istniejącym budynku Przedszkola „Przyszłości” w Nowej Soli, ul. Sidorskiej 2;
- utworzono placówkę pracy pozaszkolnej „Kreatywne Warsztaty” w Nowej Soli, ul. Wrocławska 2 w budynku istniejącym;
- oddano do użytku nowo wybudowaną halę sportową przy Szkole Podstawowej w Lubieszowie;
- oddano do użytku nowo wybudowaną halę sportową przy Zespole Szkół nr 1 w Nowym Miasteczku ul. Marcinkowskiego 1.

4.10. Podsumowanie

W roku 2024 w większości skontrolowanych placówek zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży.

Stan nadzorowanych obiektów oraz panujące w nich warunki higieniczne poprawiają się, co ma wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarnego placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych.

We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniono uczniom dostęp do bieżącej ciepłej wody, środków do dezynfekcji rąk i higieny osobistej.

Poprawie ulegają higieniczne warunki pracy ucznia w zakresie rozkładów zajęć oraz dostosowania stanowiska pracy ucznia. Sukcesywnie wymieniane są meble na nowe posiadające certyfikaty.

Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży nie budziły zastrzeżeń. Organizatorzy zapewniali uczestnikom wypoczynku bezpieczne i higieniczne warunki pobytu, opracowali regulaminy i wdrożyli procedury zawierające zasady bezpieczeństwa. Podejmowano również działania profilaktyczne aby zapewnić bezpieczeństwo i prawidłowy przebieg wypoczynku dzieci i młodzieży.

W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej. Poprawie uległa dostępność do opieki stomatologicznej. Szkołom podstawowym oraz średnim zapewniono bezpłatny dostęp do gabinetu stomatologicznego funkcjonującego na terenie miasta Nowa Sól.

Problem stanowi nadmierne obciążenie plecaków uczniów dodatkowymi przyborami szkolnymi (zabawki, dodatkowe piórniki, termosy) oraz niepozostawianie podręczników w szkołach, pomimo zapewnienia przez placówki indywidualnych zamykanych szafek szkolnych.

Rozdział 4. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych sporządziła: Magdalena Sawicka, Magdalena Karpińska

5. Nadzór nad jakością wody do spożycia, wody w kąpieliskach i basenach

5.1. Wstęp - jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

PPIS w Nowej Soli sprawuje nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie krajowych aktów prawnych o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Jakość wody przeznaczonej do spożycia regulowana jest wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294), które są zgodne z przepisami europejskimi. Woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia jeśli spełnia określone w rozporządzeniu wymagania. Bezpieczeństwo zdrowotne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi jest zagadnieniem złożonym, uzależnionym od wielu czynników wpływających na jakość wody w całym łańcuchu dostaw – od ujmowania wody surowej, jej uzdatniania, magazynowania, aż po dystrybucję do punktu zgodności, czyli do kranu odbiorcy. Podstawę zapewnienia konsumentom bezpiecznej wody do spożycia stanowią zarówno badania wykonywane przez producentów/dostawców wody w ramach kontroli wewnętrznej, jak i badania realizowane w ramach kontroli urzędowej prowadzonej przez organy inspekcji sanitarnej.

Na terenie powiatu nowosolskiego producenci wody prowadzili badania jakości wody na podstawie uzgodnionych z PPIS w Nowej Soli harmonogramów pobierania próbek wody, zgodnie z częstotliwością i zakresem określonymi w ww. prawie krajowym. Badania jakości wody do spożycia wykonywały laboratoria WSSE w Gorzowie Wlkp. oraz PSSE w Zielonej Górze oraz zewnętrzne, komercyjne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez właściwe

terenowo organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zakres badań próbek wody obejmował badania mikrobiologiczne, fizykochemiczne oraz organoleptyczne.

Podstawą nadzoru nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi jest cena zgodności z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w aspekcie zagrożeń zdrowotnych, w celu określenia, czy spożywana woda jest bezpieczna dla zdrowia. W sytuacji gdy woda nie odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia, PPIS w Nowej Soli monitorował wywiązywanie się dostawców wody z realizacji działań naprawczych. Każdorazowo po stwierdzeniu, że jakość wody zmieniła się i odbiega od norm krajowych, PPIS w Nowej Soli opracowywał komunikat o jakości wody i zasadach jej użytkowania. Komunikaty rozpowszechniane były przez zarządców wodociągów w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi konsumentów z obszaru, dla którego wydano dany komunikat. Komunikaty umieszczane były również na stronie internetowej tutejszej stacji, stronach administratorów ujęć wody oraz na stronach danych samorządów.

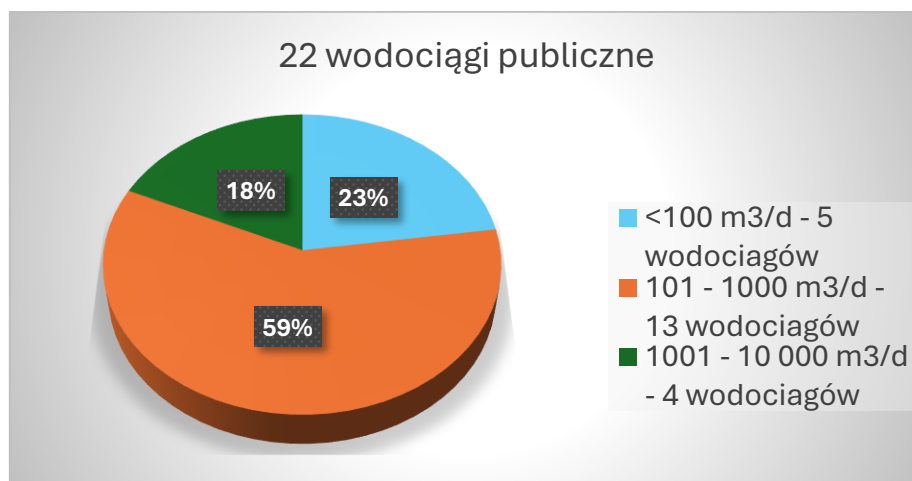

5.2. Zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia

Podstawę zaopatrzenia ludności w wodę do picia w na terenie powiatu nowosolskiego stanowią wodociągi publiczne. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi ujmowana jest z ujęć podziemnych. Woda pochodząca z ujęć podziemnych zazwyczaj charakteryzuje się stabilnym składem i mniejszą ilością zanieczyszczeń. Może ona jednak zawierać wyższe stężenia żelaza i manganu, co może wpływać na jej zabarwienie i sprzyjać tworzeniu się zawiesin - nie ma to jednak wpływu na bezpieczeństwo zdrowotne wody. Woda podziemna uzdatniania jest więc w tradycyjnej technologii, po napowietrzeniu jest filtrowana na złożach filtracyjnych o różnym składzie i stopniu uziarnienia celem właściwego przebiegu procesu odżelaziania i odmanganiania.

W 2024 r. w ewidencji PPIS w Nowej Soli na terenie powiatu nowosolskiego znajdowały się łącznie **22** wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę, a także **7** czynnych indywidualnych ujęć wody. Z wody wodociągowej korzystało 84480 osób, czyli ok. 97% mieszkańców powiatu. Pozostali mieszkańcy powiatu korzystają z przydomowych indywidualnych ujęć wody.

Na rysunku przedstawiono wodociągi publiczne z podziałem na dobową produkcję wody, bez udziału indywidualnych ujęć wody.

W skali powiatu najwyższy odsetek urządzeń do zaopatrzenia ludność w wodę stanowią wodociągi o produkcji 101 - 1000 m³/na dobę. Są to wodociągi, które charakteryzują się ogólnie dobrym stanem sanitarno-technicznym stacji uzdatniania wody, jak i infrastruktury wodnej w odniesieniu do sieci dystrybucyjnej. Zaopatrują ludzi zamieszkujących średniej wielkości miasta i większość miejscowości wiejskich.

W powiecie nowosolskim w większości gmin stopień zwodociągowania jest wysoki i sięga 98-99%. W nieco większym udziale brak zwodociągowania dotyczy miejscowości położonych w gminie Kolsko - miejscowość Józefów (miejscowość typowo turystyczna, znajdująca się w lesie, nad jeziorem Sławskim), a także Sławocin, Uście, Tatarka oraz Mesze. Zaznaczyć należy jednak, iż w miejscowość Lipka, również położonej w Gminie Kolsko i dotychczas niezwodociągowanej pod koniec roku 2024 zakończona została budowa sieci wodociągowej i obecnie następuje sukcesywne przyłączanie mieszkańców tej miejscowości do wodociągu publicznego z ujęciem wody w Kolsku.

Brak zwodociągowania dotyczy również pojedynczych miejscowości, osad i przysiółków położonych na terenie Gminy wiejskiej Nowa Sól oraz Gminy Kożuchów. Na terenie Gminy Nowa Sól wiejska sytuacja ta dotyczy 1 miejscowości i 5 przysiółków, zaś na terenie gminy Kożuchów ma to miejsce w przysiółku Bulin oraz Kierzkowice. Z uwagi na położenie tych miejscowości, małą liczbę mieszkańców oraz odległość tych osad od głównych funkcjonujących ujęć wody, zgodnie z posiadanymi informacjami dużą przeszkodą są możliwości ekonomiczne, ale i techniczne odnośnie budowy sieci wodociągowej na tych terenach.

5.3. Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

PPIS w Nowej Soli w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2024 r. na obszarze powiatu nowosolskiego pobrał łącznie 125 próbek wody z punktów zgodności zlokalizowanych na sieciach dystrybucyjnych oraz instalacjach wodnych wychodzących ze stacji uzdatniania wody. Producenci wody w ramach kontroli wewnętrznej również prowadzili badania jakości wody i terminowo przekazywali wyniki badań.

Na łączną ilość **125** próbek nadzorowanych wody oraz **188** próbek z kontroli wewnętrznej dla wszystkich wodociągów kwestionowano łącznie **11** próbek – powyższe obrazuje tym samym stabilną jakość wody.

W grupie wodociągów zbiorowego zaopatrzenia produkujących wodę w ilości **od 1001 do 10000 m³/dobę** w analizowanym okresie sprawozdawczym znajdowały się **4** wodociągi, tj. wodociąg publiczny w Nowej Soli, Niodoradzu, Bytomiu Odrzańskim i Kożuchowie, zaopatrujące łącznie 60274 osoby. W roku 2024 w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody z w/w wodociągów pobrano łącznie 44 próbki wody. Równolegle prowadzona była kontrola wewnętrzna jakości wody – zrealizowano pobór 85 próbek wody. Jakość wody względem parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych odpowiadała w całości wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294).

W grupie wodociągów publicznych produkujących wodę w ilości **od 101 do 1000 m³/dobę** zewidencjonowano **13** obiektów. Należą do nich stacje uzdatniania wody zlokalizowane w Nowym Miasteczku, Lubięcinie, Bielawach, Borowie Wielkim, Lipinach, Stypułowie, Mirocinie Średnim, Lasocinie, Siedlisku, Kolsku, Konotopie, Przyborowie oraz w Radwanowie.

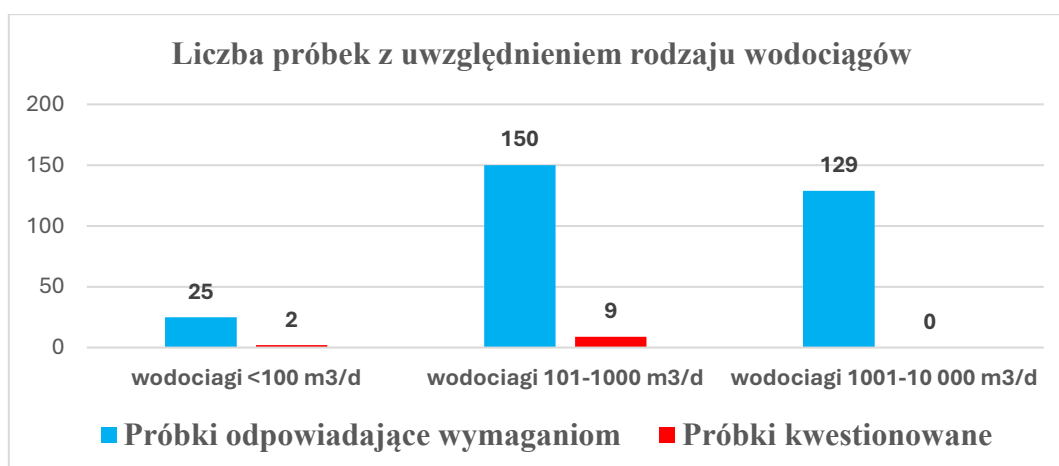
W tej grupie obiektów w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody pobrano łącznie 64 próbki wody, a administratorzy w ramach kontroli wewnętrznej 86 próbek. Kwestionowano 8 próbek wody ze względu na przekroczenia parametrów

mikrobiologicznych oraz prowadzono 1 postępowanie związane z przekroczeniem parametru chemicznego.

W ewidencji wodociągów publicznych o produkcji wody $\leq 100 \text{ m}^3/\text{d}$ w roku 2024 znajdowało się 5 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia – Książ Śląski, Dębianka, Borowiec Osiedle Leśne, Radocin oraz Głuszycza. Wszystkie wodociągi z tej grupy zostały skontrolowane.

W tej grupie obiektów pobrano w ramach nadzoru łącznie 10 próbek wody, zaś w ramach kontroli wewnętrznej 15. Kwestionowano jedynie 2 próbki pod względem przekroczenia parametru mikrobiologicznego ogólnej liczby mikroorganizmów w 22 st. C.

Na terenie powiatu nowosolskiego, w grupie obiektów o **nazwie inne podmioty zaopatrzące w wodę** związanej z wykorzystaniem wody w ramach prowadzonej działalności gospodarczej bądź w obiektach użyteczności publicznej zewidencjonowane były 4 czynne obiekty – indywidualne ujęcie wody Szpitala w Nowej Soli, dwa ujęcia związane z zakładem pracy w branży spożywczej (Ovopol przy ul. Motoryzacyjnej w Nowej Soli oraz Chłodnia Jarzyny Meyer w Kożuchowie), a także 1 ujęcie dostarczające wodę dla ośrodka wypoczynkowego w Józefowie, gm. Kolsko. W tej grupie obiektów w stosunku do lat poprzednich 3 ujęcia zostały zlikwidowane (Tartak w Lubięcinie; pole namiotowe w Uściu; Ovopol w Nowej Soli przy ul. Wojska Polskiego). Z 7 pobranych w ramach nadzoru sanitarnego próbek wody zakwestionowano tylko 1 z uwagi na przekroczenie parametru mikrobiologicznego. W ramach kontroli wewnętrznej właściciele ujęć pobrali 10 próbek do badań. Wyniki badań zgodne były z rozporządzeniem.

5.3.1. Braki przydatności wody – zanieczyszczenia mikrobiologiczne

W roku 2024 na analizowanym obszarze stwierdzono okresowy brak przydatności wody do spożycia dla **3** wodociągów zbiorowego zaopatrzenia z **łącznie ilości 22** ujęć z uwagi na przekroczenie parametru mikrobiologicznego bakterii grupy coli na poziomie powyżej 10 jtk/100 ml wody. Pogorszenie jakości wody stwierdzono w Borowie Wielkim, Nowym Miasteczku oraz w Bielawach. Po stwierdzeniu przekroczeń każdorazowo wydawana była decyzja o braku przydatności wody dla danego ujęcia wody – administratorzy zobowiązani byli do niezwłocznego podejmowania działań naprawczych w celu poprawy jakości wody. Mieszkańcy zaopatrywanych miejscowości z tych ujęć wody poinformowani byli poprzez opracowany przez PPIS komunikat o całkowitym zakazie używania wody z kranu – zabezpieczona była dostawa wody z innych wodociągów w postaci dowozu wody w cysternach, która użytkowana być mogła również po jej uprzednim przegotowaniu. Sytuacje te miały incydentalny, krótkotrwały charakter, a w efekcie podjętych działań naprawczych przez zarządców ww. ujęć nastąpiła poprawa i stabilizacja jakości produkowanej wody.

Najczęstsze przyczyny pogorszenia się jakości wody pod względem mikrobiologicznym m.in.:

- awarie urządzeń związanych z ujmowaniem/ uzdatnianiem czy dystrybucją wody
- mały rozbiór wody
- niewłaściwa dezynfekcja po dokonanych pracach konserwacji/naprawy urządzeń
- niewłaściwa gospodarka wodno-ściekowa
- inne czynniki środowiskowe np. wysoki stan wód gruntowych związany z intensywnymi opadami deszczu/śniegu

Główne, najczęstsze działania naprawcze:

- dezynfekcja chemiczna wody
- płukanie sieci oraz urządzeń uzdatniających wodę
- modernizacje stacji uzdatniania wody, przepompowni, sieci wodociągowych, studni głębinowych
- wymiana źródeł filtracyjnych
- montaż lamp UV w obrębie stacji uzdatniania wody, przepompowni wody

5.3.2. Brak przydatności wody – zanieczyszczenie fizykochemiczne

W roku 2024 na terenie powiatu nowosolskiego, w gminie Koźuchów odnotowano **1 nietypową** sytuację związaną z przekroczeniem parametru chemicznego – ołowiu. Dotyczyło to próbki wody pobranej na sieci dystrybucyjnej wodociągu publicznego w Stypułowie. Biorąc pod uwagę fakt toksyczności ww. metalu ciężkiego dla zdrowia i życia ludzkiego i jego uwarunkowania do kumulowania w tkankach, w trybie rygoru natychmiastowej wykonalności wydana była decyzja o braku przydatności wody produkowanej przez wodociąg publiczny w Stypułowie dla zaopatrywanych przez ten wodociąg miejscowości, tj. Stypułowa oraz Cisowa. Mieszkańcy tych miejscowości komunikatem wydanym przez PPIS w Nowej Soli i rozdysponowanym w wersji elektronicznej, jak i papierowej, ale również poprzez system teleinformatyczny zarządcy wodociągu powiadomieni zostali o zakazie używania wody z kranu. Administrator wodociągu zapewnił zastępcze źródło wody w postaci dowozu wody cysternami napełnianymi na ujęciu w Koźuchowie. Równolegle do ww. działań prowadzone było kompleksowe postępowanie wyjaśniające zaistniałą sytuację poprzez pobór kolejnych próbek wody, kontrolę urządzeń wodnych wchodzących w skład technologii uzdatniania i dystrybucji wody, analizę dotychczasowych wyników badań dla tego ujęcia z ostatnich kilku lat, jak również analizę dokumentacji związanej z przebiegiem przepływów ujmowanej wody i dokumentacji inwentaryzacyjnej materiałów z których wykonana jest sieć wodociągowa. Powyższe działania pozwoliły na ustalenie przyczyny punktowego zanieczyszczenia i wyeliminowania konieczności utrzymywania braku przydatności wody dla całości wodociągu. Działania naprawcze realizowane przez zarządcę wodociągu pozwoliły ograniczyć zasięg obowiązywania decyzji o braku przydatności wody jedynie dla 1 przyłącza wodociągowego w miejscowości Stypułów zaopatrującego 14 odbiorców wody. Administrator kontynuując działania naprawcze dokonał wymiany armatury wodnej zamontowanej w studziencie poborowej zlokalizowanej na analizowanym przyłączu – kolejne wyniki z tego punktu odpowiadały wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia, co pozwoliło na przywrócenie przydatności wody do spożycia przez ludzi. Zaznaczyć należy, iż opisywana sytuacja związana z przekroczeniem parametru chemicznego miała jednostkowy i krótkotrwały charakter. Przekroczenie poziomu ołowiu w 1 punkcie monitoringowym w miejscowości Stypułów wiązało się z wadliwością kranika do poboru wody – kranik wykonany był z mosiądzu, który zawiera stopy metali ciężkich,

w tym ołowiu i mimo posiadanych atestów potwierdzających jego przeznaczenie do montażu na instalacjach wodociągowych był najbardziej prawdopodobnym źródłem uwalniania ołowiu do wody.

5.3.3. Warunkowa przydatność wody do spożycia

Warunkowa przydatność wody w roku 2024 stwierdzana była na podstawie analizy zagrożenia dla zdrowia przede wszystkim w odniesieniu dla tzw. mikrobiologicznych parametrów wskaźnikowych, charakteryzujących w głównej mierze prawidłowość przebiegu procesów technologicznych, jak również niedostatki w sieci dystrybucyjnej związane z występującym w rurociągach biofilmem i zrywaniem się osadów. Podwyższone wartości tych parametrów nie stanowią bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi, nie mniej jednak wydawane warunkowe oceny jakości wody względem wskaźnikowych parametrów mikrobiologicznych (bakterie grupy coli na poziomie poniżej 10 jtk/100 ml wody czy ponadnormatywna ogólna liczba mikroorganizmów w 22 st. C) zabezpieczały dodatkowo całą populację odbiorców wody, w szczególności małe dzieci, starsze osoby czy osoby z obniżoną odpornością. Pogorszenie się jakości wody związane z obecnością w wodzie pojedynczych bakterii z grupy coli bądź większą niż zalecana wartością - powyżej 200 jtk w 1 ml ogólnej liczby drobnoustrojów w sieci dystrybucyjnej, wystąpiło w wodociągach publicznych w Dębiance, Przyborowie, Bielawach, Mirocinie Średnim, Lasocinie, a także w 2 indywidualnych ujęciach wody.

Warunkowa przydatność wody = woda bez przegotowania

- codzienne mycie
- pranie odzieży,
- prace porządkowe (np. mycia podłóg)
- spłukiwania toalet.

Warunkowa przydatność wody = woda wyłącznie po przegotowaniu

- do picia,
- do przygotowywania posiłków i potraw,
- do mycia i płukania warzyw i owoców
- do produkcji żywności, a także do mycia zębów, kąpieli noworodków i małych dzieci

Warunkowa przydatność wody miała krótkotrwały charakter, działania naprawcze oparte w głównej mierze na dezynfekcji i płukaniu sieci wodociągowej przyniosły poprawę jakości wody.

5.3.4. Monitoring substancji promieniotwórczych w wodzie

Na podstawie przekazanych przez dostawców wody sprawozdań z badań w kierunku stężenia:

- trytu,
- izotopów promieniotwórczych Radu: Ra-226 i Ra-228,
- radonu Rn-222

nie stwierdzono przekroczeń wartości parametrycznych.

5.3.5. Stan infrastruktury wodociągowej

W roku 2024 w obrębie zewidencjonowanych ujęć wody kontynuowane były działania mające na celu poprawę stanu technicznego infrastruktury wodociągowej. W styczniu 2024r. w miejsce wyeksploatowanej do użytkowania oddana została nowa przepompownia wody w Cziradzu, stanowiąca element infrastruktury wody dla wodociągu publicznego w Lasocinie. Zakończono również 2 etap rozbudowy dodatkowego systemu uzdatniania wody – filtracji w obrębie ujęcia wody w Nowej Soli poprzez m.in. montaż 3 filtrów ciśnieniowych. W stacji uzdatniania wody w Kolsku pod koniec 2024 roku ukończono prace związane z uzbrojeniem i włączeniem do eksploatacji istniejącej od wielu lat i nieużytkowanej studni głębinowej. Powyższe działanie skutkuje zapewnieniem ciągłości dostaw wody na wypadek awarii jednej ze studni. Przed uruchomieniem drugiej studni praca stacji uzdatniania wody opierała się jedynie na 1 stale eksploatowanej studni.

Zaznaczyć należy, iż dostawcy wody na bieżąco realizowali doraźnie działania konserwacyjno-naprawcze w obrębie stacji uzdatniania wody oraz na sieciach wodociągowych polegające m.in. na czyszczeniu i dezynfekcji zbiorników wody czystej, wymianie pomp głębinowych, wymianie aeratora, wymianie złoża filtracyjnego, montażu lamp UV, wymianie zasuw i hydrantów na sieci, rozbudowie sieci wodociągowej, jak i montażu nowych punktów monitoringowych.

Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń stacji uzdatniania wody oraz studni stanowiących źródło wody dla zaopatrywanych obszarów powiatu nowosolskiego w ujęciu ogólnym oceniono jako dobry.

5.3.6. Nadzór nad ciepłą wodą.

W roku 2024 względem nadzoru nad jakością ciepłej wody użytkowej w kierunku wykrywania bakterii *Legionella sp.* w 2024 r. przeprowadzono badania w następujących obiektach związanych z wytwarzaniem aerozolu wodno-powietrznego, zarówno w ramach kontroli urzędowej, jak i w ramach kontroli automonitoringu zarządców następujących obiektów.

Rodzaj obiektu	Liczba skontrolowanych obiektów	Liczba pobranych próbek ciepłej wody	Wynik badania
Podmioty wykonujące działalność leczniczą (szpitale)	3	24	Pozytywny
Domy pomocy społecznej	1	8	Pozytywny
Placówki opiekuńczo-wychowawcze (dom dziecka)	1	10	Pozytywny
Obiekt użyteczności publicznej związany z transportem/ miejscem obsługi pasażerów	1	10	Pozytywny

Na podstawie sprawozdań z badań wykonywanych w ramach nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej nie stwierdzono występowanie bakterii z rodzaju Legionella sp. w sieci ciepłej wody ww. obiektów.

6. Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli

Nadzór organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad jakością wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli regulują krajowe akty prawne, implementujące dyrektywę 2006/7/WE dotyczącą zarządzania jakością wody w kąpieliskach.

Na terenie powiatu nowosolskiego w analizowanym okresie sprawozdawczym nie było utworzonego kąpieliska, w lipcu 2024r. funkcjonowało jedynie miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli utworzone na zbiorniku wodnym pod nazwą Glinianki w miejscowości Kożuchów.

W trakcie sezonu skontrolowano stan techniczno-sanitarny plaży wraz z infrastrukturą sanitarną nie stwierdzając nieprawidłowości. Organizator miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli realizował kontrolę wewnętrzną jakości wody zgodnie z harmonogramem, zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowej Soli. **Jakość wody** w trakcie analizowanego sezonu kąpielowego **zgodna była** z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli. W 2024 r. wydano 2 bieżące oceny o przydatności wody do kąpieli w ww. akwenu wodnym.

Na ocenę jakości wody w mowdk składały się następujące elementy:

- oznaczenie wskaźników mikrobiologicznych (Escherichia coli, enterokoki),
- ocena wizualna (zakwity sinic, rozmnażanie się makroalg lub fitoplanktonu),
- obecność w wodzie zanieczyszczeń, tj.: materiały smoliste, szkło, guma oraz inne zanieczyszczenia nie dające się natychmiast usunąć).

6.1. Nadzór nad pływalniami

Pływalnia, zgodnie z definicją zawartą w Ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, to obiekt kryty lub odkryty, z wodą przepływową, przeznaczony do pływania lub kąpieli, posiadający co najmniej jedną nieckę basenową, z trwałym brzegiem i dnem, wyposażony w urządzenia sanitarne, szatnie i natryski. Zagadnienia związane z funkcjonowaniem i nadzorem nad pływalniami w zakresie ich bezpieczeństwa zdrowotnego wody regulują krajowe akty prawne.

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowej Soli w roku 2024 znajdowały się 2 pływalnie całoroczne – pływalnia kryta w Nowej Soli przy Szkole Podstawowej nr 2, ul. Gimnazjalna 11 oraz pływalnia kryta SOLAN w Nowej Soli przy ul. Zjednoczenia 19.

Wykonano 2 zaplanowane kontrole pływalni krytych oraz 2 kontrole związane z poborem próbek wody basenowej. Oba obiekty wyposażone są w węzły higieniczno-sanitarne, szatnie i pozostałą niezbędną infrastrukturę techniczną, warunkującą prawidłowe funkcjonowanie tego typu obiektu. Ustalono, iż zarządcy obiektów w miejscu widocznym dla odwiedzających dany obiekt umieszczali na tablicy

informacyjnej aktualną ocenę jakości wody, która spełniała wymagania rozporządzenia.

W ramach nadzoru sanitarnego, zgodnie z zatwierdzonym przez Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego harmonogramem badań w roku 2024 pobrano 2 próbki wody basenowej z pływalni w Szkole Podstawowej nr 2 w Nowej Soli oraz 10 próbek wody basenowej w Pływalni Solan w Nowej Soli. Zarządzający tymi obiektami w uzgodnieniu z tutejszym organem również ustalali harmonogram poboru próbek wody z pływalni w ramach kontroli wewnętrznej i na bieżąco realizowali jego wypełnianie. Częstotliwość badań, ich zakres, a także punkty pobierania dostosowane były do charakteru danej pływalni i znajdujących się tam urządzeń wodnych i zastosowanej technologii uzdatniania wody.

Wyniki badań pod względem parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych wody w ramach kontroli zarządców dwóch nadzorowanych pływalni odpowiadały wymaganiom określonym w załączniku nr 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2016 ze zm.). Nie prowadzono postępowań związanych z poprawą jakości wody basenowej; w roku sprawozdawczym odnotowano pojedyncze przekroczenia mętności, chloru wolnego oraz chloru związanego na Pływalni Solan. Doraźne, niezwłoczne działania administratora obiektu w postaci m.in. dopływu świeżej wody oraz dodatkowe płukania filtrów, potwierdzone kolejnymi wynikami realizowanymi w ramach kontroli wewnętrznej wykazały zgodność z wymaganiami ww. rozporządzenia.

**Wydane zostały 2 zbiorcze roczne oceny jakości wody na pływalni
potwierdzające spełnienie wymagań jakości wody określonych
w przepisach**

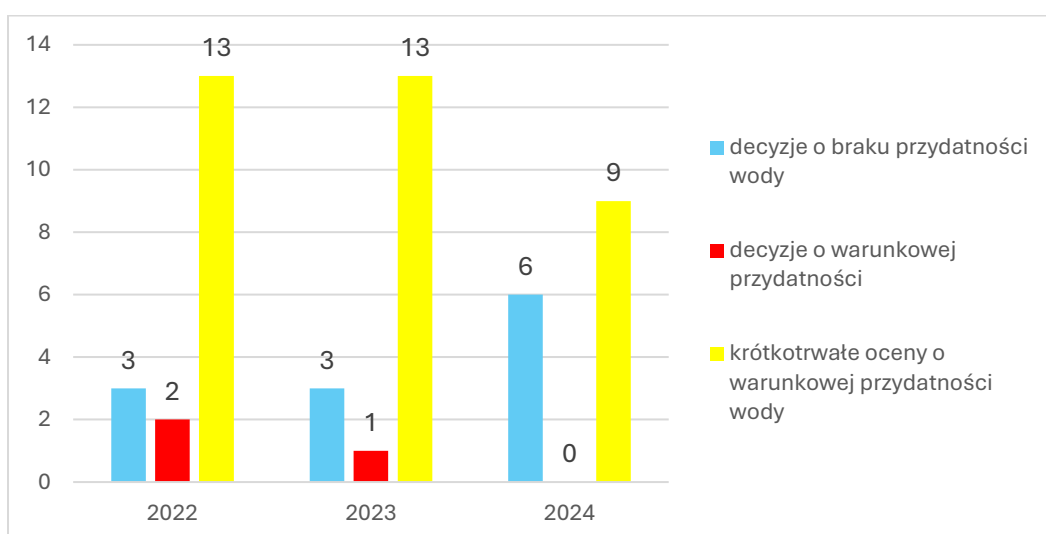
7. Podmioty działalności leczniczej

Nadzorem w zakresie Higieny Komunalnej objęto trzy obiekty wykonujące działalność leczniczą, polegającą na udzielaniu stacjonarnych świadczeń zdrowotnych, tj. Wielospecjalistyczny Szpital Samodzielny Publiczny Zakłady Opieki Zdrowotnej w Nowej Soli, ul. Chałubińskiego 7; MEDINET Sp. z o.o. Dolnośląskie Centrum Chorób

Serca Medinet, ul. Kamińskiego 73a, 53-124 Wrocław, Filia w Nowej Soli, ul. Chałubińskiego 7 oraz Szpital Jednego Dnia „Ars Medica Bis” Lekarska Spółka Partnerska Julian Hucko i Partnerzy, ul. 1 Maja 30, 67-100 Nowa Sól.

Przeprowadzone kontrole w zakresie stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, postępowania z odpadami medycznymi oraz komunalnymi, postępowania ze zwłokami osób zmarłych w szpitalach, postępowania z bielizną pościelową a także zaopatrzenia obiektów w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi nie wykazały nieprawidłowości.

7.1. Podsumowanie

Biorąc pod uwagę posiadane za 2024 r. oraz lata poprzednie, jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w kontekście zapewnienia konsumentom wody bezpiecznej dla zdrowia utrzymuje się na wysokim poziomie. Wzrost świadomości konsumentów na temat wymagań, jakie powinna spełniać bezpieczna i „zdrowa” woda, powoduje iż przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne starają się podnosić jakość świadczonych usług poprzez zapewnienie produkowanej wody o jak najwyższej jakości. W tym celu, w odniesieniu do lat ubiegłych, realizowane są działania zmierzające do poprawy stanu technicznego infrastruktury wodociągowej. Dostawcy wody oraz organy samorządowe w miarę możliwości finansowych oraz w oparciu o środki pozyskiwane z funduszy europejskich od kilku lat starają się więc modernizować istniejącą infrastrukturę wodociągową budowaną zazwyczaj w latach 80-90 oraz realizują nowe inwestycje, które mają na celu poprawę sytuacji w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę, np. poprzez budowę nowych ujęć wody, budowę pompowni wody, rozbudowę sieci wodociągowej. Stan sanitarny urządzeń do

zaopatrywania w wodę w 2024r. nie obligował tym samym do prowadzenia postępowań administracyjnych.

8. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

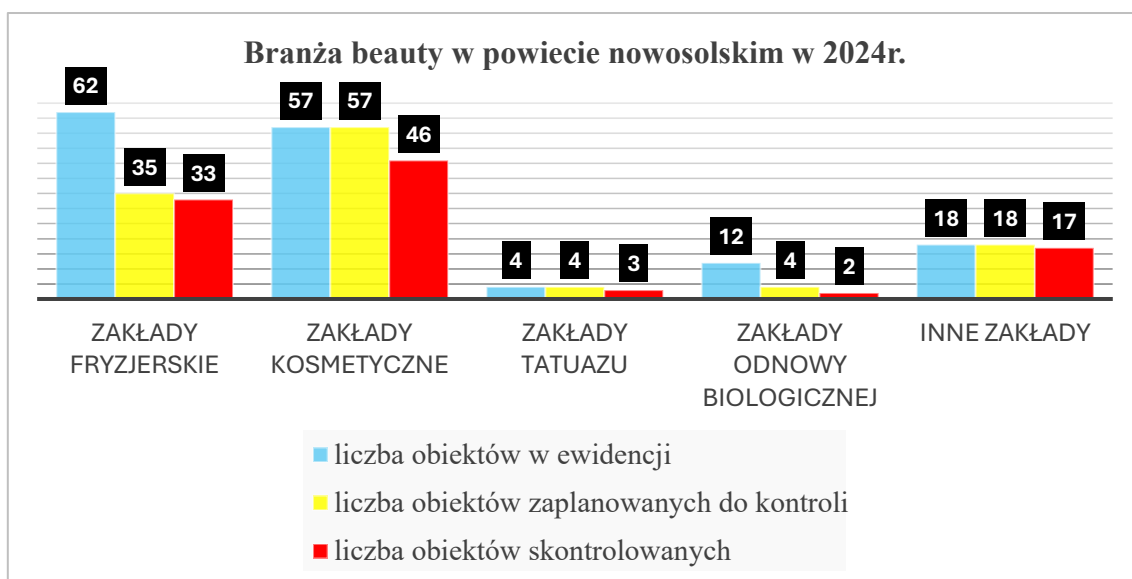
W 2024 r. nadzorem objęto **149 [53%]** obiektów użyteczności publicznej, spośród **281** ujętych w ewidencji PSSE w Nowej Soli. Działania kontrolne prowadzono zgodnie z klasyfikacją obiektów, dokonanej pod kątem oszacowanego ryzyka wystąpienia zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

W wyniku przeprowadzonych kontroli, biorąc pod uwagę pojedyncze stwierdzone nieprawidłowości, **ogólny stan obiektów użyteczności publicznej należy uznać za dobry.**

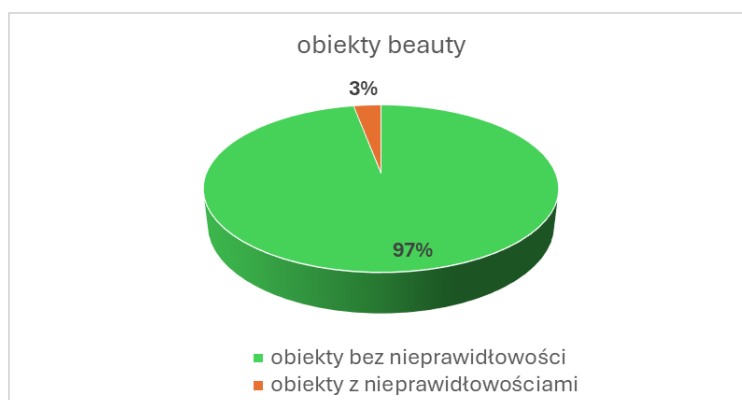
8.1. Stan sanitarny zakładów: fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej oraz innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej

W ewidencji znajduje się **łącznie 153 tego typu obiektów**, skontrolowanych zostało **101 [66%]**. Część zakładów miała zawieszoną lub całkowicie zlikwidowaną działalność, gdyż grupę tę cechuje dość duża zmienność - powstaje dużo nowych zakładów beauty, inne są zawieszane lub ulegają likwidacji.

Na wykresie przedstawiono zestawienie liczby obiektów zewidencjonowanych do liczby obiektów skontrolowanych z branży beauty na terenie powiatu nowosolskiego.

Branża beauty to jedna z najliczniejszych grupa wśród obiektów użyteczności publicznej nadzorowanych przez tutejszy organy. Zakres świadczonych usług jest bardzo zróżnicowany – od niewielkich obiektów obsługiwanych przez jedną osobę poprzez firmowe salony fryzjersko-kosmetyczne, jak również profesjonalne gabinety tatuażu, gabinety masażu, siłownie, sale ćwiczeń, solaria. Obiekty w tej grupie charakteryzują się największym zróżnicowaniem pod względem technicznym, nie mniej jednak właściciele tych działalności sukcesywnie podwyższają standardy swoich zakładów wykonując remonty, wymianę wyposażenia i wystroju. W obiektach tych systematycznie podnosi się również poziom wiedzy personelu względem zachowania bezpieczeństwa sanitarnego w odniesieniu do świadczonych usług poprzez m.in. realizację procesów dezynfekcji i sterylizacji stosowanych narzędzi i akcesoriów, dekontaminację powierzchni użytkowych, jak również prowadzenie właściwej gospodarki w zakresie generowanych odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych.

Elementy oceny obiektów branży beauty

- stan techniczno-sanitarny pomieszczeń usługowych, sanitarnych, zaplecza i wyposażenia gabinetów,
- stan narzędzi używanych w trakcie świadczenia usług kosmetycznych, fryzjerskich; tatuażu
- sposób prowadzenia procesów dekontaminacji, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi wielorazowego użytku oraz ich przechowywanie;
- procedury higieniczne zapobiegające zakażeniom w trakcie wykonywania zabiegów naruszających ciągłość tkanki w poszczególnych rodzajach obiektów;
- postępowanie z odpadami niebezpiecznymi i komunalnymi;
- postępowanie z bielizną jednorazową i wielokrotnego użytku,
- sposób przechowywania kosmetyków oraz narzędzi,
- postępowanie z odzieżą osobistą i ochronną personelu,
- postępowanie ze sprzętem i środkami do utrzymywania czystości bieżącej w zakładach,
- dokumentację zdrowotną personelu.

Wyniki kontroli:

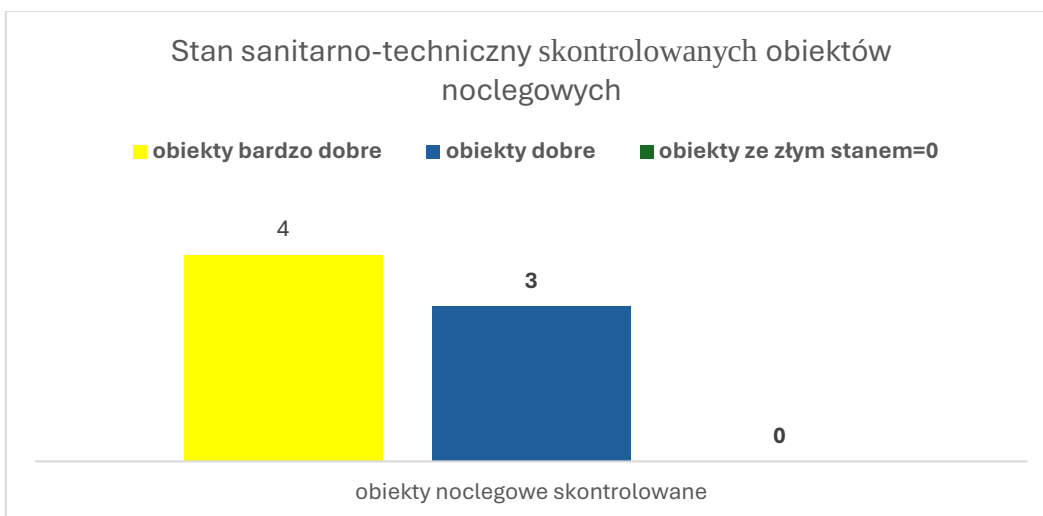
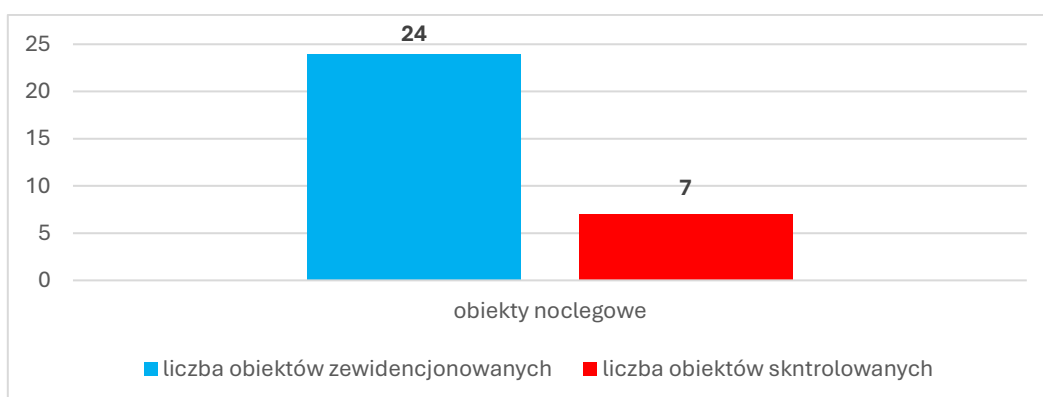
- Bardzo dobry stan sanitarno-techniczny dotyczy 46 obiektów, pozostałe obiekty utrzymane były we właściwym, dobrym stanie sanitarno-technicznym oraz porządkowym.
- w obiektach prowadzona jest dezynfekcja narzędzi wielokrotnego użycia przy zastosowaniu środków dezynfekcyjnych o działaniu bakteriobójczym, wirusobójczym, grzybobójczym;
- obiekty solaryjne posiadają niezbędne środki ochronne oraz udostępniają informacje o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18. roku życia
- nałożono dwa mandaty karne dotyczące braku czystości bieżącej
- wydano doraźne zalecenia związane głównie z aktualizacją procedur higienicznych, uaktualnienia badań lekarskich, przeorganizowania stanowisk pracy, jak również zwiększenia częstotliwości wykonywania atestacji biologicznej realizowanych procesów sterylizacji
- nie odnotowano zgłoszeń interwencyjnych w tej grupie obiektów
- podczas kontroli prowadzono działania edukacyjne w zakresie wytycznych i rekomendacji Głównego Inspektoratu Sanitarnego, mające na celu poprawę, jak i skuteczność przeprowadzania procesów dekontaminacji narzędzi oraz postępowania z odpadami niebezpiecznymi o kodzie 180103

8.2. Stan sanitarny obiektów, w których świadczone były usługi hotelarskie (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe i pola biwakowe oraz inne obiekty)

Na terenie powiatu nowosolskiego w 2024 r. pod nadzorem znajdowały się 24 obiekty świadczące usługi hotelarskie oraz usługi krótkotrwałego zakwaterowania. Wykonano 7 kontroli z 10 zaplanowanych (70%) – 2 obiekty uległy likwidacji, działalność 1 obiektu była zawieszona.

Elementy oceny obiektów związanych z usługami noclegowymi

- stan techniczno-sanitarny pomieszczeń wchodzących w skład całości danego obiektu i ich wyposażenia
- zaopatrzenie w środki sanitarne i dezynfekcyjne, a także sposób ich przechowywania, jak również sprzętu używanego do utrzymania czystości bieżącej
- zaopatrzenie obiektu w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi
- postępowanie z nieczystościami stałymi i płynnymi
- wentylacja pomieszczeń
- postępowanie z bielizną pościelową
- dbałość o stan bieżącej czystości i higieny pomieszczeń, a także terenu wokół obiektu

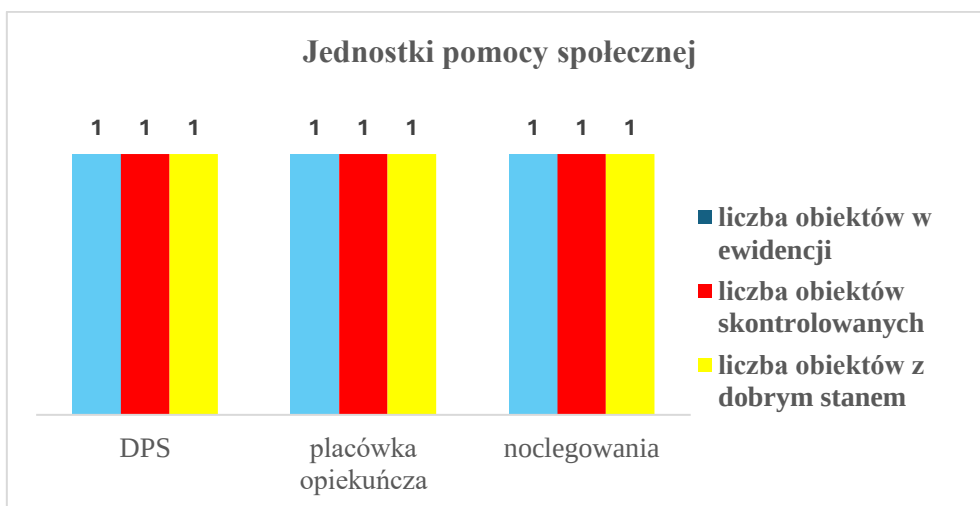

Kontrole wykazały bardzo dobry stan sanitarno-techniczny w 4 obiektach, natomiast 3 pozostałe skontrolowane obiekty utrzymane były we właściwym stanie sanitarno-technicznym oraz porządkowym. Nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie realizowanej oceny. Nie odnotowano również zgłoszeń interwencyjnych w analizowanej grupie obiektów. W trakcie kontroli prowadzono działania informacyjno-edukacyjne względem właściwej profilaktyki związanej z zapobieganiem namnażania się bakterii *Legionella* w ciepłej wodzie użytkowej.

8.3. Stan sanitarny obiektów pomocy społecznej (domy pomocy społecznej, noclegownie oraz placówki zapewniające całodobową opiekę)

Na analizowanym terenie w ewidencji tutejszego organu funkcjonuje 1 DPS, 1 noclegownia oraz 1 prywatny ośrodek związany ze świadczeniem usług całodobowej opieki dla osób chorych/starszych. W roku 2024 skontrolowano wszystkie 3 obiekty. Każdorazowo ocenie poddawano następujące zagadnienia:

- stan techniczno-sanitarny pomieszczeń i ich wyposażenia,
- dostępność takich obiektów dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich,
- wyposażenie w środki sanitarne i dezynfekcyjne, a także sposób postępowania ze sprzętem używanym do utrzymania czystości bieżącej;
- postępowanie z bielizną pościelową i osobistą mieszkańców;
- postępowanie z odpadami, w tym odpadami medycznymi;
- zaopatrzenie obiektu w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz nadzór nad ciepłą wodą użytkową.

Stan sanitarno-techniczny i porządkowy skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Obiekty były wyposażone w wystarczającą ilość środków higienicznych, czystości oraz środków do dezynfekcji. Teren wokół obiektów był ogrodzony i utrzymany w należyтым porządku. Nie odnotowano nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną, jak i w zakresie gospodarki odpadami medycznymi. W trakcie kontroli prowadzono działania informacyjno-edukacyjne względem właściwej

profilaktyki związanej z zapobieganiem namnażania się bakterii Legionella w ciepłej wodzie użytkowej.

W odniesieniu do lat poprzednich stwierdzono poprawę stanu sanitarno-technicznego tej grupy obiektów – sukcesywnie realizowane są remonty w DPS w Koźuchowie dotyczące pokoi mieszkalnych pensjonariuszy, sanitariatów czy części komunikacyjnych. Również działania właściciela prywatnego ośrodka zmierzają do stałego podnoszenia warunków świadczonych usług opiekuńczych. W obiektach tych odnotowano również poprawę w zakresie prawidłowej realizacji gospodarki odpadami medycznymi poczynając od miejsca ich wytworzenia poprzez wewnętrzny transport i warunki wstępnego ich magazynowania.

Działania zarządcy noclegowni również ukierunkowane są na stałe utrzymanie należytego stanu sanitarno-technicznego i porządkowego analizowanej placówki poprzez np. okresową wymianę materacy na materace obszyte nienasiąkliwym materiałem umożliwiającym ich dezynfekcję; okresową dezynsekcję pokoi mieszkalnych czy drobne prace remontowe w ramach działań własnych.

8.4. Stan sanitarno-techniczny dworców autobusowych, dworców i stacji kolejowych oraz środków transportu publicznego

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowej Soli w roku 2024 w obrębie powiatu nowosolskiego znajdowało się łącznie 5 obiektów z ww. kategorii – 1 dworzec autobusowy, 2 dworce kolejowe, w tym 1 z centrum przesiadkowym, 1 przystań jednostek pływających rekreacyjnie i sportowo oraz 1 przystanek autobusowy. Nadzorem objętych jest również 2 przewoźników realizujących drogowy transport publiczny.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały uchybień higienicznych, ani technicznych.

8.5. Stan sanitarno-techniczny cmentarzy, domów przedpogrzebowych

Na terenie powiatu nowosolskiego zewidencjonowanych jest 36 cmentarzy oraz 2 domy przedpogrzebowe. W roku 2024 skontrolowano 14 zaplanowanych do kontroli cmentarzy oraz 2 domy przedpogrzebowe.

W ramach bieżącego nadzoru ocenie poddawano stan sanitarno-techniczny kontenerów i pojemników do gromadzenia odpadów znajdujących się na cmentarzach, stan sanitarno-porządkowy obiektów, w tym ogrodzenie terenu cmentarza. Weryfikowano także podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę do celów użytkowych (wodociąg sieciowy/ źródło własne) oraz warunki przeprowadzania ekshumacji.

W odniesieniu do domów przedpogrzebowych kontrola dotyczyła stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i ich wyposażenia; warunków przechowywania zwłok osób zmarłych; gospodarki odpadami medycznymi o kodzie 180103 generowanych podczas czynności związanych z przygotowaniem zwłok do pochówku; dekontaminacji pomieszczeń, urządzeń i powierzchni roboczych związanych z wykonywaniem toalety pośmiertnej, jak i przechowywania zwłok.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały uchybień w zakresie stanu sanitarno-technicznego i porządkowego ww. obiektów. Drobne zalecenia były realizowane na bieżąco przez administratorów obiektów.

8.6. Stan sanitarno-techniczny terenów rekreacyjnych

W ewidencji PPIS w Nowej Soli na terenie powiatu nowosolskiego ujętych jest **14** administratorów obiektów takich jak place zabaw dla dzieci oraz miejsc przeznaczonych do aktywności fizycznej i kreatywnego spędzania czasu przez osoby dorosłe.

Według obecnego stanu prawnego, urządzenia na placach zabaw, takie jak: huśtawki, drabinki, piaskownice, ale również np. urządzenia zorganizowane w ramach tzw. napowietrznych siłowni skwalifikowane są jako obiekty małej architektury i w związku z tym podlegają obowiązkowej kontroli okresowej w zakresie stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu, jego estetyki oraz otoczenia. Przedmiotem kontroli sanitarnej jest stan sanitarno-techniczny piaskownic, częstotliwość wymiany piasku, czystość piasku pod kątem widocznych zanieczyszczeń, a także stan techniczny urządzeń terenów rekreacyjnych .

W roku 2024 przeprowadzono kontrolę w odniesieniu do **5** administratorów obejmując nadzorem **50** obiektów z ww. kategorii.

Wyniki kontroli obiektów związanych z terenami rekreacyjnymi:

- nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie sanitarno-technicznym skontrolowanych obiektów skutkujących potrzebą wszczęcia postępowania administracyjnego - urządzenia na placach zabaw, siłowniach są sprawne, tereny wokół nich zadbane
- zarządcy terenów rekreacyjnych przeprowadzają również regularne, wewnętrzne przeglądy urządzeń zabawowych/sportowych, urządzenia posiadają niezbędne atesty.
- piasek w piaskownicach wymieniany jest przed rozpoczęciem sezonu, uzupełniany według potrzeb.
- przeprowadzano działania informacyjno-edukacyjne związane z obowiązkiem wymiany piasku w piaskownicach w celu minimalizowania zagrożenia chorobami pasożytniczymi, odzwierzęcymi, zakaźnymi, takimi jak glistnica, toksoplazmoza czy też toksokaroza

8.7. Stan sanitarno-techniczny innych obiektów użyteczności publicznej

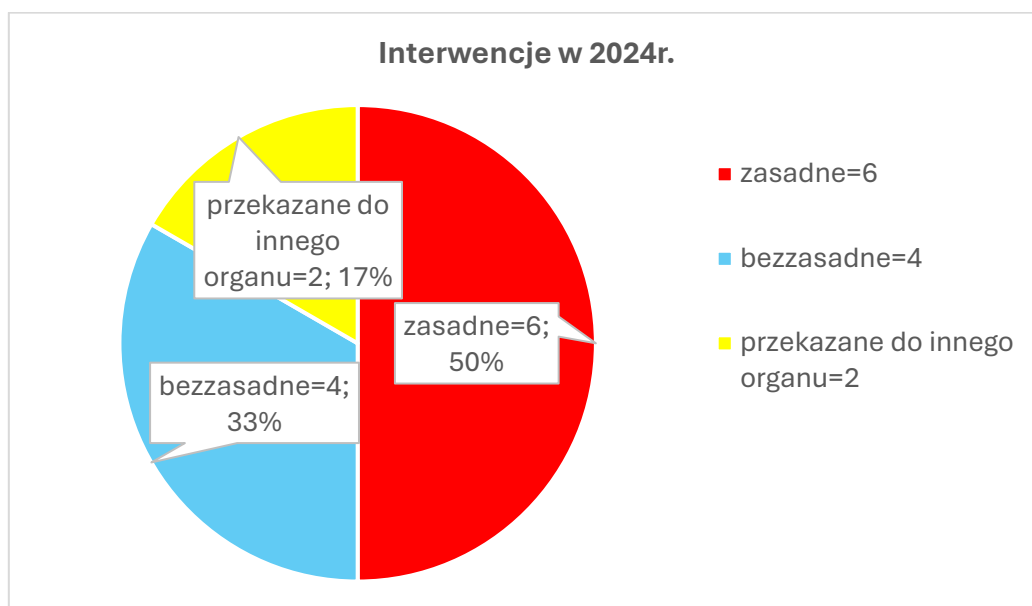
Inne obiekty użyteczności publicznej obejmują takie obiekty, jak np. obiekty sportowe, targowiska, zakłady pralnicze, zakłady pogrzebowe, przystanki autobusowe, domy kultury czy składowiska odpadów. W przypadku tego typu obiektów zachowanie właściwego stanu sanitarnego jest niezbędne z uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego osób z nich korzystających, a także przebywających w ich sąsiedztwie. Obiekty te zaklasyfikowane są jednakże zgodnie z wytycznymi GIS do tzw. IV grupy obiektów, stąd nie wszystkie zaplanowane zostały do kontroli na rok 2024. W ewidencji tutejszego obiektu pozostaje **40** tego typu obiektów, skontrolowano **10** z nich. Nie stwierdzono nieprawidłowości w odniesieniu do stanu sanitarno-technicznego skontrolowanych obiektów.

8.8. Działania kontrolne związane z interwencjami

W 2024r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli z terenu powiatu nowosolskiego w ramach działalności Sekcji Higieny Komunalnej wpłynęło **12** interwencji.

Jako zasadne zaklasyfikowano 6 interwencji, 4 jako bezzasadne, w 2 przypadkach przekazano sprawę do innego organu, zgodnie z posiadanymi kompetencjami przez ten urząd. Przeprowadzono łącznie 10 kontroli sanitarno-technicznych w celu wyjaśnienia zgłoszonej sprawy. Na przestrzeni lat względem tematyki zgłaszanych

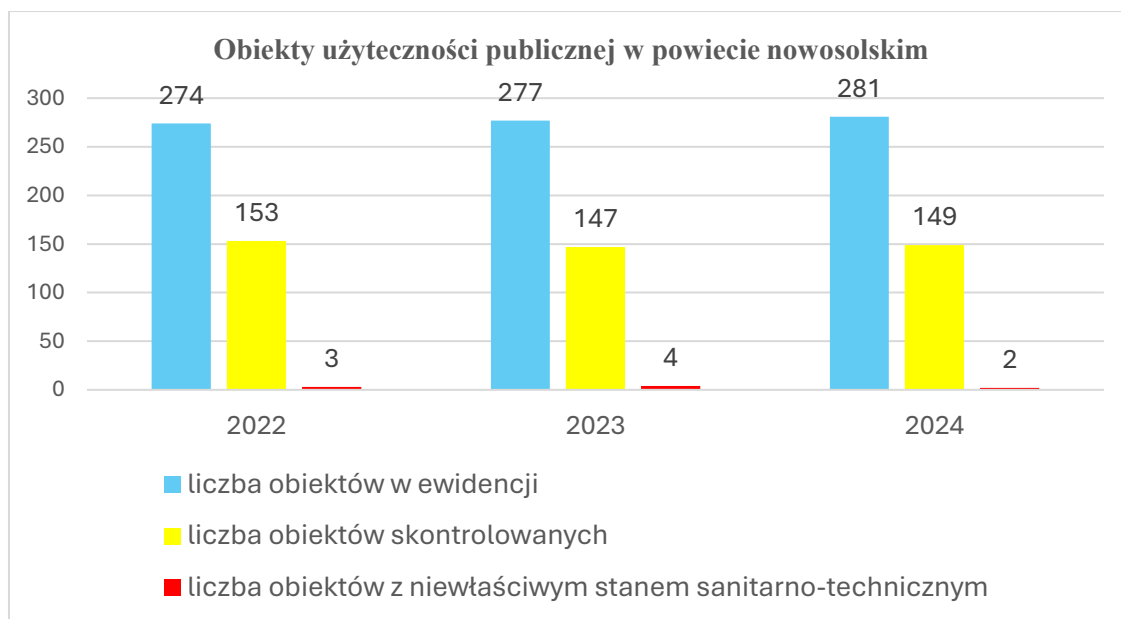
interwencji obserwuje się wzrost interwencji związanych ze stanem sanitarno-technicznym budynków mieszkalnych, posesji oraz stanu sanitarnego otoczenia człowieka. Powyższe związane jest z wieloma czynnikami, ale widoczne jest m.in. ubożenie części społeczeństwa, a także zmiany społeczne związane ze starzeniem się społeczeństwa, małodzieńnością rodzin, a w konsekwencji brakiem bliskich członków rodziny mogących zaopiekować się starszymi osobami.

Problematyka spraw interwencyjnych dotyczyła:

- gospodarki nieczystościami płynnymi;
- gospodarki nieczystościami stałymi,
- stanu sanitarno-technicznego budynków mieszkalnych, posesji oraz stanu sanitarnego otoczenia człowieka;
- hałasu;
- stanu sanitarno-technicznego obiektów użyteczności publicznej,
- jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- zanieczyszczenia powietrza

8.9. Podsumowanie

W roku 2024 przeprowadzono o 2 kontrole więcej w stosunku do roku poprzedniego. W odniesieniu do lat ubiegłych sukcesywnie rośnie również liczba obiektów objętych nadzorem. Biorąc z kolei pod uwagę udział procentowy obiektów z nieodpowiednim stanem sanitarno-higienicznym lub technicznym, ogólny stan obiektów użyteczności publicznej należy uznać za dobry. Obiekty z nieprawidłowościami kształtowały się średnio na poziomie około 3% w stosunku do łącznej liczby obiektów skontrolowanych.

Rozdziały 5-8. Nadzór nad jakością wody do spożycia, wody w kąpieliskach i pływalniach oraz stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej sporządziła:
Agnieszka Długosz

9. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia

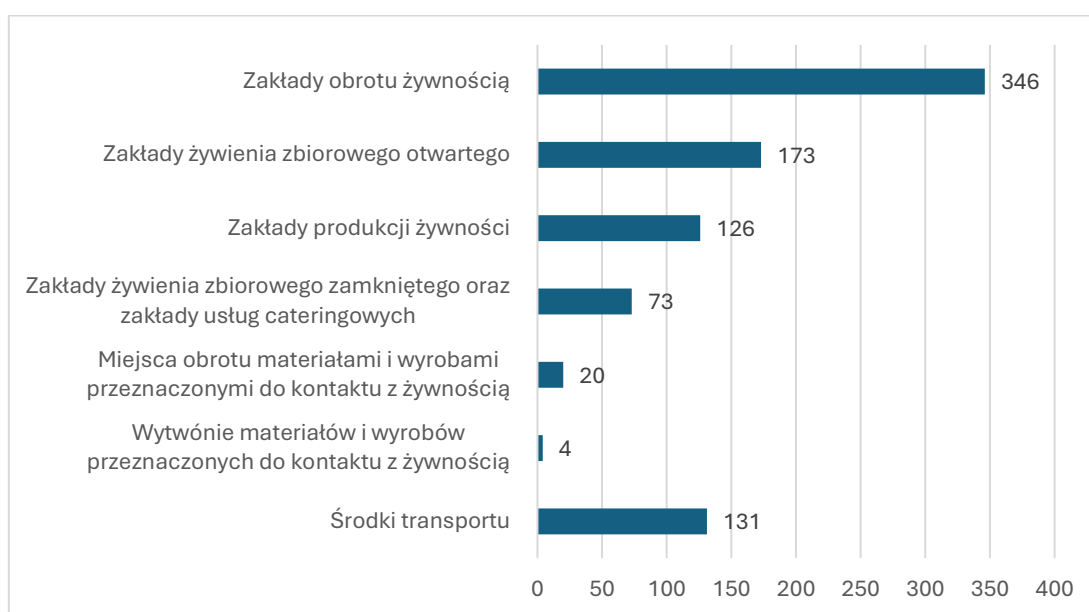
Zakres bieżącego nadzoru sanitarnego sprawowanego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmował kontrolę przestrzegania w zakładach produkcji i obrotu żywnością, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przepisów określających wymagania sanitarno-higieniczne, w tym przepisów prawa żywnościowego, dotyczących warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz żywienia zbiorowego.

W 2024 roku pion bezpieczeństwa żywności i żywienia nadzorował 849 obiektów żywnościowo-żywieniowych (w 2023 roku 921 obiektów) oraz 24 zakłady prowadzące

działalność związaną z produkcją lub obrotem materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością (niezmiennie do roku 2023).

Liczba nadzorowanych obiektów zmniejszyła się o 72 w odniesieniu do 2023 roku, co związane było z zaprzestaniem prowadzenia działalności przez przedsiębiorców i wykreśleniem tych zakładów z rejestru. Ponadto w 2024 roku odnotowano zatwierdzenia i rejestrację punktów gastronomicznych i środków transportu oraz rejestrację gospodarstw rolnych i podmiotów prowadzących produkcję żywności w warunkach domowych.

9.1. Obiekty objęte nadzorem w 2024 roku

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy prawa żywnościowego w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Kontrole podmiotów działających na rynku spożywczym były prowadzone z częstotliwością wyznaczoną na podstawie analizy ryzyka zidentyfikowanych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, obejmującej w szczególności stan faktyczny, klasyfikację obiektów i zakładów do kategorii niskiego, średniego lub wysokiego ryzyka na podstawie kryteriów oceny sanitarnej. Przy ocenie warunków sanitarnych kontrolowanych zakładów brano pod uwagę m.in. stan higieniczny obiektu, stan techniczny i porządkowy pomieszczeń, wyposażenie oraz otoczenie zakładu,

jakość i identyfikowalność surowców wykorzystywanych do produkcji, jakość wody stosowanej do przygotowywania żywności, zaświadczenia o braku przeciwwskazań do pracy personelu pracującego w kontakcie z żywnością, gospodarkę odpadami, wdrożenie i stosowanie zasad oraz systemów kontroli wewnętrznej odpowiednio do rodzaju działalności: dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) lub systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP).

Łącznie skontrolowano 380 zakładów, co stanowi 43,5% wszystkich nadzorowanych obiektów (w 2023 roku skontrolowano 414 obiektów co stanowiło 44,9% wszystkich nadzorowanych obiektów). Kontrole były przeprowadzane w zakresie oceny stanu sanitarno-higienicznego i sanitarno-technicznego zakładu oraz w związku z otrzymanymi zgłoszeniami klientów i powiadomieniami z systemu RASFF, poboru próbek żywności, brakiem przydatności wody do spożycia, jak również kontrolami akcyjnymi, np. „akcja lato” czy kontrole targowisk.

W 2024 roku przeprowadzono 41 kontroli interwencyjnych. Za stwierdzone zaniedbania natury sanitarno-higienicznej nałożono 28 mandatów karnych na łączną kwotę 6900 zł (w 2023 r. – 19 mandatów karnych na łączną kwotę 4400 zł).

Do najczęściej występujących niezgodności należały:

- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości,
- nieodpowiednia segregacja żywności oraz niezachowanie właściwych warunków sanitarnych przy przechowywaniu artykułów spożywczych lub wyrobów gotowych,
- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń oraz sprzętu i wyposażenia mającego kontakt z żywnością,
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń zakładów,
- nieprzestrzeganie w zakładzie zasad systemu GHP/GMP i HACCP, brak zapisów wynikających z dokumentacji gwarantującej jakość żywności.

Wydano 12 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i/lub prolongujących termin wykonania nałożonych obowiązków celem poprawy stanu sanitarno-technicznego (w 2023 r. - 9), w tym 2 decyzje w zakresie unieruchomienia działalności całego zakładu małej gastronomii).

Ponadto wydano 1 decyzję nakazującą wycofanie z obrotu handlowego środka spożywczego, pn. „Miód wielokwiatowy z pasieki” w związku z przekroczeniem najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pozostałości pestycydu – acetamiprydu (wynik badania $0,13 \pm 0,07$ mg/kg), którego NDP wynosi 0,05 mg/kg.

Decyzje unieruchamiające zostały wydane z uwagi na stwierdzenie w trakcie kontroli rażących nieprawidłowości sanitarno-higienicznych.

Do WSSE zostały skierowane 3 wnioski o nałożenie kary pieniężnej, m.in. za nieprzestrzeganie wymagań w zakresie znakowania środków spożywczych, w tym reklamy i prezentacji suplementów diety, za prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z wydaną decyzją zatwierdzającą zakład oraz w związku z prowadzeniem działalności (gospodarstwo rolne) bez złożonego wniosku o wpis do rejestru zakładów i brakiem decyzji zatwierdzającej środek transportu.

9.2. System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt RASFF, pomocy administracyjnej AAC oraz na rzecz przeciwdziałania fałszowaniu żywności.

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (ang. Rapid Alert System for Food and Feed, w skrócie RASFF) służy do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli w Europie będącymi członkami tego systemu. Do systemu wprowadzane są informacje o żywności, paszach i materiałach do kontaktu z żywnością, potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska i działaniach następnych w wyniku zidentyfikowania takich produktów.

Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w 2024 r. wpłynęło 9 powiadomień alarmowych (powiadomień o zagrożeniu) oraz 13 powiadomień informacyjnych (powiadomień w celu zwrócenia uwagi lub celem podjęcia działań).

Najwięcej powiadomień alarmowych i informacyjnych dotyczyło:

- obecności bakterii Salmonella w mięsie drobiowym (3 powiadomienia) oraz chałwie sezamowej, serze żółtym i rukoli,
- migracji do żywności zanieczyszczeń (pierwszorzędowych amin) z materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (3 powiadomienia),
- przekroczenia NDP alkaloidów w żywności (4 powiadomienia).

W 2024 roku do WSSE zostały przekazane dwa formularze sieci powiadomienia i współpracy (ACN) w związku ze stwierdzeniem w produkcji miód wielokwiatowy przekroczenia NDP pozostałości pestycydów acetamiprydu, oraz w produkcji ogórek gruntowy przekroczenie NDP pozostałości pestycydów – sumy flonikamidu, TFNA, TFNG wyrażonej jako flonikamid.

W lipcu 2024 roku w zakładzie produkcyjnym uruchomiono procedurę wycofania z rynku produktów zawierających w swym składzie pastę tahini, ze względu na wykrycie obecności bakterii z rodzaju Salmonella. Na podstawie analizy danych (wyniki badań laboratoryjnych surowców, produktów gotowych, wymazów środowiskowych) ustalono, że źródłem zakażenia był półprodukt – pasta tahini produkowana w Turcji z sezamu pochodzącego z Sudanu.

Organy PIS prowadziły czynności zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawodawstwem, weryfikując działania podejmowane przez podmioty sektora spożywczego, ponieważ to one odpowiadają za bezpieczeństwo produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. Podejmowano również działania wyjaśniające i zaradcze stosowane do stanu faktycznego.

9.3. Jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Państwowa Inspekcja Sanitarna corocznie opracowuje jednolity ramowy plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu. Zgodnie z kompetencjami PIS obejmuje on urzędową kontrolę i monitoring żywności pochodzenia niezwierzęcego, produkowanej i wprowadzanej do obrotu, oraz produktów pochodzenia zwierzęcego znajdującego się w handlu detalicznym. „Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu” jest opracowywany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym corocznie we współpracy

z laboratoriami referencyjnymi Ministra Zdrowia i innymi podmiotami współpracującymi z GIS. Do badań pobierane są próbki produktów krajowych, produktów pochodzących z terenu Unii Europejskiej oraz próbki produktów z krajów trzecich (spoza Unii Europejskiej). Próbki pobierane są z obrotu detalicznego i hurtowego, w zakładach przemysłu spożywczego i zakładach żywienia zbiorowego, a w przypadku produktów z importu również na granicy.

W 2024 r. do badań laboratoryjnych pobrano 248 prób żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Próbki badano w głównej mierze w laboratorium WSSE w Gorzowie Wlkp. oraz w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej spoza województwa jak również laboratoriach zewnętrznych, tj. Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH, Państwowego Instytutu Weterynarii w Puławach, Zakładu Badania Pozostałości Środków Ochrony Roślin w Poznaniu.

Spośród zbadanych prób, 3 z nich (1,2%) nie spełniały wymagań prawa żywnościowego. Przyczyną dyskwalifikacji zbadanych próbek żywności, były:

- przekroczenie NDP pozostałości pestycydów (acetamiprydu) w miodzie wielokwiatowym,
- przekroczenie NDP pozostałości pestycydów sumy flonikamidu, TFNA, TFNG wyrażonej jako flonikamid w ogórkach gruntowych,
- stwierdzenie obecności szczepu bakteryjnego *Escherichia coli* opornego na cefalosporyny w filety z piersi kurczaka (próba pobrana w ramach monitoringu – nie utworzono zgłoszenia w systemie RASFF).

9.4. Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością obejmuje zarówno sanitarno-higieniczne warunki produkcji lub sprzedaży,

jak i bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów. W czasie kontroli zwracano uwagę na oznakowanie wyrobu i materiału przeznaczonego do kontaktu z żywnością pod kątem przestrzegania wymagań obowiązujących przepisów dotyczących prawidłowego znakowania tego typu produktów.

W 2024 r. pod nadzorem znajdowało się 20 zakładów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (w 2023 r – 20), w tym 1 hurtownia, a także 4 wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (w 2023 r – 4). Skontrolowano 10 obiektów obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością przeprowadzając w nich 17 kontroli, w tym 1 interwencyjną dotyczącą niewłaściwych warunków przechowywania artykułów spożywczych na sali sprzedaży. Interwencja okazała się bezzasadna. Łącznie pobrano 4 próby do badań laboratoryjnych (3 próby z grupy materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością w kierunku migracji globalnej, migracji formaldehydu oraz migracji specyficznej ołowiu i kadmu oraz jedną próbę żywności w kierunku oznaczenia zawartości mikotoksyn). Próby nie były kwestionowane. Wydano 4 decyzje administracyjne dotyczące wykreślenia obiektów z rejestru zakładów. Nie ukarano przedsiębiorców mandatami karnymi.

9.5. Produkcja pierwotna, sprzedaż bezpośrednia i rolniczy handel detaliczny.

Nadzorowanych jest 91 obiektów zajmujących się produkcją pierwotną (uprawą roślin) i/lub dostawami bezpośrednimi. Na terenie powiatu nowosolskiego znajdują się 3 gospodarstwa rolne prowadzące działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego, które specjalizują się w tłoczeniu oleju z nasion rzepaku z własnych upraw, produkcji oleju z pestek dyni, octu jabłkowego, zakwasu z własnych warzyw, produkcji kiszonek warzyw, musów, dżemów, marmolad, konfitur, kostki jabłkowej i buraka gotowanego.

Przeprowadzono 4 kontrole podmiotów działających na rynku spożywczym prowadzących produkcję pierwotną i/lub dostawy bezpośrednio. Jedną z kontroli dotyczyła prowadzenia działalności bez złożonego wniosku o wpis do rejestru zakładów. Interwencja okazała się zasadna. W związku z powyższym do WSSE został skierowany 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej. W 2024 r. z produkcji pierwotnej pobrano dwie próby, tj. ziemniaki oraz ogórek gruntowy, do badań laboratoryjnych w kierunku metali. Próby nie były kwestionowane.

9.6. Nadzór nad wprowadzaną do obrotu żywnością prozdrowotną.

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi nadzór, m.in. nad oznakowaniem środków spożywczych zaliczanych do żywności prozdrowotnej, tj. suplementów diety, żywności wzbogaconej czy żywności specjalnego przeznaczenia medycznego. Ocena znakowania obejmuje, m. in. prezentację i reklamę produktów dostępnych w sklepach jak również w sprzedaży internetowej. W 2024 roku przeprowadzono ocenę znakowania 8 środków spożywczych zaliczanych do żywności prozdrowotnej oferowanych do sprzedaży w sklepach stacjonarnych oraz 7 produktów oferowanych do sprzedaży przez internet. Wystawiono 1 mandat za brak wpisu suplementów diety do rejestru produktów objętych powiadomieniem o pierwszym wprowadzeniu do obrotu prowadzonym przez Głównego Inspektora Sanitarnego. Do WSSE został skierowany wniosek o nałożenie kary pieniężnej za nieprzestrzeganie wymagań w zakresie znakowania środków spożywczych, w tym reklamy i prezentacji suplementów diety.

9.7. Ocena sposobu żywienia.

Żywnienie zbiorowe zamknięte to żywnienie określonych grup żywności (pacjentów szpitali, pensjonariuszy domów pomocy społecznej, dzieci w przedszkolach i szkołach oraz żłobkach, wychowanków domów dziecka, itp.). Zasady racjonalnego żywienia oraz zalecane racje pokarmowe dla różnych grup ludności nie są uregulowane prawnie, a opracowują je jednostki badawczo-rozwojowe podległe i nadzorowane przez Ministra Zdrowia, w tym głównie Instytut Żywności i Żywienia. Organy Inspekcji Sanitarnej dokonują analizy jadłospisów w celu sprawdzenia, czy osobom żywionym zapewniane są posiłki odpowiadające ich potrzebom żywieniowym. Ocena sposobu żywienia w 2024 roku została przeprowadzona w 54 zakładach i obejmowała swym zakresem jakość jadłospisów okresowych, regularność, częstotliwość oraz pory spożywania posiłków, uwzględnianie produktów pochodzących z różnych grup środków spożywczych, wykorzystywanie produktów sezonowych, dobór technik kulinarnych przygotowywanych potraw (np. używanie do przygotowywania sosów, zup i potraw jedynie naturalnych składników bez użycia koncentratów spożywczych), częstotliwość serwowania potraw smażonych, rodzaju stosowanego oleju, zawartości cukru w napojach, prawidłowości zestawienia produktów pod względem smakowym i kolorystycznym a także zróżnicowanie pod względem konsystencji i strawności poszczególnych składników posiłków. Analizy dla jednostek systemu oświaty przeprowadzane były na podstawie obowiązującego prawa żywnościowego, natomiast do oceny jadłospisów domów pomocy społecznej na podstawie Wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego.

Zalecenia w zakresie jakości żywienia dzieci i młodzieży dotyczyły głównie zwiększenia częstotliwości serwowania produktów mlecznych, owoców, mięsa, jaj, kasz, orzechów lub nasion roślin strączkowych oraz zwiększenia różnorodności serwowanych owoców.

Stwierdzone nieprawidłowości w żywieniu zarówno w placówkach oświatowych, szpitalach bądź domach pomocy społecznej są omawiane z kierownictwem tych placówek w trakcie kontroli i wydawane są stosowne zalecenia pokontrolne, które zapisuje się w protokołach kontroli sanitarnych.

9.8. Podsumowanie

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów był zróżnicowany. Wynika to przede wszystkim z dużej różnorodności nadzorowanych obiektów i specyfiki prowadzonej w nich działalności. Na rynku działają zarówno obiekty nowoczesne, jak i stare, małe sklepy oraz bardzo duże wielkopowierzchniowe obiekty handlowe typu super i hipermarkety. Obiekty te różnią się między sobą co do wielkości, rodzaju usług, możliwości infrastrukturalnych i kadrowych. Zauważalny jest wzrost świadomości i dbałość właścicieli zarządzanych przez nich obiektów.

W celu utrzymania właściwego poziomu bezpieczeństwa żywności i żywienia, niezbędna jest kontynuacja nadzoru sanitarnego w zakresie:

- prawidłowego stanu sanitarno – technicznego obiektów;
- zachowania właściwych warunków magazynowania i sprzedaży środków spożywczych;
- prowadzenia prawidłowych procesów mycia i dezynfekcji;
- prawidłowego znakowania wyrobów gotowych;
- kontroli surowców i wyrobów przez producentów, w tym określenie częstotliwości badań właścicielskich;
- przestrzegania zasad higieny osobistej personelu oraz stanu zdrowia osób mających kontakt z żywnością;
- właściwych kwalifikacji pracowników i ich szkoleń;
- zapewnienia możliwości śledzenia pochodzenia produktów;
- zapewnienia ciągłości monitoringu zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami;
- skutecznego stosowania przez przedsiębiorców w obiektach żywności i żywienia systemów kontroli wewnętrznej – zasad Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP.

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną, Wojskową Inspekcją Weterynaryjną przebiegała prawidłowo;

Na bieżąco podejmowano działania monitorujące obecność w obrocie i wycofywanie z rynku produktów niezgodnych z wymogami prawa żywnościowego, zgłoszonych do Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt – RASFF.

Rozdział 9. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia sporządziła: Magdalena Grobelna

10. Warunki higieniczno-sanitarne środowiska pracy

10.1. Charakterystyka nadzorowanych zakładów pracy

Główne kierunki działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie prowadzonego nadzoru sanitarnego w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących na stanowiskach pracy określone były w *Wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2024 r.* Bieżący nadzór sanitarny sprawowany przez Sekcję Higieny Pracy obejmował w 2024 r. działania dotyczące:

- przestrzegania przepisów m.in. z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy,
- wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich u zatrudnionych pracowników,
- występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy,
- oceny ryzyka zawodowego.

W ewidencji PSSE na terenie powiatu nowosolskiego znajdowało się 190 zakładów (192 w 2023 roku), które zatrudniały łącznie 9445 pracowników (9471 w 2023 roku). W roku 2024 przeprowadzono 131 kontroli (100 w 2023 roku), w 75 zakładach (39,47 %), które zatrudniały 3672 osób (ok. 38,88 % ogółu zatrudnionych). Nadzorem objętych zostało 39 % zewidencjonowanych podmiotów.

Zakres przeprowadzonych kontroli obejmował m.in.:

- nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami – 56 kontroli,
- nadzór nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy – 28 kontroli,
- nadzór nad prekursorami kategorii 2 i 3 – 24 kontrole,
- nadzór nad produktami biobójczymi – 23 kontrole,
- nadzór w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy – 18 kontroli,
- nadzór nad detergentami – 5 kontroli.

Tabela nr 1: Struktura zatrudnienia według branż gospodarki, w skontrolowanych zakładach pracy w roku 2024.

Branża gospodarki	Liczba skontrolowanych zakładów	Liczba zatrudnionych w skontrolowanych zakładach	Liczba kontroli
<i>Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo</i>	3	64	6
<i>Przetwórstwo przemysłowe</i>	48	2184	80
Dostawa Wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	50	2
Budownictwo	1	3	1
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	10	149	21
Transport i gospodarka magazynowa			
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2	54	3

Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczanie społeczne	3	230	6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4	927	8
Pozostała działalność usługowa	2	11	4
RAZEM	75	3672	131

Najwięcej kontroli przeprowadzono w zakładach przemysłowych oraz w handlu hurtowym i detalicznym.

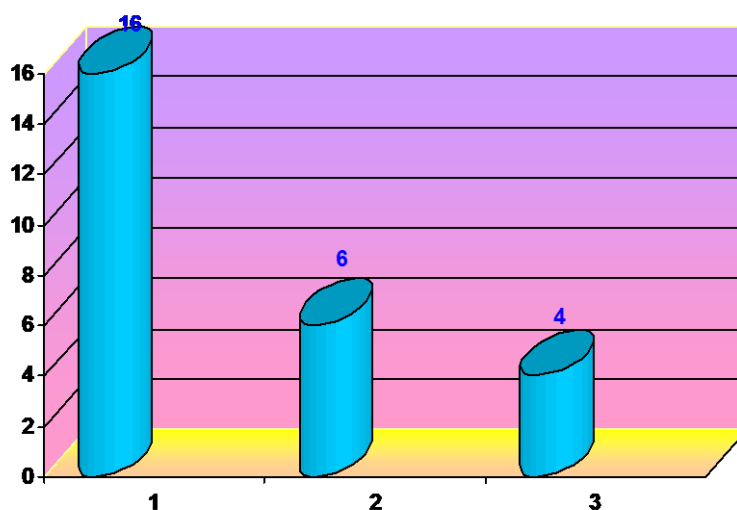

10.2. Działalność kontrolno-represyjna

Ogółem przeprowadzono 75 kontroli z zakresu zagrożeń w środowisku i wydano 29 decyzji administracyjnych (13 merytorycznych, 14 zmieniających termin wykonania decyzji oraz 2 umarzające postępowanie), które zawierały 26 nakazów zobowiązujących pracodawców do usunięcia stwierdzonych uchybień.

Najwięcej nakazów w powyższych decyzjach dotyczyło uchybień w zakresie obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy.

Na wykresie przedstawiono udział poszczególnych nakazów w wydanych decyzjach administracyjnych.

Legenda:

1. Nakaz dotyczący obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych – 16.
2. Nakaz przeprowadzenie badań i pomiarów czynników szkodliwych – 6.
3. Nakaz usunięcia uchybień w zakresie substancji i preparatów chemicznych – 4.

W roku 2024 wystawiono 8 decyzji opłatowych na kwotę 1803 zł.

Wystawiono 29 postanowień, które dotyczyły zmiany terminu załatwienia sprawy (22 postanowienia), włączenia akt do sprawy (4 postanowienia) oraz sprostowania błędu (1 postanowienie).

Na terenie powiatu nowosolskiego przekroczenie norm higienicznych występuje w 32 zakładach pracy. Ogółem w przekroczeniu norm higienicznych pracuje 840 osób (niektóre osoby są równocześnie narażone na kilka czynników).

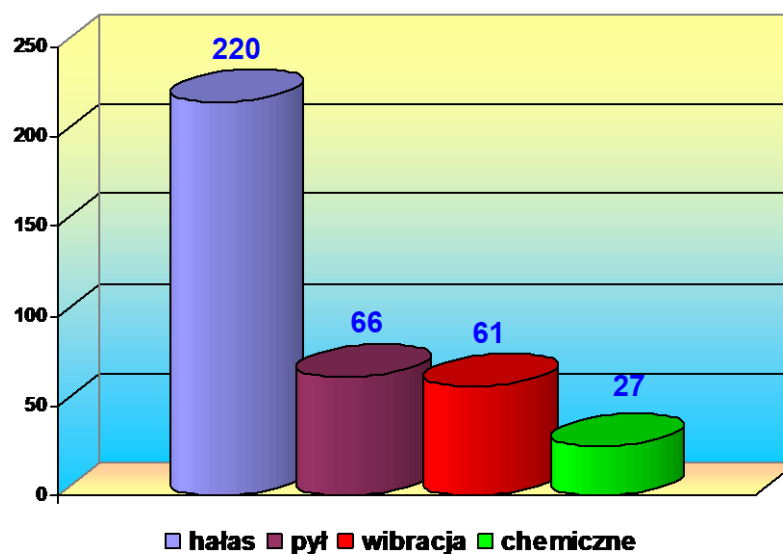
Najwięcej osób narażonych jest w środowisku pracy na działanie ponadnormatywnego hałasu - narażonych na hałas jest 649 osób. Ponadto stwierdza się przekroczenie stężenia pyłu - narażonych jest 18 osób.

Tabela nr 2: Narażenie zawodowe w środowisku pracy w latach 2010-2012

Rok	Liczba zakładów, w których stwierdzono przekroczenia NDS/NDN	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach dopuszczalnych norm			
		ogółem	czynniki chemiczne	pyły	czynniki fizyczne
2022	37	1053	13	5	1035
2023	36	995	25	16	974
2024	32	840	0	18	684

W roku 2024 skontrolowano 14 zakładów, w których występują przekroczenia czynników szkodliwych; w skontrolowanych zakładach narażonych było ogółem 111 osób, w tym 95 osób na hałas i 18 osób na ponadnormatywne zapylenie.

Na wykresie przedstawiono udział poszczególnych czynników w narażeniu zawodowym w zakładach skontrolowanych w roku 2024.

10.2.1. Liczba osób pracujących w przekroczeniach norm higienicznych

W celu zmniejszenia narażenia pracowników na ponadnormatywny hałas i wibrację Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowej Soli systematycznie egzekwuje od zakładów pracy opracowanie programu ograniczenia narażenia na hałas lub wibrację, przeprowadzanie okresowych badań audiometrycznych dla pracowników narażonych na ponadnormatywny hałas, przeprowadzanie doboru ochron słuchu odpowiednio do zagrażającego widma hałasu, dopilnowanie stosowania przez pracowników ochron słuchu i rękawic antywibracyjnych, oznakowanie miejsc zagrożenia informacją o występującym przekroczeniu dopuszczalnych normatywów higienicznych oraz znakami nakazującymi stosowanie ochron indywidualnych.

Natomiast wyeliminowanie nadmiernego zapylenia oraz przekroczonych stężeń czynników chemicznych jest egzekwowane przez zarządzenia ujęte w decyzjach administracyjnych.

W roku 2024 wydano 10 decyzji zawierających 16 nakazów dotyczących obniżenia przekroczonych normatywów higienicznych.

W wyniku prowadzonych działań w 2024 r. poprawiono warunki pracy w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych w 11 zakładach dla 45 pracowników (obniżono do wartości dopuszczalnych: stężenie czynników chemicznych dla 36 osób, stężenie pyłu dla 7 osób oraz natężenie hałasu dla 2 osób).

10.3. Nadzór nad czynnikami biologicznymi

Pod nadzorem pionu Higieny Pracy są stanowiska pracy, na których występuje narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy.

W ewidencji powiatu nowosolskiego znajduje się 74 zakładów, w których 2975 pracowników jest narażonych na czynniki biologiczne.

W roku 2024 pod kątem narażenia na czynniki biologiczne skontrolowano 28 zakładów pracy.

*WZÓR ZNAKU OSTRZEGAJĄCEGO
PRZED ZAGROŻENIEM BIOLOGICZNYM*

W skontrolowanych zakładach na czynniki biologiczne narażonych było ogółem 1537 osób, w tym:

- 1537 osób - narażonych na czynniki zakwalifikowane do 2 grupy zagrożenia
- 1125 osób - narażonych na czynniki zakwalifikowane do 3 grupy zagrożenia.

Nie stwierdzono narażenia na czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 4 grupy zagrożenia.

W roku 2024 podczas kontroli nie stwierdzono uchybień z zakresu nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy.

10.4. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi i reprotoksycznymi w środowisku pracy

W roku 2024 Sekcja Higieny Pracy realizowała działania kontrolne oraz edukacyjne w zakresie warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy.

Podczas działań kontrolnych sprawdzano warunki pracy, wypełnianie przez pracodawców ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz obowiązków wynikających z zatrudniania pracowników w warunkach narażenia na czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne uwalniane podczas procesów

technologicznych, które wymienione są w załączniku do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1126).

W ewidencji powiatu nowosolskiego znajduje się 30 zakładów, w których 341 pracowników jest narażonych na czynniki rakotwórcze (pył drewna, krystaliczna krzemionka) i 715 osób ma kontakt z czynnikami rakotwórczymi (formaldehyd, diazotan niklu, nikiel, chrom, promieniowanie jonizujące, epoksyetan).

SUBSTANCJE RAKOTWÓRCZE			
Kategoria	Carc. 1A	Carc. 1B	Carc. 2
Piktogram			
Hasło ostrzegawcze	Niebezpieczeństwo		Uwaga
Zwrot określający zagrożenie	H350, H350i		H351
Zwrot określający środki ostrożności	P201, P202, P280, P308+P313, P405, P501		

W roku 2024 pod kątem narażenia na czynniki rakotwórcze i mutagenne skontrolowano 18 zakładów pracy, w których 224 pracowników narażonych było na pył drewna lub krystaliczną krzemionkę, a 179 pracowników miało kontakt z czynnikami rakotwórczymi (formaldehyd, diazotan niklu, promieniowanie jonizujące, epoksyetan).

SUBSTANCJE MUTAGENNE			
Kategoria	Muta. 1A	Muta. 1B	Muta. 2
Piktogram			
Hasło ostrzegawcze	Niebezpieczeństwo		Uwaga
Zwrot określający zagrożenie	H340		H341
Zwrot określający środki ostrożności	P201, P202, P280, P308+P313, P405, P501		

W roku 2024 podczas kontroli nie stwierdzono uchybień z zakresy nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi lub reprotoksycznymi w środowisku pracy.

WZÓR ZNAKU OSTRZEGAJĄCEGO PRZED ZAGROŻENIEM NA CZYNNIK RAKOTWÓRCZY, MUTAGENNY LUB REPROTOKSYCZNY

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1126) przypominano pracodawcom o obowiązku przekazywania właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Obowiązek wynikający z § 6 ust. 2 ww. rozporządzenia, należy spełnić niezwłocznie po rozpoczęciu działalności oraz corocznie w terminie do dnia 15 stycznia, na druku według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do ww. rozporządzenia.

Podczas kontroli zwracano uwagę czy w zakładach pracy występują substancje o działaniu reprotoksycznym, ponieważ są to substancje działające szkodliwie na rozrodczość. Działanie szkodliwe na rozrodczość oznacza niekorzystny wpływ na funkcje rozrodcze i płodność u dorosłych mężczyzn i kobiet oraz toksyczność

rozwojową potomstwa w następstwie narażenia na substancję lub mieszaninę. Podobnie jak w przypadku czynników rakotwórczych lub mutagennych substancje reprotoksyczne są substancjami wzbudzającymi szczególnie duże obawy - mogą powodować poważne i nieodwracalne skutki dla zdrowia. Na szkodliwe działanie substancji reprotoksycznych w największym stopniu narażeni są pracownicy młodociani i kobiety w ciąży oraz karmiące piersią.

Substancje reprotoksyczne są klasyfikowane na podstawie kryteriów określonych w rozporządzeniu CLP (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008 ze zm.).

SUBSTANCJE REPROTOKSYCZNE				
Kategoria	Repr. 1A	Repr. 1B	Repr. 2	Lact.
Piktogram				BRAK
Hasło ostrzegawcze	Niebezpieczeństwo		Uwaga	BRAK
Zwrot określający zagrożenie	H360, H360FD, H360D, H360F, H360Df, H360Fd		H361, H361fd, H361d, H361f	H362
Zwrot określający środki ostrożności	P201, P202, P280, P308+P313, P405, P501			P201, P260, P263, P264, P270 P308 + P313

Zwroty określające zagrożenie dotyczące substancji reprotoksycznych to: H360, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df, H361, H361d, H361fd, H362.

Działanie reprotoksyczne wykazują głównie następujące substancje:

- metale i/lub niektóre związki metali: chromu, niklu, kadmu, kobaltu, galu (arsenek galu), ołowiu, cyny (związki organiczne), rtęć i metylortęć, tellur i tlenek telluru;
- związki boru (tritlenek diboru, kwas borowy, borany) i nadboran sodu (+hydraty);
- tlenek węgla;
- ftalany;
- formamid i jego N-metylowe pochodne (N-metyloformamid, dimetyloformamid);
- dimetyloformamid;
- niektóre pestycydy i biocydy;
- rozpuszczalniki organiczne np. 2-metoksyetanol i 2-etoksyetanol oraz ich octany;

- imidazol i niektóre jego pochodne (1-winyloimidazol, 2-metyloimidazol, 4-metyloimidazol);
- N-metylopirolidon i N-etylopirolidon.

W/w substancje występują przede wszystkim przy produkcji i stosowaniu pestycydów, produkcji i przetwórstwie tworzyw sztucznych, w przemyśle gumowym, w przemyśle farmaceutycznym, w przemyśle metalurgicznym, w przemyśle kosmetycznym, w budownictwie, w placówkach ochrony zdrowia oraz w warsztatach samochodowych.

10.5. Choroby zawodowe w powiecie nowosolskim

W 2024 roku postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych prowadzone były na podstawie przepisów określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (t.j. Dz. U. 2022 r. poz. 1836) oraz rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie dokumentowania chorób zawodowych i skutków tych chorób (t.j. Dz. U. z 20124 r. poz. 1542).

Do organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Nowej Soli w 2024 roku wpłynęły 4 zgłoszenia podejrzeń w sprawie chorób zawodowych (w 2023r. – 14).

W wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających i administracyjnych w 2024 roku wydano 10 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej (w 2023r. – 1) oraz wydano 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (w 2023r. – 3).

W 2024 roku stwierdzono następujące choroby zawodowe:

- Pylice płuc: pylica krzemowa – poz. 3 pkt. 1 – 2 przypadki;
- Pylice płuc: pylica wywołana pyłami metali – poz. 3 pkt. 8 – 1 przypadek;
- Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, które spowodowało trwałe upośledzenie sprawności wentylacyjnej płuc ze stosunkiem procentowym natężonej objętości wydechowej pierwszosekundowej (FEV1) do pojemności życiowej (VC) wynoszącym 0,7 po leku rozszerzającym oskrzela – poz. 5 – 1 przypadek;
- Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwała dysfonia – poz. 15 pkt. 3 – 1 przypadek;
- Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki – poz. 19 pkt. 1 – 1 przypadek;
- Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie okołostawowe barku – poz. 19 pkt. 4 – 1 przypadek;
- Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej – poz. 19 pkt 5 – 1 przypadek;
- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza - poz. 26 – 2 przypadki.

Decyzje negatywne dotyczyły:

- Przewlekłej choroby układu ruchu wywołanej sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki – poz. 19 pkt. 1 – 1 przypadek;
- Pylicy płuc: pylica wywołana pyłami metali – poz. 3 pkt. 8 – 1 przypadek.

Na wykresie przedstawiono liczbę stwierdzonych chorób zawodowych w powiecie nowosolskim w latach 2015 – 2024.

Liczba stwierdzanych chorób zawodowych w ciągu ostatnich 10 lat w powiecie nowosolskim ulegała wahaniom, najwięcej chorób stwierdzono w 2024 roku - 10 przypadków.

Okres trwania postępowania administracyjnego w przedmiocie podejrzenia choroby zawodowej w znacznej mierze zależy od czasu oczekiwania na wydanie orzeczenia lekarskiego przez uprawnioną jednostkę orzeczniczą.

Szczegółowe dane dotyczące stwierdzonych chorób zawodowych opracowywane są przez Instytut Medycyny Pracy w Łodzi w ramach Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych. Celem rejestru jest zbieranie i przetwarzanie danych dotyczących stwierdzonych chorób zawodowych i opracowywanie analiz kształtowania się zapadalności na te choroby

10.6. Nadzór nad chemikaliami

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przez podmioty produkujące, importujące, eksportujące, wprowadzające do obrotu, udostępniające na rynku i stosujące, obowiązków prawnych dotyczących substancji chemicznych, ich mieszanin lub wyrobów, produktów kosmetycznych i biobójczych, wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych oraz prekursorów kat. 2 i 3. W zakresie kompetencji również prowadzi nadzór nad zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zstępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

W 2024 roku głównym celem było sprawdzanie, czy podmioty odpowiedzialne dostosowały się do wykonywania:

- Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, poprzez kontrolę przepisów dotyczących rejestracji substancji, oceny informacji dotyczących substancji lub dokumentacji rejestracyjnej oraz wprowadzania ograniczeń produkcji, obrotu i stosowania niektórych substancji chemicznych;
- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania przed wprowadzeniem do obrotu przez producentów, importerów i dalszych użytkowników substancji oraz mieszanin stwarzających zagrożenie.

Kontrole nad przestrzeganiem przepisów rozporządzeń REACH oraz CLP prowadzone były zgodnie z ustawą z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach.

10.7. Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Nowej Soli znajduje się 2 importerów chemikaliów, 1 dalszy użytkownik – formulator, 25 dystrybutorów i 116 stosujących substancje i mieszaniny w działalności zawodowej.

W roku 2024 przeprowadzono 2 kontrole u importerów, 1 u dalszego użytkownika – formulatora, 5 kontroli u dystrybutorów oraz 47 kontroli u stosujących substancje i mieszaniny chemiczne.

Naruszenie przepisów w zakresie importowania substancji stwierdzono u 1 importera, który dokonał importu z Turcji 2 mieszanin chemicznych bez dopełnienia obowiązku przedłożenia dokumentów rejestracyjnych Europejskiej Agencji Chemikaliów. Po dostarczeniu do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Nowej Soli przez stronę dokumentu wydanego przez Wyłącznego Przedstawiciela, który objął rejestracją substancje zawarte w mieszaninach, a także biorąc pod uwagę to, że

upłynął termin ważności przedmiotowych mieszanin, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowej Soli umorzył w całości postępowanie wszczęte przez ten organ.

W roku 2024 Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Nowej Soli podczas przeprowadzania kontroli prowadziła nadzór nad produkcją, importem lub obrotem substancjami i ich mieszaninami w zastosowaniach budowlanych (np. cementy, betony, gipsy, kleje, farby), które zostały określone w wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego na 2024 rok.

W 2024 roku organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach uczestnictwa w pracach Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów REACH przeprowadził wspólnotowy projekt REACH-EN-FORCE 12 (REF-12), w ramach którego sprawdzana była zgodność importowanych substancji, ich mieszanin oraz wyrobów. Kontrola w tym zakresie została przeprowadzona u 1 importera w wyniku której nie wykryto nieprawidłowości odnośnie importowanych substancji.

10.8. Nadzór nad produktami biobójczymi

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych, wprowadzania do obrotu wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych w działalności zawodowej, sprawowany jest zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi, tj.:

- Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych;
- rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych

Produkty biobójcze stanowią substancję lub mieszaninę, składającą się z jednej lub kilku substancji czynnych, której przeznaczeniem jest niszczenie, unieszkodliwianie organizmów szkodliwych, zapobieganiu ich działaniu lub zwalczanie ich w jakikolwiek sposób inny niż działanie czysto fizyczne lub mechaniczne. Substancja czynna oznacza substancję działającą na organizmy szkodliwe lub przeciwko nim, lub mikroorganizm działający na organizmy szkodliwe lub przeciwko nim.

Zadania kontrolne obejmowały m.in. sprawdzanie:

- posiadania i ważności stosownego pozwolenia na wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego, wydanego przez Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych;
- dostępności karty charakterystyki produktu biobójczego, sporządzonej na zasadach określonych w rozporządzeniu (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, poprzez kontrolę przepisów dotyczących rejestracji substancji, oceny informacji dotyczących substancji lub dokumentacji rejestracyjnej oraz wprowadzania ograniczeń produkcji, obrotu i stosowania niektórych substancji chemicznych;
- obecności i statusu prawnego substancji czynnej;
- zawartości substancji niebędących substancjami czynnymi, ale wymagających rejestracji (jako składniki mieszanin w rozporządzeniu REACH);

- zgodności przeznaczenia i rodzaju produktu biobójczego z danymi figurującymi w pozwoleniu na obrót;
- stosowania produktów biobójczych w działalności zawodowej;
- prawidłowości oznakowania opakowania produktu biobójczego.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli znajduje się 15 dystrybutorów i 62 stosujących produkty biobójcze w działalności zawodowej.

W roku 2024 przeprowadzono 6 kontroli u dystrybutorów oraz 17 kontroli u stosujących produkty biobójcze w działalności zawodowej.

W wyniku przeprowadzonych kontroli skontrolowano 12 produktów kategorii 3 i 1 produkt kategorii 1 u 5 udostępniających produkty biobójcze (kolejne udostępnianie) oraz 31 produktów kategorii 1 i 2 produkty kategorii 3 u 17 stosujących produkty biobójcze w działalności zawodowej.

Podczas kontroli produktów biobójczych nie stwierdzono w tym zakresie uchybień.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nowej Soli zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi w 2024 roku prowadziła kontrole:

- w zakresie rodentycydów i insektycydów (produkty biobójcze grupy produktowej PT 14 i 18) stosowanych do deratyzacji i dezynsekcji pomieszczeń;
- w zakresie dezynfektantów i algicydów stosowanych do dezynfekcji i zabezpieczenia basenów kąpielowych;
- w zakresie sprzedaży stacjonarnej i internetowej produktów biobójczych stosowanych do użytku profesjonalnego ze szczególnym uwzględnieniem produktów zawierających jako substancje czynne fosforek glinu lub magnezu.

10.9. Nadzór nad detergentami

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie detergentów w roku 2024 prowadzony był poprzez kontrolę spełniania wymagań oraz oznakowania detergentów przez podmioty wprowadzające do obrotu zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 648/2004 z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie klasyfikacji i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006.

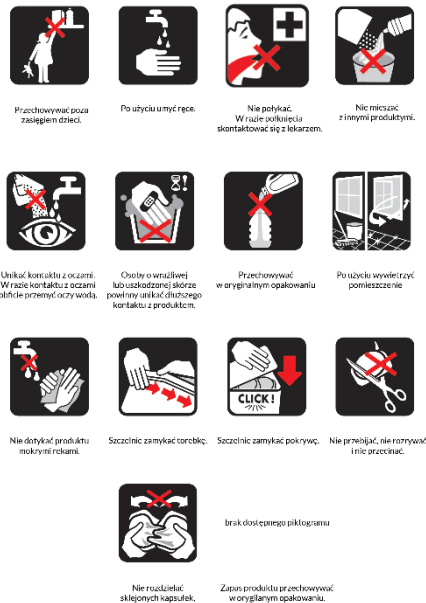

Detergent oznacza jakąkolwiek substancję lub mieszaninę zawierającą mydło i/lub inną substancję powierzchniowo czynną, przeznaczoną do procesów prania, mycia i czyszczenia. Detergenty wprowadzane są do obrotu w celu używania ich w gospodarstwie domowym, obiektach użyteczności publicznej lub do celów przemysłowych.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli znajduje się 9 dystrybutorów wprowadzających do obrotu detergenty i 1 stosujących detergenty w działalności zawodowej.

W ramach nadzoru nad detergentami zostały przeprowadzone 4 kontrole u podmiotów wprowadzających do obrotu detergenty oraz 1 kontrola u podmiotu stosującego detergenty w działalności zawodowej.

W roku 2024 podczas kontroli nie stwierdzono uchybień z zakresy nadzoru nad detergentami.

10.10.Nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3

Nadzór nad obrotem prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 sprawowany jest poprzez kontrolę przepisów:

- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- rozporządzenia (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych;
- rozporządzenia Rady (WE) nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi;
- rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1013 z dnia 25 czerwca 2015 r. ustanawiającego przepisy dotyczące rozporządzenia (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prekursorów narkotykowych i rozporządzenia Rady (WE) nr 111/2005 określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi;
- rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/1011 z dnia 24 kwietnia 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prekursorów narkotykowych i rozporządzenie Rady (WE) nr 111/2005 określające zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi oraz uchylającego rozporządzenie Komisji (WE) nr 1277/2005;

- rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/1737 z dnia 14 lipca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie Rady (WE) nr 111/2005 w odniesieniu do włączenia niektórych prekursorów narkotyków do wykazu substancji sklasyfikowanych.

Prekursory narkotyków to substancje chemiczne, które mogą być wykorzystywane do nielegalnego wytwarzania środków odurzających i substancji psychotropowych.

Prekursory narkotyków zostały podzielone na cztery kategorie w zależności od wielkości ryzyka związanego z wytworzeniem z nich substancji psychoaktywnej. Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad obrotem prekursorami kategorii 2 i 3. Do kategorii 2 należą: bezwodnik octowy, czerwony fosfor, kwas fenylooctowy, kwas antranilowy, piperydyna i nadmanganian potasu, przy czym bezwodnik octowy oraz czerwony fosfor należą do podkategorii 2A, a pozostałe do podkategorii 2B. Do kategorii 3 należą: kwas chlorowodorowy, kwas siarkowy, toluen, eter etylu, aceton i keton metylowo-etylowy.

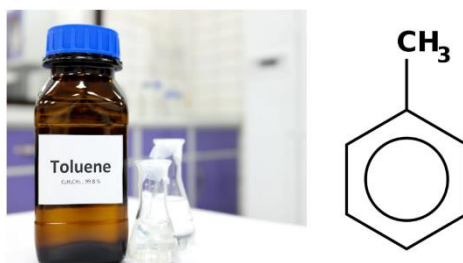
Zgodnie z art. 44 ust. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii nadzór nad prekursorami kat. 2 i 3 sprawuje państwowy powiatowy inspektor sanitarny właściwy ze względu na siedzibę wytwórcy, importera lub innego podmiotu wprowadzającego do obrotu, poprzez:

- kontrolę realizacji obowiązków nałożonych na producenta, importera lub inny podmiot wprowadzający do obrotu wynikających z ustawy, rozporządzenia 273/2004 i rozporządzenia 111/2005,
- wydawanie pozwoleń – na zasadach i w trybie określonych w przepisach o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, rozporządzenia 273/2004 i rozporządzenia 111/2005.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli znajduje się 6 wprowadzających do obrotu prekursorzy narkotyczne i 35 stosujących prekursorzy narkotyczne w działalności zawodowej.

Sekcja Higieny Pracy w ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 przeprowadziła 24 kontrole, w tym skontrolowano 4 podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy narkotyczne, a także 20 podmiotów stosujących te substancje w działalności gospodarczej.

Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie prekursorów narkotyków.

10.11.Nadzór nad produktami kosmetycznymi

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie produktów kosmetycznych sprawowany jest zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi, tj.:

- ustawą z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych;
- rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 30 listopada 2009 r. nr 1223/2009 dotyczącym produktów kosmetycznych.

Produkt kosmetyczny to każda substancja lub mieszanina przeznaczona do kontaktu z zewnętrznymi częściami ciała ludzkiego (naskórkiem, owłosieniem, paznokciami, wargami oraz zewnętrznymi narządami płciowymi) lub z zębami oraz błonami

śluzowymi jamy ustnej, której wyłącznym lub głównym celem jest utrzymywanie ich w czystości, perfumowanie, zmiana ich wyglądu, ochrona, utrzymywanie w dobrej kondycji lub korygowanie zapachu ciała.

Nadzór obejmował w szczególności kontrole dokumentacji produktów kosmetycznych w aspekcie oceny bezpieczeństwa oraz warunków wytwarzania produktów kosmetycznych i wprowadzenia zasad dobrej praktyki produkcji.

Prowadzone były działania związane z naruszaniem przepisów rozporządzenia (WE) nr 1223/2009 dot. produktów kosmetycznych, np. uchybień w znakowaniu lub niespełnienia wymagań w zakresie składu oraz kontrole warunków wytwarzania.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli znajduje się 15 dystrybutorów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne. Na terenie powiatu nowosolskiego nie występują zakłady wytwarzające i konfekcjonujące produkty kosmetyczne.

W 2024 roku przeprowadzono 4 kontrole u dystrybutorów zajmujących się wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych. W wyniku przeprowadzonych kontroli sprawdzono w zakresie składu i znakowania 7 produktów kosmetycznych.

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego nie stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie produktów kosmetycznych.

W związku z Wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2024 r. w zakresie badań jakości mikrobiologicznej produktów kosmetycznych stosowanych w okolicach oczu (m.in. kremy pod oczy i do twarzy, produkty do makijażu i demakijażu, maseczki do twarzy itp.), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowej Soli pobrał w tym zakresie 3 próby u dwóch dystrybutorów produktów kosmetycznych. Wyniki badań były zgodne z obowiązującymi normami.

10.12.Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego obejmują kontrole przestrzegania przepisów o zakazie wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych (ŚZ) lub nowych substancji psychoaktywnych (NSP) w rozumieniu Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Ponadto do zadań inspekcji należy również ograniczanie zagrożeń oraz przeciwdziałanie zagrożeniom, jakie powodują środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, w tym podejmowanie działań w zakresie wczesnego ostrzegania o zagrożeniach.

Zgodnie z w/w ustawą nowa substancja psychoaktywna (NSP) oznacza każdą substancję lub grupy substancji pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w formie

czystej lub w formie preparatu, działającą na ośrodkowy układ nerwowy, inną niż substancja psychotropowa i środek odurzający, stwarzającą – zgodnie z rekomendacją Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych – zagrożenie dla zdrowia lub zagrożenie społeczne porównywalne do zagrożeń stwarzanych przez substancję psychotropową lub środek odurzający, lub które naśladują działanie tych substancji, określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Środek zastępczy (ŚZ) to produkt zawierający substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak środek odurzający, substancja psychotropowa lub nowa substancja psychoaktywna, którego wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie przepisów odrębnych.

Wśród działań służących realizacji jakie podejmowała Państwowa Inspekcja Sanitarna w 2024 r., należy wymienić m.in:

- monitorowanie rynku w zakresie pojawienia się środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych,
- podejmowanie działań zapobiegawczych poprzez prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży,
- monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie zatruć i zgonów, prowadzenie rejestru zatruć środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi,
- ostrzeganie przed zagrożeniem, jakie mogą stwarzać środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne
- prowadzenie działań edukacyjnych w szkołach w zakresie tematyki środków zastępczych.

Na terenie powiatu nowosolskiego nie funkcjonują przedsiębiorcy posiadający zezwolenie Prezesa Biura do Spraw Substancji Chemicznych na prowadzenie działalności w zakresie wytwarzania oraz wprowadzania do obrotu nowych substancji psychoaktywnych.

W 2024 roku pracownicy Państwowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli nie przeprowadzali kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Nie wszczynano postępowań administracyjnych w zakresie środków zastępczych, a także nie niszczone środki zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

W celu ograniczenia zagrożeń, jakie mogą powodować środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, prowadzony jest rejestr zatruć. Obowiązki związane z procedurą zgłaszania zatruć określone zostały w art. 30a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zgodnie z § 1 pkt 10 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 października 2014 r. w sprawie systemów wymiany informacji w zakresie dotyczącym zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U z 2014 r. poz. 1474 z późn. zm.), rejestr prowadzony jest w formie elektronicznej jako System Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych (SMIOD).

Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badanie pośmiertne zgłaszają państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu, wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

Zgłaszane dane gromadzone są w SMIOD i służą przygotowaniu corocznego Raportu Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącego zatruc środkami zastępczym lub nową substancją psychoaktywną w Polsce.

Jaką mogą mieć postać?

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowej Soli nie otrzymał żadnych zgłoszeń podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi ze Szpitali.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli w 2024 roku obejmowali nadzorem sanitarnym produkty zawierające substancje o nazwie Kwas ibotenowy i muscymol w postaci grzyba muchomora czerwonego (*Amanita muscaria*) lub innych produktów zawierających te substancje. W wyniku podejmowanych działań nie stwierdzono sprzedaży w/w produktów i nie przeprowadzono w tym zakresie kontroli.

10.13.Podsumowanie

Sekcja Higieny Pracy tak jak w latach ubiegłych realizowała działania profilaktyczne, administracyjne i kontrolne, których celem była poprawa warunków pracy oraz zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy

Największą liczbę narażonych pracowników stanowią zarówno w 2023 i 2024 roku pracujący w warunkach przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu. W związku z tym podczas kontroli warunków pracy zwracano uwagę pracodawcom na konieczność podejmowania działań profilaktycznych w celu zapobiegania chorobom zawodowym narządu słuchu.

W wyniku prowadzonych działań w 2024 r. poprawiono warunki pracy w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych w 11 zakładach dla 45 pracowników (w 2023 roku w 10 zakładach dla 36 pracowników).

W wyniku działalności kontrolnej pionu higieny pracy w 2024 roku przeprowadzono o 31 kontroli więcej w stosunku do roku poprzedniego.

W 2024 roku w porównaniu z rokiem ubiegłym zwiększono nacisk na kontrole w zakresie nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi, produktami biobójczymi, prekursorami, detergentami oraz produktami kosmetycznymi.

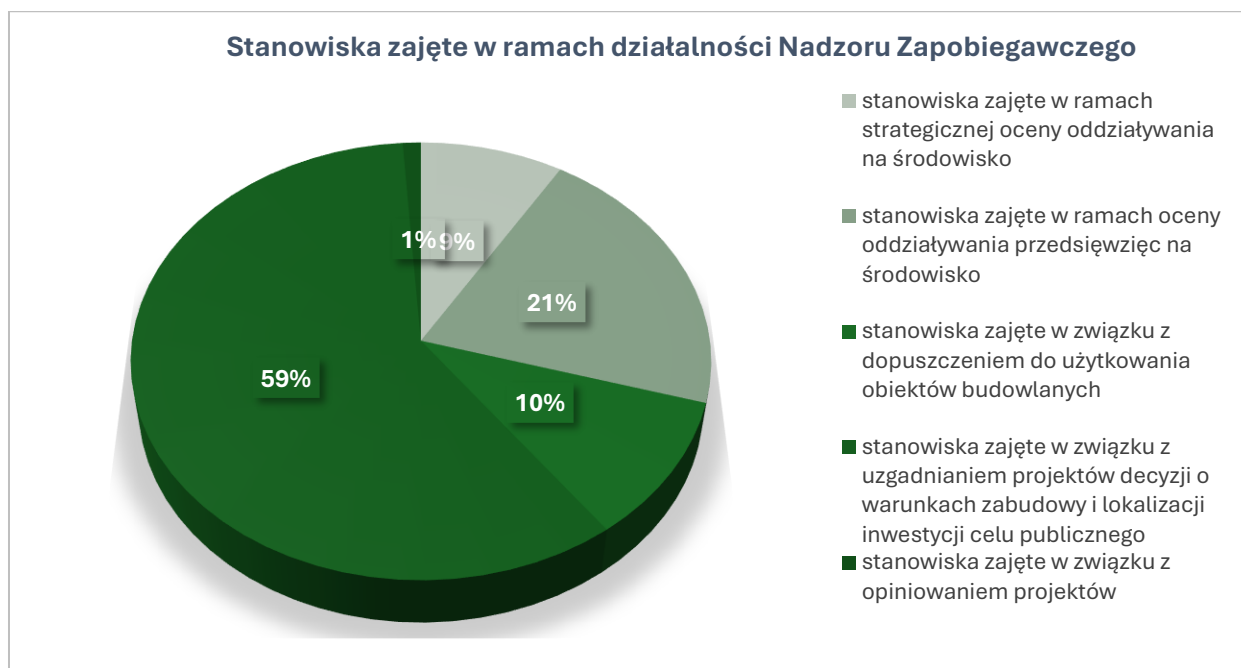
Realizacja zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie kompetencji Sekcji Higieny Pracy stopniowo przyczynia się do poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, a także wzrostu świadomości pracodawców.

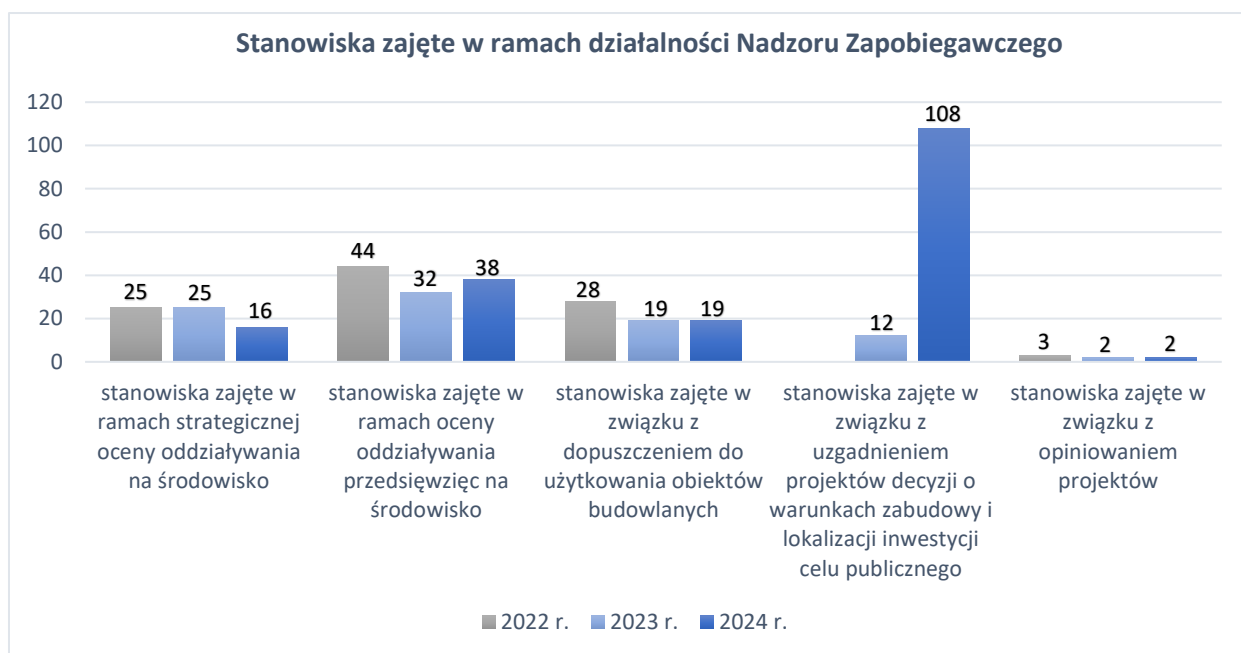
Rozdział 10. Warunki higieniczno-sanitarne środowiska pracy oraz nadzór nad chemikaliami, kosmetykami i środkami zastępczymi sporządziła: Izabela Grządko

11. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

11.1. Zakres wykonywanych zadań

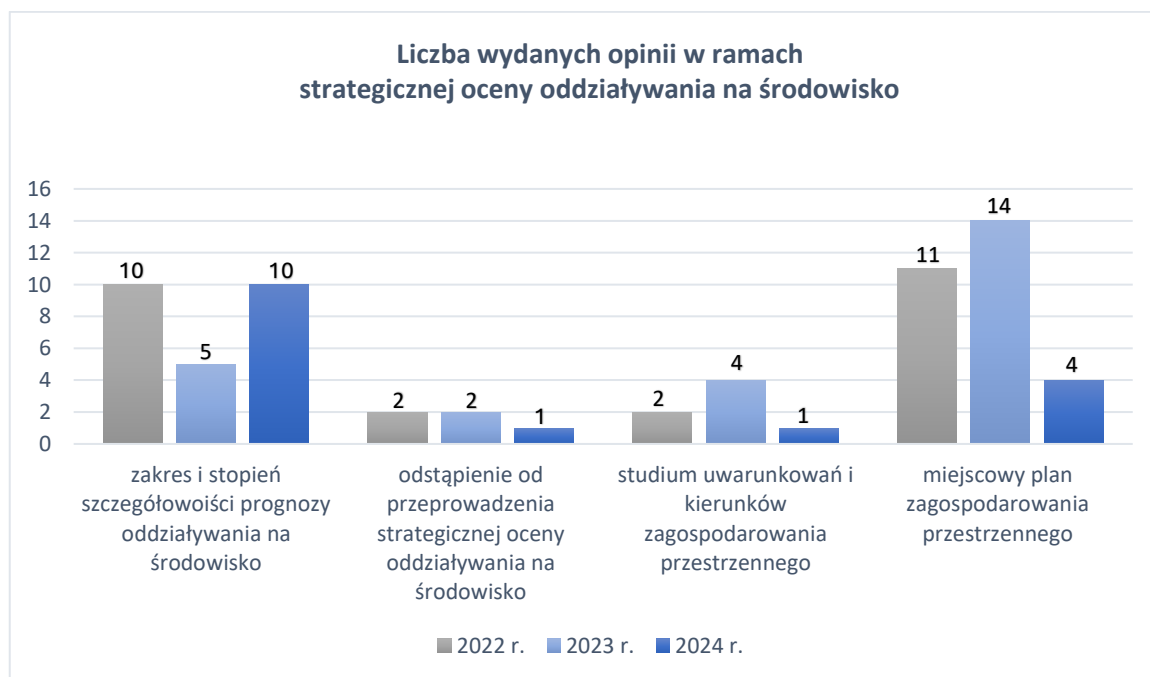
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w ramach swojej działalności wykonuje zadania pod kątem spełnienia warunków higienicznych i zdrowotnych na etapie planowania, lokalizowania i realizacji inwestycji, a także na etapie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych. Duże znaczenie w powyższym zakresie ma udział w procedurach przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, poprzez kompleksową ocenę dokumentów o charakterze planistycznym pod kątem wpływu planowanych zamierzeń na zdrowie i życie ludzi. Czynności prowadzone w ramach Nadzoru Zapobiegawczego wynikają z obowiązujących przepisów prawa i podejmowane są na wniosek Inwestorów lub w związku z wystąpieniami właściwych organów prowadzących ww. postępowania.

11.2. Stanowiska zajęte w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

W ramach Nadzoru Zapobiegawczego wydawane są opinie związane ze strategiczną oceną oddziaływania na środowisko.

W 2024 r. zostały wydane następujące opinie:

- **10** opinii dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, która ma zostać sporządzona dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (tereny położone w obrębie miejscowości: Lipiny, Wrociszów, Kietcz, Nowe Żabno, Lubieszów) oraz planów ogólnych (Gminy Nowa Sól – Miasto, gminy Nowa Sól, gminy Bytom Odrzański, gminy Kolsko, Gminy Siedlisko).
- **1** opinia dotycząca odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Opinia dotyczyła zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Konradowo i części miejscowości Otyń w zakresie zmiany funkcji działki o nr ew. 553/42 w obrębie Otyń – z zabudowy usługowej na usługowo – mieszkaniową.
- **1** opinia w zakresie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowa Sól. W podlegającym opiniowaniu dokumencie zmieniono bilanse terenów przeznaczonych pod zabudowę (powiększono m.in. obszary zabudowy związanej z rolnictwem, obszary o przeważającej funkcji mieszkaniowej, obszary o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej, obszary o przeważającej funkcji usługowej, obszary o przeważającej funkcji usług turystyki, obszary o przeważającej funkcji produkcyjno-usługowej oraz obszary produkcji energii).
- **4** opinie dotyczące miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Opinie dotyczyły głównie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną, mieszkaniową wielorodziną, usługową, usług kultu religijnego, produkcyjno-usługową, usług lub produkcji lub zieleni urządzonej, usług handlu wielkopowierzchniowego, usług gastronomii lub sportu i rekreacji, usług biurowych i administracji.

11.3. Stanowiska zajęte w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko

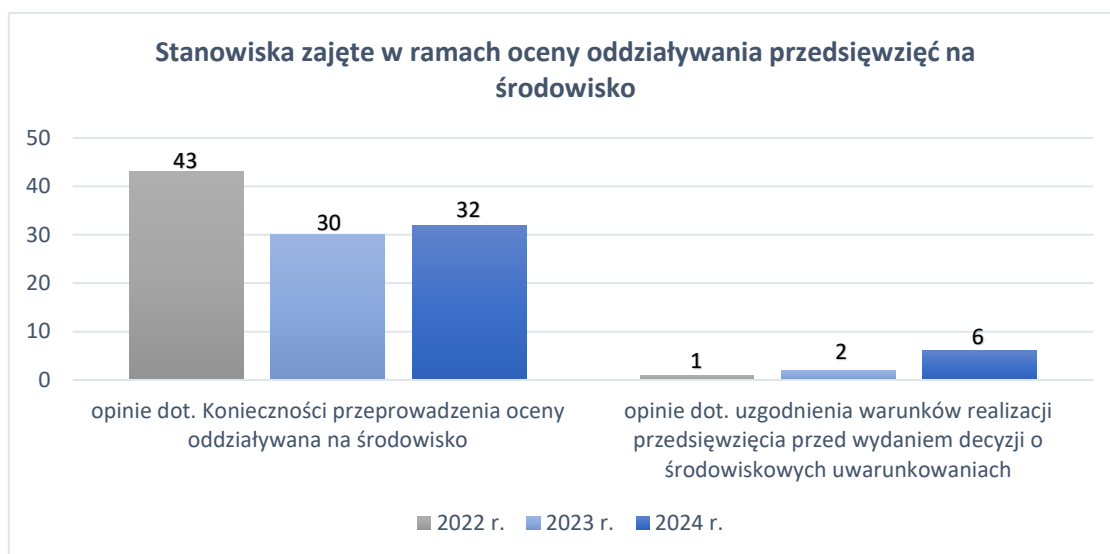
W ramach oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko wydano **32** opinii dotyczących konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. W tym **3** opinie o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko z określeniem zakresu raportu. Opinie dotyczyły m.in.: dróg, elektrowni fotowoltaicznych, sieci kanalizacji sanitarnej, budowy zespołu budynków wielorodzinnych wraz z zagospodarowaniem terenu, rozbudowy i przebudowy zakładu produkcyjnego AB Foods Polska Sp. z o.o. wraz z obiektami oraz infrastrukturą towarzyszącą, zbierania odpadów i przetwarzania odpadów oraz wytwarzania pelletu i bryketu z biomasy i odpadów innych niż niebezpieczne w istniejących budynkach magazynowych w Nowym Miasteczku, budowy osiedli budynków mieszkalnych (w obrębie Ługi, w Byczu, w Otyniu oraz Konotopie), rozbudowy i przebudowy zakładu

przemysłowego Toms Polska Sp. z o.o., budowy instalacji biogazowej o mocy do 3 MW w obrębie Nowe Żabno, budowy hali malarni proszkowej w Nowej Soli.

W ramach opinii dotyczących przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zwrócono się 4-krotnie o uzupełnienie kart informacyjnych przedsięwzięć, a także wydano 4 postanowienia o przedłużeniu terminu wydania opinii.

W 2024 r. wydano **6** opinii dotyczących uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których raport o oddziaływaniu na środowisko jest obligatoryjny bądź może być wymagany. **Opinie dotyczyły następujących inwestycji:**

- budowy budynku inwentarskiego wraz z infrastrukturą towarzyszącą dla obsady zwierząt 1996 sztuk tucznika (279,44 DJP) w obrębie Mirocin Górny (opinia wyrażona dwukrotnie),
- montażu linii technologicznej do malowania kataforetycznego (KTL) w istniejącej hali produkcyjnej oraz montażu linii technologicznej do malowania kataforetycznego (KTL) i malowania proszkowego w nowobudowanej hali produkcyjnej w ramach rozbudowy zakładu produkcyjnego komponentów do przemysłu motoryzacyjnego w Koźuchowie,
- budowy do 29 farm fotowoltaicznych o łącznej mocy do 29 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w obrębie Podbrzezie Dolne oraz w obrębie Podbrzezie Górne,
- budowy Zakładu Recyklingu Odpadów z Procesu Produkcji Stopów Aluminiowych w Kielczu,
- rozbudowy ферmy drobiu o dodatkowy budynek hodowlany wraz ze zmianą sposobu prowadzenia produkcji w budynkach istniejących w Otyniu.

W ramach ww. opinii zwrócono się 5 – krotnie o uzupełnienie Raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, a także wydano 6 postanowień o przedłużeniu terminu wydania opinii. Każdorazowo opinie wysyłano do organów prowadzących postępowanie.

Ponadto zwrócono 5 wniosków dotyczących konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, gdyż inwestycje nie kwalifikowała się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko bądź nie wymagały decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1–3a, 10–19 i 21–29, oraz uchwały, o której mowa w art. 72 ust. 1b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. 2 wnioski pozostawiono bez rozpoznania ze względu na nieuzupełnienie braków formalnych, o czym poinformowano organ zwracający się o wydanie opinii.

Dodatkowo w zakresie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zwrócono 3 wnioski, gdyż na wcześniejszym etapie postępowania wydano opinię, że nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

11.4. Opinie dot. projektów

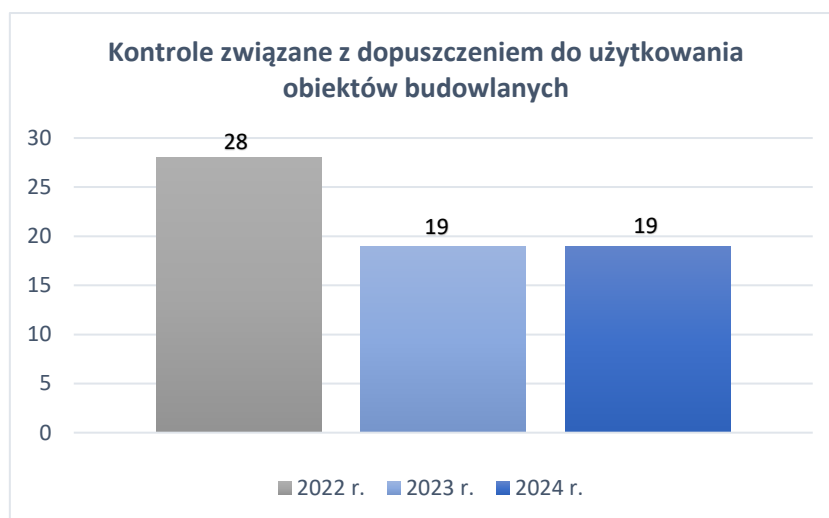
W 2024 r. wydano 2 opinie dot. uzgodnienia dokumentacji projektowej. Opinie dotyczyły przebudowy i zmiany sposobu użytkowania składu miału węglowego na magazyn medyczny, na terenie Wielospecjalistycznego Szpitala SP ZOZ Nowa Sól oraz zmiany sposobu użytkowania istniejącego lokalu usługowego na gabinety lekarskie wraz z przebudową i odbudową w Nowej Soli.

W trakcie opiniowania projektów budowlanych oceniano m.in. przyjęte rozwiązania w zakresie spełnienia wymagań techniczno-budowlanych i higieniczno-sanitarnych.

11.5. Liczba kontroli

Sekcja Nadzoru Zapobiegawczego przeprowadziła **19** kontroli związanych z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych, w następstwie których wydano opinie, a także uczestniczyła w **1** kontroli, dla której działem prowadzącym sprawę była sekcja Higieny Komunalnej. Łącznie pracownicy wzięli udział w **20** kontrolach.

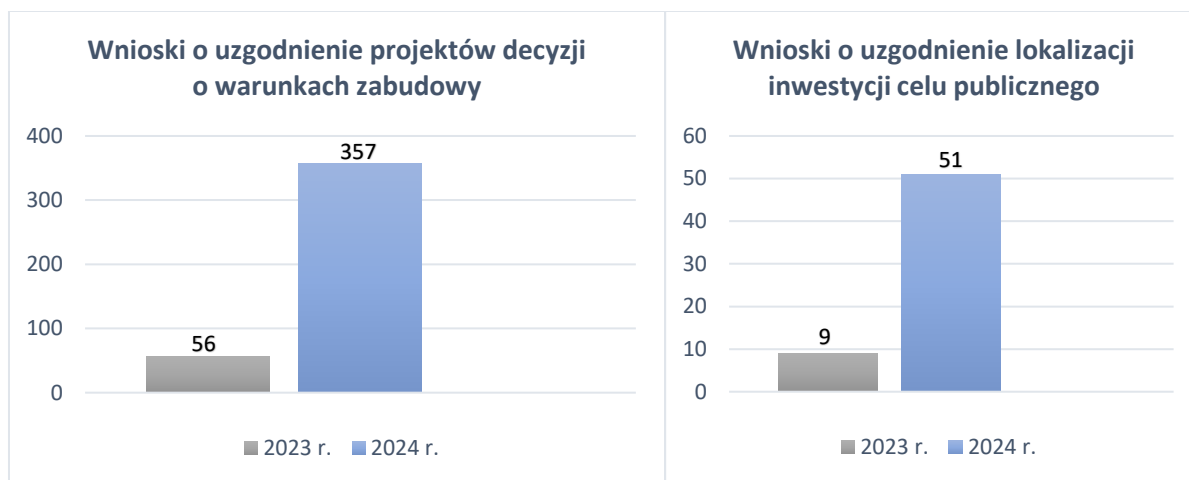
Podczas kontroli dokonywano oględzin zrealizowanych obiektów budowlanych. Oceniano przede wszystkim zgodność wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym oraz wymogami higieniczno-sanitarnymi.

Przedmiotem odbiorów były obiekty o zróżnicowanym charakterze, m.in.: przepompownia wody wraz z infrastrukturą w Lasocinie, budynek produkcyjno-magazynowy z zapleczem socjalnym w Nowej Soli, budynek handlowo-usługowy w Nowej Soli, budynek biurowy i magazynowy w Nowej Soli, sali gimnastyczna wraz z infrastrukturą w Lubieszowie, hala sportowa wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Nowym Miasteczku, centrum logistyczne w obrębie Podbrzezie Dolne, budowa piaskowników przedmuchiwanych PP wraz z przebudową stacji SPF i przebudową układu doprowadzania ścieków do piaskowników PP w ramach modernizacji i rozbudowy Centralnej Oczyszczalni Ścieków w Nowej Soli, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania magazynu solnego w Nowej Soli, Budynek przedszkola i klubiku dziecięcego w Lubięcinie, Budowa budynku gastronomiczno-sanitarnego wraz z przebudową kąpieliska miejskiego w obrębie akwenu wodnego „Stawy” w Nowym Miasteczku, dwa budynki usługowo-handlowe wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Nowej Soli.

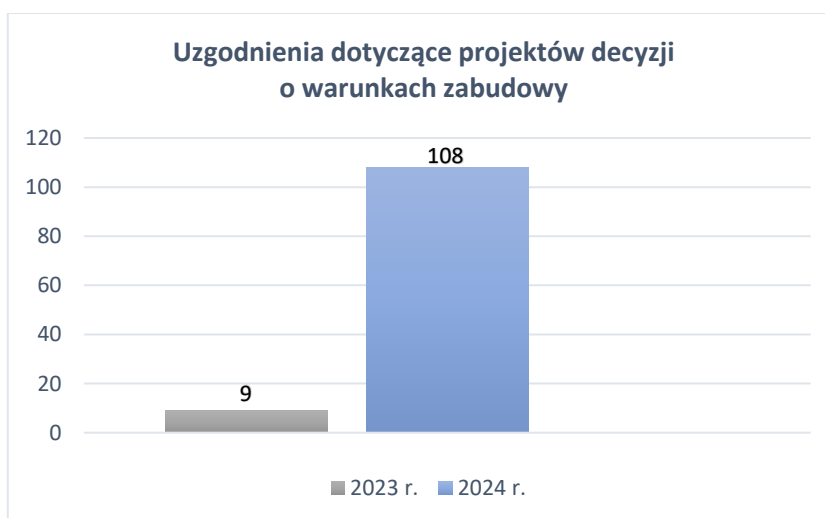
11.6. Uzgodnienia warunków zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego

Od września 2023 r. na podstawie art. 53 ust. 4 pkt 2a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, projekt decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego uzgadniany jest również

z organami państwowej inspekcji sanitarnej. W 2024 r. przeanalizowano **357 wniosków** wpływających o uzgodnienie projektu decyzji o warunkach zabudowy oraz **51 wniosków** o uzgodnienie projektu decyzji lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Dla **108** projektów decyzji o warunkach zabudowy dokonano uzgodnień w formie postanowień, w tym **4** negatywne.

Projekty decyzji, dla których wydano postanowienia dotyczyły w większości budynków mieszkalnych jednorodzinnych, a także sporadycznie budynków usługowych, gospodarczych, produkcyjnych i magazynowych.

Negatywne opinie dotyczyły następujących inwestycji:

- budowy 15 wolnostojących budynków mieszkalnych jednorodzinnych wraz z infr. techniczną w obrębie Gołaszyn - wyznaczona na załączniku graficznym nieprzekraczalna linia zabudowy znajdowała się w strefie ochrony sanitarnej cmentarza, co stwarzało ryzyko, że budynki mieszkalne zostaną w tej strefie wybudowane,

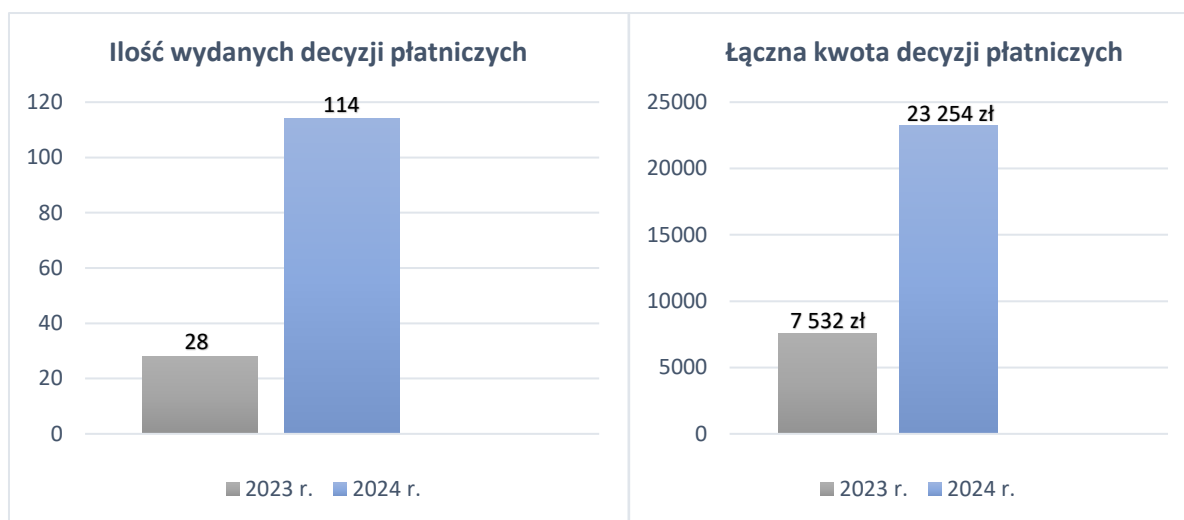
- budowy 19 budynków mieszkalnych jednorodzinnych w obrębie Przyborów – lokalizacja wśród terenów rolnych, a także terenów przemysłowych związanych z chowem i hodowlą zwierząt co może wpłynąć negatywnie na zdrowie i życie przyszłych użytkowników,
- budowa czterech budynków mieszkalnych jednorodzinnych wolnostojących wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w obrębie Konotop - teren przeznaczony pod realizację inwestycji dopuszcza możliwość usytuowania zabudowań w strefie ochrony sanitarnej cmentarza, zachodzi ryzyko, że budynki mieszkalne lub studnie do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych zostaną wybudowane w tej strefie,
- budowy budynku inwentarskiego przeznaczonego na hodowlę bydła opasowego do 60 DJP w obrębie Niedoradz - ze względu na brak przeprowadzonej procedury związanej z uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W ramach decyzji o warunkach zabudowy 4-krotnie zwrócono się o uzupełnienie dokumentacji i w następstwie wydano 4 postanowienia o przedłużeniu terminu zajęcia stanowiska.

Każdorazowo analizowano m.in. położenie planowanej inwestycji, a także jej ewentualny wpływ na tereny sąsiednie. Analizie poddawano czy w pobliżu planowanych obiektów mieszkalnych znajdują się obiekty uciążliwe (m.in. budynki inwentarskie, przemysłowe), a także czy planowane obiekty przeznaczone na pobyt ludzi nie znajdują się w strefie ochrony sanitarnej cmentarza. Sprawdzeniu podlegało również czy decyzja zawiera zapisy dotyczące ochrony osób trzecich oraz czy obowiązujące przepisy odrębne nie uniemożliwiają realizacji planowanych przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe.

11.7. Decyzje płatnicze

W ramach uzgadniania dokumentacji projektowej, uzgadniania projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz przeprowadzanych kontroli pobierane są opłaty. W 2024 r. za czynności związane z działalnością nadzoru zapobiegawczego wystawiono **114** decyzji o płatności na łączną kwotę **23 254 zł**.

11.8. Inne zagadnienia

W ramach spraw różnych zajęto 10 stanowisk, które dotyczyły:

- Poinformowano Wójta Gminy Nowa Sól, że ze względu na to, iż projekt dokumentu planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie wyznaczał ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowej Soli nie może uzgodnić zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, która ma zostać sporządzona na potrzeby tego planu,
- poinformowano Burmistrza Otynia, że ze względu na to, iż projekt dokumentu planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie wyznaczał ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowej Soli nie może uzgodnić odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- zwrotu wniosku o opinię dla SUIKZP Gminy Nowa Sól w oparciu o ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- zapytania o zgłoszenia i zezwolenia na budowę śmietnika,
- prośby o przesłanie skanu opinii od osoby niebędącej stroną postępowania,

- poinformowano Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Nowej Soli o wycofaniu przez inwestora zawiadomienia o zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania budynku gospodarczo – socjalnego w Otyniu
- poinformowano, iż pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Nowej Soli nie będą brali udziału w czynnościach kontrolnych obiektu objętego zawiadomieniem o zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania.
- rozpatrzono 1 interwencję dotyczącą m.in. zapytania dlaczego zostały wydane pozwolenia na budowę dla budowy budynku mieszkalnego w sąsiedztwie funkcjonujących obiektów inwentarskich, a także uciążliwości związanych z funkcjonowaniem kurników,
- **2** – krotnie wzywano do uzupełnień braków formalnych wniosków, które z powodu braku uzupełnienia pozostawiono bez rozpoznania, wyniku czego wydano pismo do organu prowadzącego postępowanie, że pozostawienie wniosku bez rozpoznania nie jest jednoznaczne z brakiem uwag.

Ponadto do tutejszego organu wpłynęło **11** spraw niewłaściwie skierowanych, które przekazano zgodnie z kompetencjami i poinformowano o tym organy prowadzące postępowanie.

11.9. Współpraca z organami administracji i innymi inspekcjami

Zgodnie z zaleceniami kontynuowana jest ścisła współpraca z organami administracji samorządowej w trakcie opiniowania projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania

przestrzennego i dokumentacji przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Kopie uzgodnień oraz opinii przekazuje się do wyżej wymienionych organów.

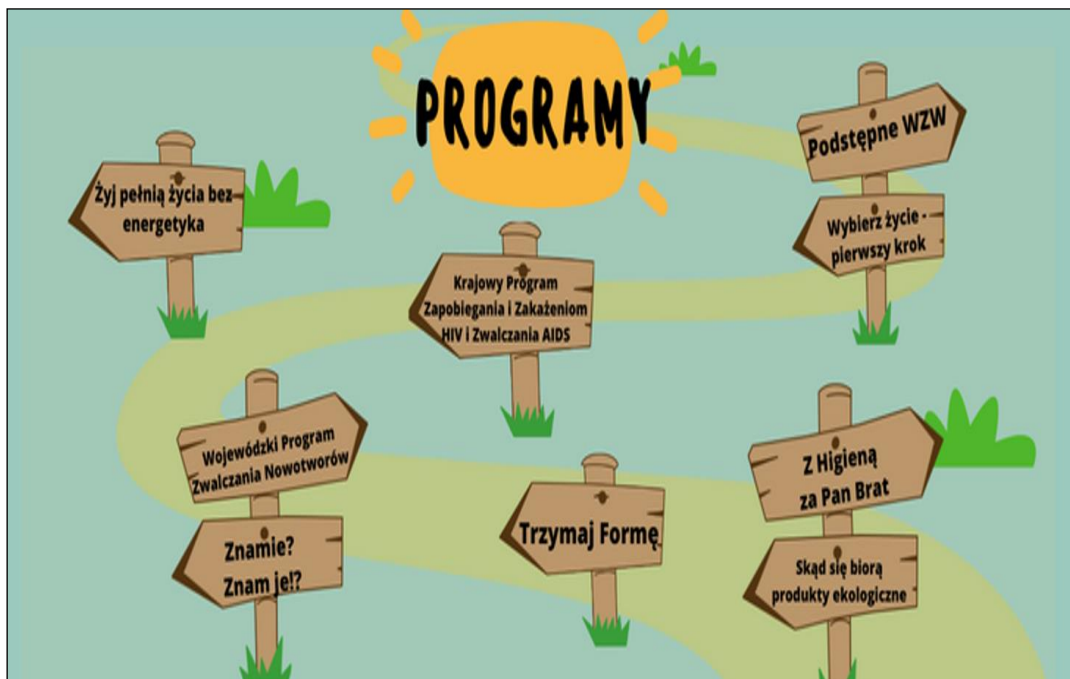
Współpraca nadzoru zapobiegawczego z organami oraz PSP, RDOŚ, WIOŚ na szczeblu inspektora powiatowego występuje sporadycznie.

W okresie sprawozdawczym nie występowały obiekty wymagające wspólnych kontroli z organami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Powiatowym Inspektoratem Weterynarii.

Rozdział 11. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego
sporządziła: Katarzyna Majewska

12. Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej

Programy edukacyjne w powiecie nowosolskim

12.1. Profilaktyka nadwagi i otyłości

Zdrowe odżywianie w połączeniu z aktywnością fizyczną jest warunkiem zachowania i wzmocnienia zdrowia we wszystkich okresach życia człowieka. Badania Instytutu Żywności i Żywienia z ostatnich kilkunastu lat potwierdzają, że nadwaga i otyłość w polskim społeczeństwie stale przybiera na sile, a największa dynamika wzrostu zaburzeń odżywiania dotyczy dzieci i młodzieży. Szacuje się również, że zaledwie 30% dzieci i młodzieży oraz 10% dorosłych uprawia formy ruchu, których rodzaj i intensywność obciążeń wysiłkowych zaspakajają potrzeby fizjologiczne organizmu. Taki stan rzeczy, skłonił Państwową Inspekcję Sanitarną do podejmowania zintensyfikowanych działań na rzecz budowania trwałych nawyków w zakresie prawidłowego odżywiania i aktywności fizycznej, wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych.

12.1.1. Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

W 2024 roku zrealizowano XVII edycję ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj Formę! współorganizowanego przez Główny Inspektorat Sanitarny i Polską Federację Producentów Żywności, a jego celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, dodatkowe treści programowe dotyczyły odpowiedzialnych zakupów, segregacji odpadów i niemarnowania żywności.

Uczniowie zainteresowani zdobyciem i pogłębieniem wiedzy z zakresu zdrowego stylu życia wzięli udział w XII edycji ogólnopolskiego konkursu wiedzy „Trzymaj Formę!”. Do II etapu powiatowego zakwalifikował się uczeń ze Szkoły Podstawowej nr 6 w Nowej Soli.

Laureat konkursu „Trzymaj Formę!”

Wojewódzki konkurs „Przepis na zdrowy deser”

Laureat I miejsca konkursu z powiatu nowosolskiego

Udział uczniów w wojewódzkim konkursie „Przepis na zdrowy deser” skierowanym do uczniów klas V-VIII szkół podstawowych. Na wyróżnienie zasługuje fakt, iż laureatem I miejsca został uczeń z Katolickiej Szkoły Podstawowej w Nowej Soli. Uczennica ze Szkoły Podstawowej w Mirocinie Dolnym została również nagrodzona.

Kolejnym elementem działań było zainicjowanie przez PSSE Nowa Sól konkursu plastycznego „Zjadamy witaminki i mamy uśmiechnięte minki” dla dzieci z przedszkoli powiatu nowosolskiego. Konkurs cieszył się ogromnym zainteresowaniem placówek, z których wpłynęły aż 102 prace. Zadaniem konkursowym było wykonanie pracy plastycznej w dowolnym formacie z zastosowaniem dowolnej techniki i narzędzi o tematyce zasad zdrowego odżywiania.

Powiatowy konkurs plastyczny

Finał konkursu „Zjadamy witaminki i mamy uśmiechnięte minki”

Zajęcia edukacyjne Trzymaj Formę w Przedszkolu nr 12 w Nowej Soli

12.1.2. Współpraca PSSE Nowa Sól ze szkołami z powiatu nowosolskiego

Wzmocnieniem działań programowych był udział PSSE Nowa Sól pod patronatem Trzymaj Formę!, w imprezach szkolnych i międzyszkolnych szkół podstawowych z Nowej Soli.

Utworzono punkty informacyjno-edukacyjne w nowosolskich szkołach. Trzymaj Formę jest programem, który jest realizowany od 2006 roku i cieszy się dużym zainteresowaniem wśród kadry pedagogicznej oraz uczniów.

8 – Biega Marszobieg Trzymaj Formę w Szkole Podstawowej nr 8 w Nowej Soli

Międzyszkolny Turniej Sportowy Stop Otyłości w Szkole Podstawowej z O.I. nr 2 w Nowej Soli

12.1.3. Wspólne działania profilaktyczne PSSE Nowa Sól i WSSE Gorzów Wlkp.

Włączono się w lokalne inicjatywy i projekty zdrowotne, uczestnicząco w Nowosolskim Pikniku Zdrowia oraz Nowosolskim Dniu Profilaktyki organizowanym przez Urząd Miejski w Nowej Soli, utworzono punkty informacyjno - edukacyjne wspólnie z WSSE w Gorzowie Wlkp.

Nowosolski Dzień Profilaktyki

Nowosolski Dzień Profilaktyki

12.1.4. Współpraca PSSE Nowa Sól z Urzędem Miejskim w Nowej Soli

Nowosolski Piknik Zdrowia

12.1.5. Kampania informacyjna EFSA - „Wybieraj bezpieczną Żywność”

Zasadniczym celem kampanii było dostarczenie wiedzy przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej z zakresu szeroko pojętego zdrowego stylu życia. Przekazywano informacje przydatne podczas kupowania i spożywania żywności, począwszy od pomocy przy czytaniu etykiet, a kończąc na wskazówkach dotyczących przygotowania i przechowywania produktów spożywczych. Kampania była skierowana

do dorosłych mieszkańców powiatu nowosolskiego, uczniów w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych.

Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych na imprezach prozdrowotnych. Zamieszczono również posty tematyczne w mediach społecznościowych.

12.2. Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała działania, których celem było popularyzowanie wiedzy na temat HIV/AIDS, kształtowanie postaw tolerancji wobec nosicieli HIV i chorych na AIDS oraz promowanie testowania w kierunku HIV. Popularyzacja diagnostyki przenoszenia wirusa HIV, chorób wenerycznych oraz innych zakażeń przenoszonych drogą płciową.

- przeprowadzono wykłady dla młodzieży, uczniów szkół ponadpodstawowych,
- zorganizowano konkurs wiedzy „Co wiem o HIV/AIDS? ” wśród uczniów klas I oraz II Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 2 „Nitki” w Nowej Soli. Celem konkursu było podniesienie poziomu wiedzy młodzieży na temat zakażeń HIV i choroby AIDS oraz umiejętność wykorzystania tej wiedzy w życiu codziennym.
- zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego „Elektryk” w Nowej Soli, w ramach obchodów tegorocznego Światowego Dnia AIDS pod hasłem „#mójpierwszyraz”.

Konkurs wiedzy „Co wiem o HIV/AIDS?”

Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 2 „Nitki” w Nowej Soli

12.3. Profilaktyka uzależnień

Uzależnienia stanowią niezwykle złożony problem, który z roku na rok zwiększa się i przybiera nowe formy. Szczególnie niepokojące jest to, że w grupie uzależnionych jest coraz więcej młodzieży, a nawet dzieci. Stąd też Państwowa Inspekcja Sanitarna podjęła działania mające na celu zwrócenie większej uwagi na ten problem. Nasze działania adresowaliśmy do różnych grup odbiorców, poczynając od dzieci i młodzieży a kończąc na dorosłych i seniorach.

- obchody **Światowego Dnia Bez Tytoniu** (31 maj) – zorganizowano punkt edukacyjny na skwerze vis a vis stacji PSSE Nowa Sól z udziałem uczniów oraz pedagogów szkolnych z CKZiU „Elektryk”, ZSP nr 2 „Nitki”, ZSP nr 4 „Spożywcza” z Nowej Soli oraz Liceum Ogólnokształcącego z Nowej Soli. Edukowano mieszkańców Nowej Soli. Współpraca z Urzędem Miejskim w Nowej Soli.

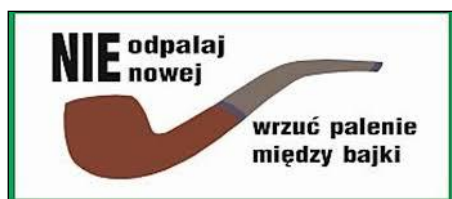

Happening w Nowej Soli

- w ramach obchodów **Światowego Dnia Rzucania Palenia** (21 listopad) – utworzono punkt edukacyjny i rozpowszechniano informacje na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz e-papierosów,
- organizowano wykłady na temat szkodliwości palenia papierosów w szkołach średnich.

Punkt edukacyjno-informacyjny w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego „Elektryk” w Nowej Soli.

Kampania edukacyjna - „Nie odpalaj nowej fajki , wrzuć palenie między bajki”

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała działania, których celem było zwiększenie wśród uczniów poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie oraz wiedzy na temat zdrowotnych, społecznych skutków palenia papierosów. Szczególny nacisk w kampanii położono na obalenie, panującego powszechnie pozytywnego wizerunku e-papierosa.

Organizowane były również punkty informacyjne, edukacyjne i happeningi, w trakcie których udzielano tematycznych konsultacji, motywowano do rzucenia nałogu oraz prowadzono pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu i pomiary ciśnienia tętniczego, staraliśmy się zwrócić uwagę dzieci i młodzieży na negatywne konsekwencje zdrowotne związane z paleniem tytoniu, ze szczególnym uwzględnieniem szkodliwości korzystania z e-papierosów, w ramach realizacji kampanii przeprowadzono:

- zajęcia profilaktyczne, edukacyjne z warsztatami w szkołach ponadpodstawowych, starszych klas szkół podstawowych.

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Nowej Soli

12.4. Wojewódzki program „Z higieną za Pan brat”

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała działania, których celem było promowanie podstawowych zasad higieny osobistej wśród dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów klas I-III szkół podstawowych. Dbłość o higienę osobistą odgrywa podstawową rolę w zapobieganiu rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych (w tym grypy i koronawirusa).

Zajęcia w Przedszkolu nr 7 w Nowej Soli

12.5. Wojewódzki Program Profilaktyki Nowotworów

Nowotwory złośliwe stanowią w Polsce drugą pod względem częstości przyczynę zgonów po chorobach krążenia. Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała działania, których celem było zwiększenie świadomości na temat czynników ryzyka nowotworów, zwiększenie zgłaszalności na badania profilaktyczne i promowanie zasad zdrowego stylu życia, zmniejszenie liczby zachorowań na raka piersi, szyjki macicy oraz jądra, poprzez propagowanie profilaktyki wśród kobiet oraz mężczyzn, popularyzacja zasad Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem. Realizacja programu w klasach VIII szkół podstawowych, szkołach ponadpodstawowych.

- zorganizowano wykłady z warsztatami dla młodzieży szkół średnich oraz starszych klas szkół podstawowych, wykorzystano fantomy piersi, jąder.
- z okazji Dnia Kobiet zorganizowano prelekcje z profilaktyki raka piersi dla Pań urzędniczek Urzędu Miejskiego w Nowej Soli,

- zainicjowanie przez PSSE Nowa Sól „Nowosolskiego Różowego Marszu”, wspólnie z Urzędem Miejskim w Nowej Soli, Nowosolskim Stowarzyszeniem Amazonek „Tęcza”, Szkołami Ponadpodstawowymi w Nowej Soli.

Nowosolski Różowy Marsz

Prelekcje z profilaktyki raka piersi dla Pań urzędniczek Urzędu Miejskiego w Nowej Soli

Edukacja dorosłych

*Spotkanie profilaktyczne z seniorami w Domu Dziennego
Pobytu w Nowej Soli*

Edukacja młodzieży

ZSP NR 2 „Nitki” w Nowej Soli

ZSP Nr 4 w Nowej Soli

SP 1 w Nowej Soli

12.6. Program edukacyjny z zakresu profilaktyki nowotworów skóry „Znamie! Znam je?”

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała działania, których celem było zdobycie wiedzy na temat czerniaka. Prowadziliśmy wykłady w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych. W trakcie zajęć młodzież zdobywała wiedzę na temat czerniaka, nabywała umiejętności rozpoznawania znamion oraz poznawała czynniki podnoszące ryzyko zachorowania na czerniaka oraz zasady ochrony przed tym nowotworem.

- przeprowadzono dystrybucję materiałów oświatowo – zdrowotnych dla adresatów programu oraz materiałów do wykorzystania podczas zajęć dla nauczycieli realizujących program.

Wykłady dla seniorów; Klub Seniora Nowe Żabno

W Polsce każdego roku notuje się ponad 3 tys. nowotworów związanych z zakażeniem wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV). Co roku rozpoznawanych jest także kilkadziesiąt tysięcy stanów przedrakowych. Program adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych oraz ich rodziców i opiekunów. Podobnie jak w przypadku innych programów realizowanych we współpracy z Fundacją Gwiazda Nadziei nauczycielom zapewniono przygotowanie merytoryczne i metodyczne do realizacji programu w placówkach. Uczestnicy zajęć zdobywają wiedzę na temat raka szyjki macicy i roli HPV w jego powstawaniu oraz czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy. Ponadto poznają metody profilaktyki (wtórnej i pierwotnej). Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadziła dystrybucję materiałów edukacyjnych na imprezach prozdrowotnych. Zamieszczono również posty tematyczne w mediach społecznościowych.

- organizowano zajęcia profilaktyczno-edukacyjne dla uczniów.

Szkoła Podstawowa w Bytomiu Odrzańskim

Głównym celem programu jest podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV. Adresatami programu na terenie powiatu nowosolskiego są uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, rodzice i opiekunowie dzieci oraz nauczyciele. Nauczyciele w ramach realizacji programu wzięli udział w konferencji szkoleniowej. W trakcie prowadzonych zajęć mogą oni skorzystać z opracowanego poradnika metodycznego, prezentacji multimedialnej, plakatu i ulotek. Uczniowie dzięki uczestniczeniu w zajęciach zdobywają wiedzę na temat ryzyka zakażeń HAV, HBV i HCV oraz zasad profilaktyki.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej:

- przedstawiono ofertę programową placówkom, które zadeklarowały udział w programie,
- przeprowadzono narady metodyczne z koordynatorami szkolnymi programu,
- organizowano zajęcia profilaktyczno-edukacyjne dla uczniów,
- przeprowadzono dystrybucję materiałów do szkół.

12.7. Kampania edukacyjna „Bezpieczne wakacje/ferie zimowe”

Działania edukacyjne prowadzone przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej przypominały dzieciom i młodzieży o zasadach bezpiecznego spędzania czasu wolnego.

W trakcie zajęć omawiano: jak unikać zagrożeń i bezpiecznie wypoczywać w czasie wakacji /ferii, jakich zasad należy przestrzegać podczas uprawiania sportów wodnych, zabaw nad rzeką, wycieczek górskich i leśnych oraz innych form wypoczynku. Uczestnicy zostali zapoznani również z numerami alarmowymi, które należy zapamiętać, aby bezpiecznie odpoczywać w czasie wolnym i przepisami ruchu drogowego. Zajęcia wzbogacono o filmy edukacyjne oraz prezentacje multimedialne.

W powiecie nowosolskim przeprowadzono spotkania edukacyjne w „Bibluś” w Nowej Soli, Przedszkole nr 12 w Nowej Soli, Przedszkole nr 1 w Nowej Soli, Szkoła

Podstawowa nr 6 w Nowej Soli, obóz harcerski w Uściu, Szkoła Podstawowa nr 2 w Nowej Soli, Przedszkole nr 8 w Nowej Soli, Szkoła Podstawowa nr 3 w Nowej Soli.

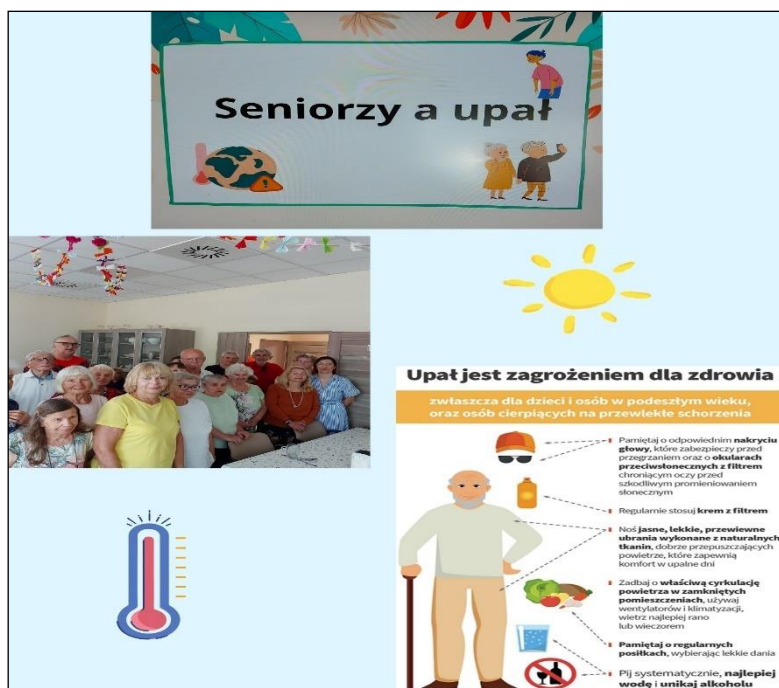
Na zakończenie wakacji zorganizowano wspólnie z Miejską Biblioteką Publiczną w Nowej Soli „Piknik dla dzieci z Sanepidem”.

Zorganizowano w Domu Seniora w Nowej Soli wykład profilaktyczny pt. „Seniorzy a upał”.

Piknik z Sanepidem

Dom Seniora w Nowej Soli

Profilaktyka w zakresie zapobiegania uzależnieniu od środków psychoaktywnych, w tym dopalaczy

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała działania, których celem była edukacja w zakresie skutków zdrowotnych wynikających z zażywania dopalaczy.

- odbyły się spotkania profilaktyczne – edukacyjne dla młodzieży w ramach akcji letniej, dystrybucja materiałów oświatowo – zdrowotnych.

12.8. Kampania informacyjna z okazji obchodów Światowego Dnia Zdrowia pod hasłem-„moje zdrowie, moje prawo”

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała działania, których celem była edukacja w zakresie skutków zdrowotnych wynikających z uzależnień.

- organizowano zajęcia profilaktyczne, połączone z warsztatami, projekcje filmów edukacyjnych, zajęcia z wykorzystaniem alkogogli, narkogogli, w celu lepszego zrozumienia i zobrazowania, przed skutkami substancji psychoaktywnych,
- działania edukacyjne kierowane do ogółu społeczności lokalnej poprzez informacje internetowe, media społecznościowe.

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała działania, których celem była edukacja w zakresie szczepień i ich skuteczności, zwrócenie uwagi na manipulowanie faktami, które powoduje dezinformację na temat szczepień ochronnych oraz zachęcanie do korzystania z rzetelnych i sprawdzonych źródeł informacji, kształtowanie świadomości dla zdrowia wynikające ze szczepień, promowano zdrowy styl życia.

- odbyły się zajęcia profilaktyczno-edukacyjne dla uczniów szkół ponadpodstawowych,
- działania edukacyjne kierowane do ogółu społeczności lokalnej poprzez informacje internetowe, media społecznościowe.

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała działania, których celem było zwrócenie uwagi na zagrożenia jakie mogą wyniknąć dla zdrowia z powodu spożywania energetyków, omówienie negatywnych skutków picia napojów energetyzujących, przedstawienie zdrowych zamienników:

- organizowano zajęcia profilaktyczne – edukacyjne połączone z warsztatami dla uczniów w szkołach,
- działania edukacyjne kierowane do ogółu społeczności lokalnej poprzez informacje internetowe.

12.9. Działania w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadziła akcje profilaktyczne dla ogółu społeczeństwa tj.: Program „Podstępne WZW”, którego celem jest kształtowanie zachowań zdrowotnych, w tym również, w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym i stanowi ważny element działań edukacyjnych dla mieszkańców powiatu nowosolskiego.

Na bieżąco podejmowano również działania profilaktyczne mające na celu uświadomienie dzieciom i młodzieży jak ważna jest higiena rąk: odbyły się spotkania profilaktyczne dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczestników wypoczynku letniego. Podczas spotkań zwracano uwagę na dokładną higienę rąk.

- na stronie internetowej oraz Facebooku umieszczano materiały edukacyjne oraz posty.

12.10.Podsumowanie

Działania pionu Promocji Zdrowia dotyczyły aktualnych problemów zdrowotnych mieszkańców powiatu nowosolskiego. Działania zmierzające do poprawy stanu zdrowia mieszkańców uwzględniały tematykę szeroko pojętego zdrowego stylu życia.

Jeśli chodzi o szkoły z powiatu nowosolskiego to podejmowały one chętnie inicjatywę współpracy w realizacji programów. Poruszane zagadnienia na zajęciach profilaktycznych dotyczyły przede wszystkim profilaktyki nadwagi i otyłości, profilaktyki nowotworów, profilaktyki uzależnień e-papierosów, energetyków.

Informacje udostępniano na stronie internetowej stacji, portalu Facebook, kierowane były do ogółu społeczeństwa. Media społecznościowe umożliwiały dotarcie do szerszej grupy osób w różnym wieku.

Współpraca:

- ✓ Urząd Miejski w Nowej Soli
- ✓ Stowarzyszenie nowosolskich „Amazonek”
- ✓ Oddział dla Dzieci Miejskiej Biblioteki Publicznej w Nowej Soli
- ✓ Miejska Biblioteka Publiczna w Nowej Soli
- ✓ Centrum Aktywności Społecznej w Nowej Soli
- ✓ Dzielne Domy Seniora

W roku 2024 r. publikowane były także materiały pod hasłem #podokiemsanepidu. Informowały one odbiorców o konkretnych działaniach organów inspekcji sanitarnej, które mają na celu ochronę zdrowia publicznego. Publikowanie tych materiałów pozwalało na przybliżenie specyfiki pracy inspekcji. Posty cieszyły się dużym zainteresowaniem odbiorców.

Akcja #podokiemsanepidu

Rozdział 12. Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej
sporządziła: Małgorzata Superson, Mariola Pożniak